

Ogólne Warunki Ubezpieczenia Przedsiębiorca

DZIAŁ – I POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1 Postanowienia wstępne

1. Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia Przedsiębiorca (zwane dalej OWU) mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych przez Gothaer Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. (zwane dalej Gothaer TU S.A.) na rzecz przedsiębiorców.
2. W granicach dozwolonych przez prawo, umowę ubezpieczenia można zawrzeć na uzgodnionych przez strony warunkach odmiennych od postanowień OWU. Wszelkie takie postanowienia, a także zmiany zawartej umowy ubezpieczenia, muszą być sporządzone w formie pisemnej pod rygorem nieważności.
3. W sprawach nieuregulowanych w OWU do umowy ubezpieczenia mają zastosowanie właściwe przepisy prawa polskiego, w szczególności Kodeksu cywilnego i ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

§ 2 Definicje

Użyte w OWU pojęcia mają następujące znaczenie:

- 1) **akcja ratownicza** – działania mające na celu ratowanie przedmiotu ubezpieczenia, w związku z wystąpieniem zdarzeń losowych objętych umową ubezpieczenia, w szczególności działania podjęte przez Straż Pożarną, Policję i inne wyspecjalizowane do tego jednostki organizacyjne;
- 2) **akt terroru** – nielegalne działanie lub akcja organizowana z pobudek ideologicznych, religijnych, politycznych lub społecznych, indywidualna lub grupowa, prowadzona przez osoby działające samodzielnie lub na rzecz bądź z ramienia jakiegokolwiek organizacji lub rządu, skierowana przeciwko osobom, obiektom lub społeczeństwu, mająca na celu wywarcie wpływu na rząd, wprowadzenie chaosu, zastraszenie ludności lub dezorganizację życia publicznego przy użyciu przemocy bądź groźby użycia przemocy;
- 3) **awaria instalacji** – każdy przypadek nieprawidłowego funkcjonowania instalacji wodnej, kanalizacyjnej, elektrycznej, alarmowej lub centralnego ogrzewania i pieca grzewczego (pieca CO, podgrzewacza wody), wynikający z przyczyn wewnętrznych pochodzenia mechanicznego, hydraulicznego lub elektrycznego, powodujący przerwanie działania instalacji w miejscu ubezpieczenia, w zakresie, w jakim przywrócenie prawidłowego funkcjonowania tej instalacji wykracza poza odpowiedzialność administracji budynku lub służb miejskich;
- 4) **budowla** – trwałe związane z gruntem obiekt budowlany niebędący budynkiem, wraz z instalacjami, urządzeniami technicznymi oraz zainstalowanymi na stałe elementami wykończeniowymi, stanowiącymi całość techniczną i użytkową;
- 5) **budynek** – obiekt budowlany wybudowany i użytkowany zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi, trwałe związane z gruntem, posiadający fundament i dach, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych, wraz z instalacjami, urządzeniami technicznymi oraz zainstalowanymi na stałe elementami wykończeniowymi, stanowiącymi całość techniczną i użytkową;

- 6) **Centrum Alarmowe** – podmiot, za pośrednictwem którego Gothaer TU S.A. organizuje świadczenia assistance określone w OWU;
- 7) **deszcz nawalny** – opad deszczu o współczynniku natężenia co najmniej 4, potwierdzony przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMI GW); gdy natężenie deszczu nie może być potwierdzone przez IMI GW, wówczas bierze się pod uwagę stan faktyczny i rozmiar szkód w miejscu ich powstania, świadczące o działaniu deszczu nawalnego;
- 8) **dewastacja** – celowe zniszczenie lub uszkodzenie przedmiotu ubezpieczenia przez osobę trzecią, z wyłączeniem szkód polegających na pobrudzeniu, pomazaniu, zachlapaniu, pomalowaniu (np. graffiti), utracie przedmiotu ubezpieczenia oraz szkód objętych ochroną w ramach ubezpieczenia szyb i innych przedmiotów od stłuczenia (Dział VIII OWU);
- 9) **dym i sadza** – produkty niepełnego spalania ciał stałych, cieczy lub gazu, które nieprzewidzianie i nagle wydobyły się ze znajdujących się w miejscu ubezpieczenia urządzeń paleniskowych lub grzewczych (eksploatowanych zgodnie z przeznaczeniem i przepisami technicznymi, przy sprawnym funkcjonowaniu urządzeń wentylacyjnych i oddymiających) lub dotarły do Ubezpieczonego mienia spoza miejsca ubezpieczenia w wyniku pożaru;
- 10) **franszyza redukcyjna** – ustalona w umowie ubezpieczenia, określona kwotowo lub procentowo wartość pomniejszająca wysokość odszkodowania;
- 11) **grad** – opad atmosferyczny w postaci brytek lodu;
- 12) **huk ponaddzwiękowy** – bezpośrednia fala uderzeniowa wywołana przez samolot odrzutowy lub inne urządzenie podczas przekraczania bariery dźwięku;
- 13) **huragan** – wiatr o prędkości nie mniejszej niż 16 m/s, który wyrządza masowe lub pojedyncze szkody potwierdzone przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej; w razie braku możliwości uzyskania potwierdzenia, przyjmuje się stan faktyczny i rozmiar szkód w miejscu ich powstania lub w najbliższym sąsiedztwie, świadczące o działaniu takiego wiatru;
- 14) **katastrofa budowlana** – niezamierzone, gwałtowne zniszczenie obiektu budowlanego lub jego części, a także konstrukcyjnych elementów rusztowań, elementów urządzeń formujących ścianek szczelnych i obudowy wykopu; nie jest katastrofą budowlaną uszkodzenie elementu wbudowanego w obiekt budowlany, jeżeli element ten nadaje się do naprawy lub wymiany, ani uszkodzenie lub zniszczenie urządzeń budowlanych związanych z budynkiem bądź awaria instalacji;
- 15) **kradzież z włamaniem** – usiłowanie lub dokonanie zaboru przedmiotu ubezpieczenia z zamkniętego lokalu oraz schowka – w odniesieniu do wartości pieniężnych, zabezpieczonych zgodnie z § 41 OWU:
  - a) po uprzednim usunięciu przy użyciu narzędzi lub siły zabezpieczeń, z pozostawieniem przez sprawcę śladów włamania, lub po otworzeniu tych zabezpieczeń oryginalnym kluczem, który sprawca zdobył w wyniku włamania do innego lokalu lub rozboju;
  - b) przez sprawcę, który ukrył się w lokalu przed jego zamknięciem, jeżeli Ubezpieczony nie był w stanie przy zachowaniu należytej staranności tego faktu odkryć, a sprawca pozostawił ślady stanowiące dowód jego ukrycia się;
- 16) **lawina** – gwałtowne zsuwanie się lub staczanie się mas śniegu, lodu, skał, kamieni, ziemi lub błota ze zboczy górskich bądź falistych;
- 17) **lokal** – przestrzeń w budynku wyodrębniona za pomocą przegród budowlanych, wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi oraz zainstalowanymi na stałe elementami wykończeniowym stanowiącymi całość techniczną i użytkową, składająca się

z jednego lub większej liczby pomieszczeń i użytkowaną wyłącznie przez Ubezpieczonego na podstawie tytułu prawnego;

- 18) **maszyny, urządzenia i wyposażenie stanowiące niskocenne składniki majątku** – rzeczy ruchome wykorzystywane do prowadzenia działalności, które nie stanowią środków obrotowych ani środków trwałych w rozumieniu obowiązujących przepisów o rachunkowości;
- 19) **maszyny, urządzenia i wyposażenie stanowiące środki trwałe** – rzeczy ruchome wykorzystywane do prowadzenia działalności i stanowiące środki trwałe w rozumieniu przepisów o rachunkowości;
- 20) **miejsce ubezpieczenia assistance** – lokal lub budynek przeznaczony do prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wskazany w umowie ubezpieczenia;
- 21) **mienie** – środki obrotowe, maszyny, urządzenia i wyposażenie, mienie przyjęte do sprzedaży komisowej lub w celu wykonania usługi, mienie pracownicze oraz budynki, budowle, lokale i nakłady inwestycyjne;
- 22) **mienie pracownicze** – rzeczy osobiste pracowników Ubezpieczonego w tym własne narzędzia i przedmioty niezbędne do wykonywania pracy lub te, które zazwyczaj lub na żądanie pracodawcy znajdują się w miejscu pracy, z wyłączeniem wartości pieniężnych, kart płatniczych, kredytowych, charge i debetowych oraz biżuterii;
- 23) **mienie przyjęte do sprzedaży komisowej** – rzeczy ruchome stanowiące własność osób trzecich przyjęte przez Ubezpieczonego do sprzedaży komisowej na podstawie właściwych dokumentów, potwierdzających fakt przyjęcia tych rzeczy przez Ubezpieczonego;
- 24) **mienie przyjęte w celu wykonania usługi** – rzeczy ruchome stanowiące własność osób trzecich, przyjęte przez Ubezpieczonego na podstawie właściwych dokumentów potwierdzających fakt przyjęcia tych rzeczy przez Ubezpieczonego w celu wykonania na tych rzeczach usługi w zakresie zgodnym z zawartą umową;
- 25) **nadubezpieczenie mienia** – sytuacja, gdy ustalona w umowie suma ubezpieczenia przedmiotu dotkniętego szkodą jest w dniu szkody wyższa od jego faktycznej wartości przyjętej do ustalenia sumy ubezpieczenia;
- 26) **nakłady inwestycyjne** – udokumentowane wydatki poniesione przez Ubezpieczonego na remonty kapitalne i adaptacyjne oraz prace wykończeniowe w budynkach, budowlach lub lokalach niestanowiących jego własności;
- 27) **napór śniegu** – bezpośrednie działanie nagromadzonego śniegu lub lodu na przedmiot ubezpieczenia lub przewrócenie się pod wpływem ciężaru śniegu lub lodu mienia sąsiedniego na przedmiotu ubezpieczenia;
- 28) **niedoubezpieczenie mienia** – sytuacja, gdy ustalona w umowie suma ubezpieczenia przedmiotu dotkniętego szkodą jest w dniu szkody niższa od jego faktycznej wartości przyjętej do ustalenia sumy ubezpieczenia;
- 29) **osoba trzecia** – każda osoba niebędąca stroną umowy ubezpieczenia;
- 30) **osunięcie się ziemi** – ruchy ziemi na stokach, niespowodowane działalnością człowieka;
- 31) **podlimit** – limit ustalony w ramach sumy gwarancyjnej, stanowiący ograniczenie odpowiedzialności Gothaer TU S.A. z tytułu ryzyk nim objętych;
- 32) **poszkodowany** – każda osoba pozostająca poza stosunkiem ubezpieczeniowym, względem której Ubezpieczony ponosi odpowiedzialność za wyrządzoną szkodę; definicja ma zastosowanie w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej;

- 33) **powódź** – zalanie terenów wskutek podniesienia się wody w korytach wód płynących lub stojących; za powódź uważa się również zalanie terenów w wyniku deszczu nawalnego bądź spływu wód po zboczach lub stokach na terenach górskich i falistych;
- 34) **pożar** – działanie ognia, który przedostał się poza palenisko lub powstał bez paleniska i rozszerzył się o własnej sile;
- 35) **pracownik** – każda osoba fizyczna zatrudniona przez Ubezpieczonego na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę; za pracownika uważa się także praktykanta, wolontariusza, stażystę oraz pracownika tymczasowego, któremu Ubezpieczony powierzył wykonywanie określonych czynności na jego rzecz i pod jego kierownictwem;
- 36) **przewrócenie się drzew i budowli** – upadek drzew, masztów, dźwigów, kominów lub innych budowli na przedmiot ubezpieczenia lub na budynek, jeżeli spowodowało to zawalenie się budynku lub jego części na przedmiot ubezpieczenia, o ile zdarzenie nastąpiło z przyczyn niezależnych od Ubezpieczonego i za które Ubezpieczony nie ponosi odpowiedzialności; ubezpieczenie nie obejmuje kosztów związanych z demontażem, naprawą, remontem, ponownym ustawieniem oraz konserwacją masztów, dźwigów, kominów lub innych budowli oraz ich mocowań;
- 37) **rozbój** – usiłowanie lub dokonanie zaboru przedmiotu ubezpieczenia przez sprawcę, który w celu jego przywłaszczenia zastosował wobec Ubezpieczonego lub osoby, za którą ponosi on odpowiedzialność, przemoc fizyczną lub groźbę jej natychmiastowego użycia, doprowadzając tę osobę do stanu nieprzytomności lub bezbronności; za rozbój uważa się również sytuację, kiedy sprawca postępuje jak wyżej opisano bezpośrednio po dokonaniu kradzieży w celu utrzymania się w stanie posiadania zabranej rzeczy;
- 38) **rozmożenie** – pozbawienie przydatności do spożycia lub użycia artykułów spożywczych wskutek rozmrożenia będącego następstwem udokumentowanej przerwy w dostawie prądu elektrycznego trwającej ponad dwie godziny lub uszkodzenia urządzeń chłodniczych w wyniku uderzenia pioruna lub szkody elektrycznej;
- 39) **sieć elektroniczna** – układ połączeń między urządzeniami służący do przesyłania i przetwarzania wszelkiego rodzaju danych, głosu, wizji oraz innych rodzajów przekazu za pomocą sygnałów elektrycznych (napięcia lub prądu o amplitudzie stałej, zmiennej lub nieciągłej wraz z przetwornikami sygnałów);
- 40) **sprzęt elektroniczny** – urządzenia zasilane prądem elektrycznym zbudowane w oparciu o technologie półprzewodnikowe;
- 41) **system ubezpieczenia na pierwsze ryzyko** – system, w którym suma ubezpieczenia jest ustalana według wysokości prawdopodobnej maksymalnej szkody, która może powstać wskutek jednego zdarzenia losowego objętego umową ubezpieczenia;
- 42) **system ubezpieczenia na sumy stałe** – system, w którym suma ubezpieczenia dla danego przedmiotu ubezpieczenia odpowiada jego całkowitej wartości;
- 43) **szkoda** – ubytek wartości przedmiotu ubezpieczenia z powodu uszkodzenia lub zniszczenia lub utrata przedmiotu ubezpieczenia będąca bezpośrednim następstwem wystąpienia zdarzenia losowego objętego umową ubezpieczenia; definicji szkody w niniejszym rozumieniu nie stosuje się w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej;
- 44) **szkoda elektryczna** – zniszczenie lub uszkodzenie mienia spowodowane przepływem przez przedmiot ubezpieczenia prądu o napięciu lub natężeniu wyższym niż określona dla tego przedmiotu wartość szczytowa najwyższego napięcia lub natę-

żenia roboczego (użytkowego), z włączeniem pośredniego działania elektryczności atmosferycznej, niepowodującej jednocześnie pożaru w tym przedmiocie;

- 45) **szkoda osobowa** – śmierć, uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia, wraz z uszczerbkiem poniesionym w ich następstwie; definicja ma zastosowanie w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej;
- 46) **szkoda rzeczowa** – uszkodzenie lub zniszczenie rzeczy oraz straty pozostające z nimi w normalnym związku przyczynowym poniesione przez tego samego poszkodowanego; definicja ma zastosowanie w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej;
- 47) **środki obrotowe** – wytworzone lub przetworzone produkty gotowe lub znajdujące się w toku produkcji, półprodukty, surowce oraz materiały nabyte w celu zużycia na własne potrzeby, niebędące maszynami, urządzeniami ani wyposażeniem;
- 48) **trzęsienie ziemi** – naturalny, krótki i gwałtowny wstrząs gruntu (albo seria takich wstrząsów), powstały pod powierzchnią ziemi i rozchodzący się w postaci fal sejsmicznych od ośrodka (epicentrum), znajdującego się na powierzchni, gdzie drgania są najsilniejsze; przy określaniu siły trzęsienia ziemi używa się skali magnitud (skala Richtera);
- 49) **ubezpieczający** – osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, zawierająca umowę ubezpieczenia na własny albo na cudzy rachunek i zobowiązana do zapłacenia składki;
- 50) **ubezpieczony** – osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej prowadząca we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową, na rachunek której jest zawarta umowa ubezpieczenia;
- 51) **uderzenie pioruna** – bezpośrednie wyładowanie elektryczności atmosferycznej na przedmiot ubezpieczenia, powodujące niszczący przepływ ładunku elektrycznego przez ten przedmiot;
- 52) **uderzenie pojazdu** – uderzenie pojazdu mechanicznego w przedmiot ubezpieczenia;
- 53) **upadek statku powietrznego** – katastrofa bądź przymusowe lądowanie samolotu silnikowego, bezsilnikowego lub innego obiektu latającego, a także upadek ich części lub przewożonego ładunku;
- 54) **wartość księgową brutto** – księgową wartość początkową środków trwałych, uwzględniająca obowiązujące przeszacowania;
- 55) **wartość odtworzeniowa (nowa)** – w odniesieniu do:
  - a) budynku, budowli, lokalu oraz nakładów inwestycyjnych – wartość odpowiadająca kosztom odbudowy (odtworzenia) przedmiotu ubezpieczenia w tym samym miejscu, z uwzględnieniem tych samych wymiarów, konstrukcji, materiałów i standardu wykończenia;
  - b) maszyn, urządzeń i wyposażenia – wartość odpowiadająca cenie nabycia nowego przedmiotu ubezpieczenia, z uwzględnieniem tych samych lub najbardziej zbliżonych parametrów technicznych, gatunku i rodzaju wraz kosztami transportu i montażu;
- 56) **wartości pieniężne** – krajowe i zagraniczne znaki pieniężne (gotówka), akcje i obligacje;
- 57) **wartość rzeczywista** – wartość odpowiadająca wartości odtworzeniowej (nowej) przedmiotu ubezpieczenia pomniejszonej o stopień jego zużycia technicznego;
- 58) **wybuch** – gwałtowna zmiana stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów lub pary, wywołanym ich właściwością rozprzestrzeniania się; w odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych tego rodzaju zbiorników

warunkiem uznania szkody za spowodowaną wybuchem jest to, aby ściany tych naczyń zbiorników uległy rozerwaniu w takim stopniu, że wskutek ujścia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnień; za wybuch uważa się również implozję polegającą na uszkodzeniu zbiornika lub aparatu próżniowego ciśnieniem zewnętrznym;

- 59) **wypadek środka transportu** – nagłe zderzenie się pojazdu z jakimkolwiek innym obiektem z zewnątrz pojazdu;
- 60) **wypadek ubezpieczeniowy** – wystąpienie w okresie ubezpieczenia szkody rzeczowej lub osobowej objętej ubezpieczeniem, za którą Ubezpieczony ponosi odpowiedzialność;
- 61) **zalanie** – szkoda powstała wskutek:
  - a) niezamierzonego i niekontrolowanego wydostania się wody, pary wodnej lub płynów z sieci lub instalacji wodociągowej, kanalizacyjnej, grzewczej lub technologicznej lub z urządzeń stanowiących elementy składowe tych sieci na skutek awarii, w tym pęknięcia rur;
  - b) cofnięcia się wody lub ścieków z urządzeń wodociągowych lub kanalizacyjnych;
  - c) nieumyślnego pozostawienia otwartych kranów lub zaworów w urządzeniach sieci lub instalacji określonych w podpunkcie a);
  - d) samoczynnego uruchomienia się automatycznych instalacji gaśniczych (tryskaczowych lub zraszaczowych), z wyłączeniem przypadków będących następstwem pożaru, próbnego rozruchu, prób naprawy, przebudowy lub modernizacji tych instalacji lub budynku;
  - e) działania wody pochodzącej z opadów atmosferycznych w postaci deszczu, topniejącego śniegu lub gradu;
  - f) wydostania się wody lub płynów w wyniku awarii urządzeń połączonych na stałe lub połączeniem giętkim z systemem rur, w tym urządzeń stanowiących wyposażenie użytkowe lub wystrój wnętrz;
  - g) wydostania się wody z akwarium na skutek stłuczenia, pęknięcia lub samoistnego rozszczelnienia się akwarium lub uszkodzenia jego osprzętu;
- 62) **zapadnięcie się ziemi** – obniżenie się terenu z powodu zawałenia się podziemnych pustych przestrzeni w gruncie, niespowodowane działalnością człowieka;
- 63) **zasada proporcji** – zasada stosowana przy ustalaniu wysokości odszkodowania, zgodnie z którą w razie stwierdzenia na dzień szkody niedoubezpieczenia mienia odszkodowanie ustala się w takiej proporcji, w jakiej przyjęta w umowie suma ubezpieczenia przedmiotu dotkniętego szkodą pozostaje do faktycznej jego wartości, na podstawie której Ubezpieczający ustalił sumę ubezpieczenia;
- 64) **zdarzenie assistance** – zdarzenie losowe powstałe w miejscu ubezpieczenia assistance i spowodowane przez grad, huragan, kradzież z włamaniem, zapadnięcie lub osunięcie się ziemi, powódź, pożar, uderzenie pioruna, upadek statku powietrznego, wybuch, zalanie, dewastację, deszcz nawalny lub stłuczenie szyb zainstalowanych na stałe w miejscu ubezpieczenia assistance;
- 65) **zdarzenie losowe** – niezależne od woli Ubezpieczonego zdarzenie przyszłe i niepewne, o charakterze nagłym, zaistniałe w okresie odpowiedzialności Gothaer TU S.A., powodujące szkodę w ubezpieczonym mieniu.

§ 3 Konstrukcja produktu, przedmiot, zakres i miejsce ubezpieczenia

1. Stosownie do wniosku Ubezpieczającego, umowa ubezpieczenia może dotyczyć:
  - 1) w wariantcie STANDARD – wskazanych poniżej rzeczy ruchomych znajdujących się w posiadaniu Ubezpieczonego na podstawie udokumentowanego tytułu prawnego:

- a) środków obrotowych;
  - b) maszyn, urządzeń i wyposażenia stanowiących środki trwałe lub maszyn, urządzeń i wyposażenia stanowiących niskocenne składniki majątku;
- 2) w wariancie PLUS – dodatkowo dowolnie wybranego przedmiotu ubezpieczenia, tj.:
- a) budynków, budowli, lokali, nakładów inwestycyjnych znajdujących się w posiadaniu Ubezpieczonego na podstawie udokumentowanego tytułu prawnego;
  - b) mienia przyjętego do sprzedaży komisowej lub w celu wykonania usługi, będących w posiadaniu Ubezpieczonego na podstawie właściwych dowodów przyjęcia;
  - c) wartości pieniężnych stanowiących własność Ubezpieczonego;
  - d) mienia pracowniczego;
  - e) szyb i innych przedmiotów szklanych;
  - f) dodatkowych kosztów działalności;
  - g) odpowiedzialności cywilnej,
  - h) assistance.
2. Skorzystanie z ubezpieczenia w wariancie PLUS jest uwarunkowane ubezpieczeniem wybranej grupy rzeczy ruchomych w wariancie STANDARD.
3. Gothaer TU S.A. nie obejmuje ochroną ubezpieczeniową:
- 1) akt, dokumentów, rękopisów, danych na nośnikach wszelkiego rodzaju, prototypów, wszelkich modeli, wzorów i eksponatów muzealnych lub zabytkowych, antyków, dzieł sztuki, zbiorów filatelistycznych, numizmatycznych oraz przedmiotów mających wartość kolekcjonerską;
  - 2) mienia przeznaczonego do kasacji, sprzedaży na złom lub w celu uzyskania innych surowców wtórnych, wraków pojazdów;
  - 3) budynków, budowli i lokali przeznaczonych do rozbiórki oraz mienia i wartości pieniężnych, które się tam znajdują;
  - 4) budynków, budowli i lokali wzniesionych lub eksploatowanych bez wymaganych pozwoleń oraz mienia i wartości pieniężnych, które się tam znajdują;
  - 5) pojazdów mechanicznych podlegających w myśl odpowiednich przepisów obowiązkom związanym z dopuszczeniem ich do ruchu lądowego, wodnego lub powietrznego; wyłączenie nie dotyczy pojazdów nowych niezarejestrowanych ubezpieczanych zgodnie z postanowieniami Działu II OWU oraz pojazdów powierzonych do sprzedaży lub wykonania usługi ubezpieczanych zgodnie z postanowieniami Działu V OWU i Klauzuli ubezpieczenia komisów i warsztatów samochodowych;
  - 6) pojazdów mechanicznych wymagających napraw blacharskich, niesprawnych, z widocznymi uszkodzeniami w ubezpieczeniu pojazdów powierzonych do sprzedaży ubezpieczanych zgodnie z postanowieniami Działu V OWU;
  - 7) zwierząt, o ile nie uzgodniono inaczej poprzez włączenie do umowy Klauzuli przedsięwzięcia rolnego;
  - 8) drzew, krzewów, roślin na pniu i wszelkich upraw;
  - 9) szklarni, namiotów, inspektów, obiektów nieposadowionych na fundamentach oraz mienia i wartości pieniężnych, które się tam znajdują;
  - 10) metali szlachetnych, platyny, złota, srebra oraz wyrobów z tych metali, kamieni szlachetnych i półszlachetnych oraz pereł, a także żetonów, wszelkich kart elektronicznych, losów loteryjnych, biletów komunikacyjnych, znaków skarbowych akcyzy oraz czeków i innych papierów wartościowych zastępujących w obrocie gotówkę; wyłączenie nie dotyczy wartości pieniężnych w rozumieniu OWU;

- 11) towarów przeterminowanych, wycofanych z obrotu, w tym również wycofanych w wyniku reklamacji lub niedopuszczonych do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, oraz mienia, którego zakup jest udokumentowany fałszywym dowodem;
  - 12) mienia, którego zakup jest potwierdzony dowodem zakupu wystawionym przez nieistniejący w chwili wystawienia podmiot;
  - 13) rzeczy wytworzonych lub wprowadzonych do obrotu bez wymaganych prawem zezwoleń lub koncesji oraz takie, których wytworzenie lub wprowadzenie do obrotu stanowi czyn zabroniony;
  - 14) sieci elektrycznych (elektroenergetycznych), tj. części systemu elektroenergetycznego obejmujących linie przesyłowe napowietrzne i kablowe oraz stacje transformatorowo-rozdzielcze.
4. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje ponadto szkód:
- 1) na terenach między wałem przeciwpowodziowym a linią brzegu lub w strefie wybrzeża morskiego, powstałych wskutek powodzi lub osuwania się ziemi;
  - 2) wynikłych z kradzieży zwykłej (nienoszącej znamion kradzieży z włamaniem lub rozboju), przywłaszczenia lub defraudacji;
  - 3) wynikłych z kradzieży z włamaniem i rozbojem rzeczy osobistych klientów Ubezpieczonego z pojazdów powierzonych do naprawy lub sprzedaży;
  - 4) polegających na systematycznym zawilgacaniu przedmiotu ubezpieczenia;
  - 5) spowodowanych przenikaniem wód gruntowych;
  - 6) spowodowanych zagrzybieniem lub przemarzaniem ścian;
  - 7) powstałych wskutek systematycznego oddziaływania dymu, sadzy lub temperatury;
  - 8) powstałych w mieniu zatrzymanym, skonfiskowanym, zajęтым lub zarekwirowanym przez odpowiednie władze lub organy państwa;
  - 9) powstałych w związku z prowadzonymi robotami ziemnymi oraz drganiami lub wibracjami spowodowanymi działaniem człowieka,
  - 10) za które odpowiedzialność jest regulowana w prawie górniczym i geologicznym;
  - 11) powstałych podczas transportu i stwierdzone po wydaniu przesyłki przez przewoźnika (tzw. szkody ukryte w rozumieniu art. 74 ust. 3 i następnych Ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe).
5. Ochroną ubezpieczeniową nie są obejmowane straty niematerialne, utracony zysk, utracone korzyści, straty wody i innych cieczy, gazu i prądu.
6. Na wniosek Ubezpieczającego, do umowy ubezpieczenia mogą być włączone dodatkowe Klauzule zmieniające postanowienia OWU:
- 1) Klauzula ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków;
  - 2) Klauzula reprezentantów;
  - 3) Klauzula włączenia aktów terroru;
  - 4) Klauzula włączenia katastrofy budowlanej;
  - 5) Klauzula automatycznego pokrycia;
  - 6) Klauzula włączenia drobnych prac budowlano – montażowych;
  - 7) Klauzula ubezpieczenia sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk;

- 8) Klauzula ubezpieczenia aptek;
  - 9) Klauzula ubezpieczenia komisów i warsztatów samochodowych;
  - 10) Klauzula przedsiębiorcy rolnego.
7. Mienie i wartości pieniężne są objęte ochroną na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w miejscu, którego adres został wskazany przez Ubezpieczającego w umowie ubezpieczenia.
  8. Mienie pracownicze jest objęte ochroną ubezpieczeniową w każdym miejscu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w którym pracownicy świadczą pracę na polecenie Ubezpieczającego.
  9. Mienie i wartości pieniężne w transporcie są ubezpieczone podczas transportu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
  10. Odpowiedzialność cywilna jest ubezpieczona na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

DZIAŁ II – UBEZPIECZENIE ŚRODKÓW OBROTOWYCH

§ 4 Zakres ubezpieczenia

1. W podstawowym zakresie ubezpieczenia Gothaer TU S.A. ponosi odpowiedzialność ubezpieczeniową za szkody w przedmiocie ubezpieczenia będące bezpośrednim następstwem działania w miejscu ubezpieczenia:
  - 1) pożaru;
  - 2) uderzenia pioruna;
  - 3) wybuchu;
  - 4) upadku statku powietrznego;
  - 5) uderzenia pojazdu;
  - 6) zalania;
  - 7) huraganu;
  - 8) naporu śniegu;
  - 9) lawiny;
  - 10) gradu;
  - 11) powodzi;
  - 12) osunięcia lub zapadnięcia się ziemi;
  - 13) trzęsienia ziemi;
  - 14) dymu i sadzy;
  - 15) huku ponaddzwiękowego;
  - 16) szkód elektrycznych;
  - 17) przewrócenia się drzew i budowli.
2. Na wniosek Ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki, pod warunkiem spełnienia wymogów zabezpieczenia mienia wskazanych w § 41 OWU, Gothaer TU S.A. rozszerza odpowiedzialność ubezpieczeniową na szkody w przedmiocie ubezpieczenia będące bezpośrednim następstwem wybranych przez Ubezpieczającego zdarzeń, tj.:
  - 1) kradzieży z włamaniem, rozboju w lokalu i dewastacji wewnątrz lokalu, wraz z kosztami związanymi z dokonaniem lub usiłowaniem dokonania włamania, rozboju lub

dewastacji (w granicach limitu odpowiedzialności przyjętego dla kradzieży z włamaniem, rozboju i dewastacji) przypadającymi na:

- a) naprawę uszkodzonych lub zniszczonych zabezpieczeń lokalu, w którym znajdują się ubezpieczone środki obrotowe;
- b) usunięcia uszkodzeń ścian, stropów, dachów, okien i drzwi;

2) rozmrożenia.

§ 5 **Ubezpieczenie** **środków obrotowych** **w transporcie**

1. Na wniosek Ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki, Gothaer TU S.A. rozszerza ochronę ubezpieczeniową o szkody w przedmiocie ubezpieczenia powstałe w czasie samochodowego transportu lądowego (CARGO) wykonywanego na ryzyko Ubezpieczonego transportem własnym lub przez przewoźnika zawodowego (na podstawie krajowej dokumentacji przewozowej), będące następstwem:
  - 1) pożaru;
  - 2) uderzenia pioruna;
  - 3) wybuchu;
  - 4) upadku statku powietrznego;
  - 5) wypadku środka transportu;
  - 6) huraganu;
  - 7) powodzi;
  - 8) działania opadów atmosferycznych - deszczu, śniegu lub gradu;
  - 9) lawiny;
  - 10) osunięcia lub zapadnięcia się ziemi;
  - 11) trzęsienia ziemi;
  - 12) dymu i sadzy;
  - 13) huku ponadźwiękowego;
  - 14) kradzieży środków obrotowych z pojazdu po pokonaniu wszystkich zabezpieczeń pojazdu lub rozboju w czasie transportu.
2. Przedmiot ubezpieczenia w czasie transportu jest objęty ochroną ubezpieczeniową na całej trasie przewozu z użyciem jednego lub kilku różnych środków transportu, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje okres transportu trwający nie dłużej niż 72 godziny, przy czym okres ten rozpoczyna się od chwili pierwszego przemieszczenia przedmiotu ubezpieczenia w celu załadunku na środek transportu i kończy się z chwilą zakończenia rozładunku.
4. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje:
  - 1) przewozów dokonywanych w obrębie miejsca ubezpieczenia;
  - 2) towarów niebezpiecznych określonych innymi w Umowie Europejskiej dotyczącej przewozu drogowego towarów niebezpiecznych ADR;
  - 3) rzeczy przewożonych w ramach handlu obwoźnego, przez który rozumie się sprzedaż bezpośrednio ze środka transportu na trasie transportu;
  - 4) przesyłek pocztowych i kurierskich;
  - 5) danych bez względu na nośnik;
  - 6) rzeczy uszkodzonych lub zdekompletowanych;

- 7) żywych zwierząt;
- 8) ruchomości domowych przewożonych jako mienie przesiedleńcze tj. przedmiotów stanowiących wyposażenie gospodarstwa domowego i przedmiotów osobistego użytku członków tego gospodarstwa;
- 9) ładunków ponadgabarytowych i ciężkich wymagających specjalistycznych środków transportu i pozwolenia na przejazd pojazdu ponadnormatywnego.

§ 6 **Suma ubezpieczenia, limity odpowiedzialności i system ubezpieczenia**

1. Sumę ubezpieczenia i limity odpowiedzialności ustala Ubezpieczający. Podstawą ustalenia sumy ubezpieczenia dla przedmiotu ubezpieczenia są ceny zakupu lub koszty wytworzenia.
2. W zależności od zakresu ubezpieczenia, sumy ubezpieczenia i limity odpowiedzialności ustala się w następujący sposób:
  - 1) na sumy stałe – suma ubezpieczenia jest określana dla podstawowego zakresu ubezpieczenia;
  - 2) na pierwsze ryzyko – limity odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia są określane odrębnie dla:
    - a) kradzieży z włamaniem, rozboju i dewastacji – w granicach sumy ubezpieczenia dla zakresu podstawowego, w kwocie nie wyższej niż 500 000 zł;
    - b) rozmożnienia – w granicach sumy ubezpieczenia dla zakresu podstawowego, w kwocie nie wyższej niż 10 000 zł;
    - c) ubezpieczenia środków obrotowych w transporcie – w granicach sumy ubezpieczenia dla zakresu podstawowego, w kwocie nie wyższej niż 200 000 zł.
3. W razie kradzieży z włamaniem bez wejścia sprawcy do lokalu odszkodowanie jest ograniczone do 5% limitu ustalonego dla ryzyka kradzieży z włamaniem, maksymalnie do kwoty 1 000 zł na każde zdarzenie.
4. Limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia dla szkód elektrycznych wynosi 20 000 zł, jednak nie więcej niż suma ubezpieczenia dla zakresu podstawowego.
5. Jeżeli przedmiotem ubezpieczenia są nowe, niezarejestrowane pojazdy zaparkowane na placu, to zastosowanie mają wskazane poniżej limity odpowiedzialności:
  - 1) na szkody spowodowane przez grad i huragan – 200 000 zł na zdarzenie, nie więcej niż suma ubezpieczenia dla zakresu podstawowego;
  - 2) na szkody spowodowane dewastacją (jeżeli została włączona do zakresu ubezpieczenia) – 20 000 zł na zdarzenie, nie więcej niż limit odpowiedzialności dla kradzieży z włamaniem, rozboju i dewastacji.
6. Suma ubezpieczenia ustalona w umowie stanowi górną granicę odpowiedzialności Gothaer TU S.A.

§ 7 **Ustalenie wysokości szkody**

1. Wysokość szkody w środkach obrotowych ustala się na podstawie cen z dnia ustalenia odszkodowania według cen ich zakupu lub kosztów wytworzenia.
2. W odniesieniu do kosztów naprawy uszkodzonych lub zniszczonych zabezpieczeń lokalu, wysokość szkody ustala się na podstawie kosztów wymiany lub naprawy, wraz z niezbędnymi materiałami, według cen z dnia ustalenia odszkodowania.

§ 8 **Nadubezpieczenie mienia i niedubezpieczenie mienia**

1. Nadubezpieczenie mienia nie powoduje odstąpienia od postanowień określających sposób ustalenia wysokości szkody, o którym mowa w § 7 OWU.
2. Jeżeli sumę ubezpieczenia ustalono w systemie sum stałych, a w dniu szkody stwierdzono niedubezpieczenie mienia, to przy ustalaniu wysokości odszkodowania sto-

suje się zasadę proporcji.

3. Zasady proporcji nie stosuje się w wypadku, gdy wysokość szkody nie przekracza 20% sumy ubezpieczenia i kwoty 20 000 zł lub gdy niedoubezpieczenie mienia nie przekracza 20% sumy ubezpieczenia.

DZIAŁ III - UBEZPIECZENIE MASZYN, URZĄDZEŃ I WYPOSAŻENIA

§ 9 Zakres ubezpieczenia

1. W podstawowym zakresie ubezpieczenia Gothaer TU S.A. ponosi odpowiedzialność ubezpieczeniową za szkody w przedmiocie ubezpieczenia będące bezpośrednim następstwem działania w miejscu ubezpieczenia:
  - 1) pożaru;
  - 2) uderzenia pioruna;
  - 3) wybuchu;
  - 4) upadku statku powietrznego;
  - 5) uderzenia pojazdu;
  - 6) zalania;
  - 7) huraganu;
  - 8) naporu śniegu;
  - 9) lawiny;
  - 10) gradu;
  - 11) powodzi;
  - 12) osunięcia lub zapadnięcia się ziemi;
  - 13) trzęsienia ziemi;
  - 14) dymu i sadzy;
  - 15) huku ponadźwiękowego;
  - 16) szkód elektrycznych;
  - 17) przewrócenia się drzew i budowli.
2. Na wniosek Ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki, pod warunkiem spełnienia wymogów zabezpieczenia mienia wskazanych w § 41, Gothaer TU S.A. rozszerza odpowiedzialność ubezpieczeniową na szkody w przedmiocie ubezpieczenia będące bezpośrednim następstwem kradzieży z włamaniem, rozboju w lokalu i dewastacji wewnątrz lokalu. W odniesieniu do urządzeń zamontowanych na stałe na zewnątrz budynku (klimatyzatory, anteny, kamery telewizji przemysłowej itp.) zakres ubezpieczenia wskazany w niniejszym ustępie obejmuje wyłącznie ryzyko dewastacji. W granicach limitu odpowiedzialności przyjętego dla kradzieży z włamaniem, rozboju i dewastacji, Gothaer TU S.A. pokryje również koszty wynikłe w związku z dokonaniem lub usiłowaniem dokonania włamania, rozboju lub dewastacji, przypadające na:
  - 1) naprawę uszkodzonych lub zniszczonych zabezpieczeń lokalu, w którym znajdują się ubezpieczone maszyny, urządzenia i wyposażenie;
  - 2) usunięcie uszkodzeń ścian, stropów, dachów, okien i drzwi.
3. Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki, Gothaer TU S.A. rozszerza ochronę ubezpieczeniową o szkody w maszynach, urządzeniach i wyposażeniu powstałe w czasie samochodowego transportu lądowego (CARGO) wykonywanego na ryzyko Ubezpieczonego transportem własnym lub przez przewoźnika zawo-

dowego (na podstawie krajowej dokumentacji przewozowej) będące następstwem:

- 1) pożaru;
  - 2) uderzenia pioruna;
  - 3) wybuchu;
  - 4) upadku statku powietrznego;
  - 5) wypadku środka transportu;
  - 6) huraganu;
  - 7) powodzi;
  - 8) działania opadów atmosferycznych - deszczu, śniegu lub gradu;
  - 9) lawiny;
  - 10) osunięcia lub zapadnięcia się ziemi;
  - 11) trzęsienia ziemi;
  - 12) dymu i sadzy;
  - 13) huku ponaddźwiękowego;
  - 14) kradzieży maszyn, urządzeń i wyposażenia z pojazdu po pokonaniu wszystkich zabezpieczeń pojazdu lub rozboju w czasie transportu.
4. Maszyny, urządzenia i wyposażenie w czasie transportu są objęte ochroną ubezpieczeniową na całej trasie przewozu, o ile przewóz ten trwa nie dłużej niż 72 godziny, z użyciem jednego lub kilku różnych środków transportu, przy czym okres ten rozpoczyna się od chwili pierwszego przemieszczenia przedmiotu ubezpieczenia w celu załadunku na środek transportu i kończy się z chwilą zakończenia rozładunku.
5. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje:
- 1) przewozów dokonywanych w obrębie miejsca ubezpieczenia;
  - 2) towarów niebezpiecznych określonych między innymi w Umowie Europejskiej dotyczącej przewozu drogowego towarów niebezpiecznych ADR;
  - 3) rzeczy przewożonych w ramach handlu obwoźnego, przez który rozumie się sprzedaż bezpośrednio ze środka transportu na trasie transportu;
  - 4) przesyłek pocztowych i kurierskich;
  - 5) danych bez względu na nośnik;
  - 6) rzeczy uszkodzonych lub zdekompletowanych;
  - 7) żywych zwierząt;
  - 8) ruchomości domowych przewożonych jako mienie przemieszczalne, tj. przedmiotów stanowiących wyposażenie gospodarstwa domowego i przedmiotów osobistego użytku członków tego gospodarstwa;
  - 9) ładunków ponadgabarytowych i ciężkich wymagających specjalistycznych środków transportu i pozwolenia na przejazd pojazdu ponadnormatywnego.
6. Na wniosek Ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki, Gothaer TU S.A. rozszerza zakres ubezpieczenia maszyn, urządzeń i wyposażenia na wszelkie nienazwane ryzyka, poprzez wprowadzenie do umowy ubezpieczenia Klauzuli ubezpieczenia sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk.

§ 10 **Suma ubezpieczenia, limity odpowiedzialności i system ubezpieczenia**

1. Sumę ubezpieczenia ustala Ubezpieczający. Podstawą ustalenia sumy ubezpieczenia jest jedna z wartości wybrana przez Ubezpieczającego, tj.:
  - 1) wartość księgową brutto lub
  - 2) wartość odtworzeniową (nową) lub
  - 3) wartość rzeczywistą.
2. Sumy ubezpieczenia i limity odpowiedzialności ustala się w następujących systemach ubezpieczenia:
  - 1) na sumy stałe – suma ubezpieczenia jest określana dla podstawowego zakresu ubezpieczenia;
  - 2) na pierwsze ryzyko – limit odpowiedzialności Gothaer TU S.A. na jedno i wszystkie zdarzenia jest określany dla:
    - a) kradzieży z włamaniem, rozboju i dewastacji – w granicach sumy ubezpieczenia dla zakresu podstawowego, w kwocie nie wyższej niż 500 000 zł;
    - b) ubezpieczenia maszyn, urządzeń i wyposażenia w transporcie – w granicach sumy ubezpieczenia dla zakresu podstawowego, w kwocie nie wyższej niż 50 000 zł.
3. W razie kradzieży z włamaniem bez wejścia sprawcy do lokalu, odszkodowanie jest ograniczone do 5% limitu dla kradzieży z włamaniem, maksymalnie do kwoty 1 000 zł na każde zdarzenie.
4. W razie dewastacji maszyn i urządzeń zamontowanych na stałe na zewnątrz budynku lub budowli, ma zastosowanie limit odpowiedzialności Gothaer TU S.A. w kwocie 5 000 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia, w granicach sumy ubezpieczenia dla kradzieży z włamaniem, rozboju i dewastacji.
5. Limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia dla szkód elektrycznych wynosi 20 000 zł, jednak nie więcej niż suma ubezpieczenia dla zakresu podstawowego. W razie włączenia do umowy ubezpieczenia Klauzuli ubezpieczenia sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk limitu odpowiedzialności na szkody elektryczne nie stosuje się, a Gothaer TU S.A. odpowiada za te szkody do wysokości sumy ubezpieczenia maszyn, urządzeń i wyposażenia.
6. Suma ubezpieczenia ustalona w umowie na sumy stałe stanowi górną granicę odpowiedzialności Gothaer TU S.A.

§ 11 **Ustalenie wysokości szkody**

1. Wysokość szkody ustala się na podstawie cen z dnia ustalenia odszkodowania, w następujący sposób:
  - 1) jeżeli suma ubezpieczenia jest zadeklarowana w wartości księgowej brutto lub wartości odtworzeniowej (nowej), wówczas wysokość szkody w maszynach, urządzeniach i wyposażeniu stanowiących środki trwałe ustala się według kosztów naprawy lub cen nabycia z uwzględnieniem tych samych lub najbardziej zbliżonych parametrów technicznych:
    - a) dla przedmiotów ubezpieczonych w wartości księgowej brutto – odrębnie dla każdej pozycji wyszczególnionej w ewidencji środków trwałych, w wysokości nieprzekraczającej wartości danej pozycji w ewidencji środków trwałych;
    - b) dla przedmiotów ubezpieczonych w wartości odtworzeniowej (nowej) – odrębnie dla każdego ubezpieczonego przedmiotu, w wysokości nieprzekraczającej kosztu odtworzenia tego przedmiotu;
  - 2) jeżeli suma ubezpieczenia jest zadeklarowana w wartości rzeczywistej, wówczas wysokość szkody ustala się na podstawie postanowień pkt 1) jak dla wartości odtworzeniowej (nowej), z potrąceniem stopnia zużycia technicznego.

2. Wysokość szkody w maszynach, urządzeniach i wyposażeniu stanowiących nisko-cenne składniki majątku ustala się na zasadach wskazanych w ust. 1 pkt 2).
3. Wysokość szkody w sprzęcie elektronicznym ubezpieczonym w wartości rzeczywistej ustala się na podstawie cen rynkowych, tj. cen obowiązujących dla sprzętu o tych samych lub najbardziej zbliżonych parametrach technicznych na rynku wtórnym w miejscu najbardziej zbliżonym do miejsca ubezpieczenia.
4. W odniesieniu do kosztów naprawy uszkodzonych lub zniszczonych zabezpieczeń lokalu, wysokość szkody ustala się na podstawie kosztów wymiany lub naprawy, wraz z niezbędnymi materiałami, według cen z dnia ustalenia odszkodowania.

§ 12

Nadubezpieczenie mienia i niedubezpieczenie mienia

1. Nadubezpieczenie mienia nie powoduje odstąpienia od postanowień określających sposób ustalenia wysokości szkody, o którym mowa w § 11 OWU.
2. Jeżeli sumę ubezpieczenia ustalono w systemie sum stałych, a w dniu szkody stwierdzono niedubezpieczenie mienia, wówczas przy ustalaniu wysokości odszkodowania stosuje się zasadę proporcji.
3. Zasady proporcji nie stosuje się w wypadku, gdy wysokość szkody nie przekracza 20% sumy ubezpieczenia i kwoty 20 000 zł lub gdy niedubezpieczenie mienia nie przekracza 20% sumy ubezpieczenia.

DZIAŁ IV - UBEZPIECZENIE BUDYNKÓW, BUDOWLI, LOKALI I NAKŁADÓW INWESTYCYJNYCH

§ 13

Zakres ubezpieczenia

1. W podstawowym zakresie ubezpieczenia Gothaer TU S.A. ponosi odpowiedzialność ubezpieczeniową za szkody w przedmiocie ubezpieczenia będące bezpośrednim następstwem działania w miejscu ubezpieczenia:
  - 1) pożaru;
  - 2) uderzenia pioruna;
  - 3) wybuchu;
  - 4) upadku statku powietrznego;
  - 5) uderzenia pojazdu;
  - 6) zalania;
  - 7) huraganu;
  - 8) naporu śniegu;
  - 9) lawiny;
  - 10) gradu;
  - 11) powodzi;
  - 12) osunięcia lub zapadnięcia się ziemi;
  - 13) trzęsienia ziemi;
  - 14) dymu i sadzy;
  - 15) huku ponaddzwiękowego;
  - 16) przewrócenia się drzew i budowli.
2. Na wniosek Ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki, Gothaer TU S.A. rozszerza odpowiedzialność ubezpieczeniową na szkody w przedmiocie ubezpieczenia będące bezpośrednim następstwem dewastacji.

§ 14 **Suma ubezpieczenia,** **limity** **odpowiedzialności** **i system** **ubezpieczenia**

1. Sumę ubezpieczenia ustala Ubezpieczający. Podstawą ustalenia sumy ubezpieczenia jest jedna z wartości wybrana przez Ubezpieczającego, tj.:
  - 1) wartość odtworzeniowa (nowa) – wyłącznie dla nakładów inwestycyjnych oraz budynków, budowli i lokali nie starszych niż 40 lat lub takich, które były poddane generalnemu remontowi w ciągu ostatnich 40 lat, przy czym za generalny remont uważa się co najmniej wymianę instalacji wodno–kanalizacyjnej, elektrycznej i gazowej (o ile występuje) oraz wymianę lub naprawę pokrycia dachu;
  - 2) wartość księgową brutto;
  - 3) wartość rzeczywista.
2. Sumy ubezpieczenia i limity odpowiedzialności ustala się w następujący sposób:
  - 1) na sumy stałe – suma ubezpieczenia jest określana dla podstawowego zakresu ubezpieczenia dla budynków, budowli i lokali, wraz z nakładami inwestycyjnymi;
  - 2) na pierwsze ryzyko – limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia jest określany dla:
    - a) podstawowego zakresu ubezpieczenia dla nakładów inwestycyjnych, jeżeli budynek lub lokal nie jest przedmiotem ubezpieczenia;
    - b) ryzyka dewastacji w granicach sumy ubezpieczenia dla zakresu podstawowego w kwocie nie wyższej niż 100 000 zł.
3. Suma ubezpieczenia ustalona w umowie stanowi górną granicę odpowiedzialności Gothaer TU S.A.

§ 15 **Ustalenie wysokości** **szkody**

1. Wysokość szkody ustala się na podstawie cen z dnia ustalenia odszkodowania, przy czym:
  - 1) wysokość szkody w budynkach, budowlach, lokalach i nakładach inwestycyjnych ubezpieczonych w wartości księgowej brutto lub wartości odtworzeniowej (nowej) ustala się według kosztów naprawy lub odbudowy w tym samym miejscu, z uwzględnieniem dotychczasowych wymiarów, konstrukcji i materiałów, ustalonych w oparciu o kalkulację sporządzoną przez Ubezpieczonego zgodnie z zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych stosowanych w budownictwie:
    - a) dla przedmiotów ubezpieczonych w wartości odtworzeniowej (nowej) – odrębnie dla każdego ubezpieczonego przedmiotu, w wysokości nieprzekraczającej kosztu odtworzenia tego przedmiotu;
    - b) dla przedmiotów ubezpieczonych w wartości księgowej brutto – odrębnie dla każdego przedmiotu ubezpieczenia dotkniętego szkodą (dla każdej pozycji wyszczególnionej w ewidencji środków trwałych), w wysokości nieprzekraczającej wartości danej pozycji w ewidencji środków trwałych;
  - 2) wysokość szkody w budynkach, budowlach, lokalach i nakładach inwestycyjnych ubezpieczonych w wartości rzeczywistej ustala się jak dla wartości odtworzeniowej (nowej) na podstawie postanowień pkt 1) lit. a), z potrąceniem stopnia zużycia technicznego.
2. W odniesieniu do kosztów naprawy uszkodzonych lub zniszczonych zabezpieczeń lokalu, wysokość szkody ustala się na podstawie kosztów wymiany lub naprawy, wraz z niezbędnymi materiałami, według cen z dnia ustalenia odszkodowania.

§ 16 **Nadubezpieczenie** **mienia i niedubez-** **pieczenia mienia**

1. Nadubezpieczenie mienia nie powoduje odstąpienia od postanowień określających sposób ustalenia wysokości szkody, o którym mowa w § 15 OWU.
2. Jeżeli sumę ubezpieczenia ustalono w systemie sum stałych, a w dniu szkody stwierdzono niedubezpieczenie mienia, wówczas przy ustalaniu wysokości odszkodowania stosuje się zasadę proporcji.

3. Zasady proporcji nie stosuje się w wypadku, gdy wysokość szkody nie przekracza 20% sumy ubezpieczenia i kwoty 20 000 zł lub gdy niedoubezpieczenie mienia nie przekracza 20% sumy ubezpieczenia.

DZIAŁ V - UBEZPIECZENIE MIENIA PRZYJĘTEGO DO SPRZEDAŻY KOMISOWEJ LUB W CELU WYKONANIA USŁUGI

§ 17 Zakres ubezpieczenia

1. W podstawowym zakresie ubezpieczenia Gothaer TU S.A. ponosi odpowiedzialność ubezpieczeniową za szkody w przedmiocie ubezpieczenia będące bezpośrednim następstwem działania w miejscu ubezpieczenia:
  - 1) pożaru;
  - 2) uderzenia pioruna;
  - 3) wybuchu;
  - 4) upadku statku powietrznego;
  - 5) uderzenia pojazdu;
  - 6) zalania;
  - 7) huraganu;
  - 8) naporu śniegu;
  - 9) lawiny;
  - 10) gradu;
  - 11) powodzi;
  - 12) osunięcia lub zapadnięcia się ziemi;
  - 13) trzęsienia ziemi;
  - 14) dymu i sadzy;
  - 15) huku ponaddźwiękowego;
  - 16) przewrócenia się drzew i budowli.
2. Na wniosek Ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki, pod warunkiem spełnienia wymogów zabezpieczenia mienia wskazanych w § 41 OWU, Gothaer TU S.A. rozszerza odpowiedzialność ubezpieczeniową na szkody w przedmiocie ubezpieczenia będące bezpośrednim następstwem kradzieży z włamaniem, rozboju w lokalu i dewastacji w lokalu, wraz z kosztami związanymi z dokonaniem lub usiłowaniem dokonania włamania, rozboju lub dewastacji (w granicach limitu odpowiedzialności przyjętego dla kradzieży z włamaniem, rozboju i dewastacji) przypadającymi na:
  - 1) naprawę uszkodzonych lub zniszczonych zabezpieczeń lokalu, w którym znajduje się ubezpieczone mienie;
  - 2) usunięcie uszkodzeń ścian, stropów, dachów, okien i drzwi.

§ 18 Suma ubezpieczenia, limity odpowiedzialności i system ubezpieczenia

1. Sumę ubezpieczenia i limity odpowiedzialności ustala Ubezpieczający. Podstawą ustalenia sumy ubezpieczenia dla przedmiotu ubezpieczenia jest:
  - 1) dla mienia przyjętego do sprzedaży komisowej – cena przyjęcia do sprzedaży komisowej (bez prowizji komisowej), jednak nie wyższa niż wartość rzeczywista;
  - 2) dla mienia przyjętego od osób trzecich w celu wykonania usługi – wartość rzeczywista bez kosztu usługi.

2. Sumy ubezpieczenia ustala się w systemie pierwszego ryzyka na jedno i wszystkie zdarzenia, przy czym odrębnie ustala się:
  - 1) limit odpowiedzialności dla zakresu podstawowego oraz
  - 2) limit odpowiedzialności dla ryzyka kradzieży z włamaniem, rozboju i dewastacji - w granicach limitu dla zakresu podstawowego, w kwocie nie wyższej niż 100 000 zł;
3. W razie kradzieży z włamaniem bez wejścia sprawcy do lokalu, odszkodowanie jest ograniczone do 5% limitu dla kradzieży z włamaniem, maksymalnie 1 000 zł na każde zdarzenie.
4. Suma ubezpieczenia ustalona w umowie stanowi górną granicę odpowiedzialności Gothaer TU S.A.

§ 19 **Ustalenie wysokości szkody**

1. Wysokość szkody w poszczególnych grupach mienia ustala się na podstawie cen z dnia ustalenia odszkodowania, przy czym:
  - 1) wysokość szkody w mieniu przyjętym do sprzedaży komisowej ustala się według cen przyjęcia do sprzedaży komisowej (bez prowizji komisowej) nie wyższych niż wartość rzeczywiście;
  - 2) wysokość szkody w mieniu przyjętym w celu wykonania usługi ustala się według wartości rzeczywistej, bez uwzględnienia kosztów wykonanej usługi na tym mieniu.
2. Wysokość szkody w mieniu stanowiącym sprzęt elektroniczny ustala się na podstawie średnich cen rynkowych dla sprzętu o tych samych lub najbardziej zbliżonych parametrach technicznych, tj. cen obowiązujących na lokalnym rynku wtórnym w miejscu najbardziej zbliżonym do miejsca ubezpieczenia.
3. W odniesieniu do kosztów naprawy uszkodzonych lub zniszczonych zabezpieczeń lokalu, wysokość szkody ustala się na podstawie kosztów wymiany lub naprawy, wraz z niezbędnymi materiałami, według cen z dnia ustalenia odszkodowania.

DZIAŁ VI - UBEZPIECZENIE WARTOŚCI PIENIĘŻNYCH

§ 20 **Zakres ubezpieczenia**

1. W podstawowym zakresie ubezpieczenia Gothaer TU S.A. ponosi odpowiedzialność ubezpieczeniową za szkody w przedmiocie ubezpieczenia będące bezpośrednim następstwem działania w miejscu ubezpieczenia:
  - 1) pożaru;
  - 2) uderzenia pioruna;
  - 3) wybuchu;
  - 4) upadku statku powietrznego;
  - 5) uderzenia pojazdu;
  - 6) zalania;
  - 7) huraganu;
  - 8) naporu śniegu;
  - 9) lawiny;
  - 10) gradu;
  - 11) powodzi;
  - 12) osunięcia lub zapadnięcia się ziemi;
  - 13) trzęsienia ziemi;
  - 14) dymu, sadzy;

- 15) huku ponaddzwiękowego.
2. Na wniosek Ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki, pod warunkiem spełnienia wymogów zabezpieczenia wartości pieniężnych wskazanych w § 41 OWU, Gothaer TU S.A. rozszerza odpowiedzialność ubezpieczeniową na szkody w przedmiocie ubezpieczenia będące bezpośrednim następstwem:
  - 1) kradzieży z włamaniem i rozboju w lokalu, wraz z kosztami związanymi z dokonaniem lub usiłowaniem dokonania włamania lub rozboju (w granicach limitu odpowiedzialności przyjętego dla kradzieży z włamaniem i rozboju) przypadającymi na:
    - a) naprawę uszkodzonych lub zniszczonych zabezpieczeń lokalu lub schowka (urządzenia), w którym znajdują się ubezpieczone wartości pieniężne;
    - b) usunięcie uszkodzeń ścian, stropów, dachów, okien i drzwi;
  - 2) rozboju w transporcie.
3. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje wartości pieniężnych przewożonych jako przesyłki kurierskie lub pocztowe, a także przewożonych w związku z prowadzeniem handlu obwoźnego (przeñośnego).

§ 21 **Suma ubezpieczenia,** **limity** **odpowiedzialności** **i system** **ubezpieczenia**

1. Sumę ubezpieczenia ustala Ubezpieczający w systemie na pierwsze ryzyko, w kwocie nie wyższej niż 50 000 zł.
2. Podstawą ustalenia sumy ubezpieczenia dla przedmiotu ubezpieczenia jest:
  - 1) dla gotówki – wartość nominalna;
  - 2) dla akcji na okaziciela niedopuszczonych do publicznego obrotu – wartość księgową przypadająca na jedną akcję w dniu sporządzania bilansu za okres rozrachunkowy poprzedzający dzień zawarcia umowy ubezpieczenia;
  - 3) dla akcji i obligacji na okaziciela dopuszczonych do publicznego obrotu – wartość rynkowa odpowiadająca cenie sprzedaży netto, tj. bez prowizji i opłat związanych z obrotem tymi papierami.
3. Odrębny limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia na pierwsze ryzyko ustala się dla kradzieży z włamaniem, rozboju w lokalu i rozboju w transporcie w kwocie nie wyższej niż ustalona dla zakresu podstawowego.
4. W ubezpieczeniu kradzieży z włamaniem mają zastosowanie limity odpowiedzialności na jedno zdarzenie:
  - 1) do 2 000 zł – w odniesieniu do gotówki przechowywanej w kasie fiskalnej lub kasetce podręcznej;
  - 2) do 4 000 zł – w odniesieniu do gotówki przechowywanej w schowku (urządzeniu) nieposiadającym klasy odporności na włamanie lub nieprzymocowanym do podłoża, jeżeli waga schowka (urządzenia) jest niższa niż 300 kg.
5. Suma ubezpieczenia ustalona w umowie stanowi górną granicę odpowiedzialności Gothaer TU S.A.

§ 22 **Ustalenie wysokości** **szkody**

1. Wysokość szkody ustala się na podstawie wartości z dnia ustalenia odszkodowania, przy czym:
  - 1) w gotówce – ustala się według wartości nominalnej;
  - 2) w akcjach na okaziciela niedopuszczonych do publicznego obrotu – ustala się według wartości księgowej przypadającej na jedną akcję;
  - 3) w akcjach i obligacjach na okaziciela dopuszczonych do publicznego obrotu – ustala się według wartości rynkowej odpowiadającej cenie sprzedaży netto.

2. W odniesieniu do kosztów naprawy uszkodzonych lub zniszczonych zabezpieczeń lokalu lub schowka (urządzenia), wysokość szkody ustala się na podstawie kosztów wymiany lub naprawy, wraz z niezbędnymi materiałami, według cen z dnia ustalenia odszkodowania.

DZIAŁ VII - UBEZPIECZENIE MIENIA PRACOWNICZEGO

§ 23 Zakres ubezpieczenia

1. Gothaer TU S.A. ponosi odpowiedzialność ubezpieczeniową za szkody w przedmiocie ubezpieczenia będące bezpośrednim następstwem działania w miejscu ubezpieczenia:
  - 1) pożaru;
  - 2) uderzenia pioruna;
  - 3) wybuchu;
  - 4) upadku statku powietrznego;
  - 5) uderzenia pojazdu;
  - 6) zalania;
  - 7) huraganu;
  - 8) naporu śniegu;
  - 9) lawiny;
  - 10) gradu;
  - 11) powodzi;
  - 12) osunięcia lub zapadnięcia się ziemi;
  - 13) trzęsienia ziemi;
  - 14) dymu i sadzy;
  - 15) huku ponaddzwiękowego;
  - 16) kradzieży z włamaniem, rozboju w lokalu i dewastacji w lokalu, wraz z kosztami związanymi z dokonaniem lub usiłowaniem dokonania włamania, rozboju lub dewastacji przypadającymi na naprawę uszkodzonych lub zniszczonych zabezpieczeń lokalu, w którym znajduje się ubezpieczone mienie, oraz usunięcia uszkodzeń ścian, stropów, dachów, okien i drzwi.

§ 24 Suma i system ubezpieczenia

1. Łączną sumę ubezpieczenia na wszystkich pracowników ustala Ubezpieczający według wartości rzeczywistej, w systemie na pierwsze ryzyko.
2. Podlimit odpowiedzialności na jednego pracownika wynosi 1 000 zł w granicach sumy ubezpieczenia.
3. Odpowiedzialność Gothaer TU S.A. w odniesieniu do wartości jednostkowej ubezpieczonego mienia pracowniczego jest ograniczona do kwoty 500 zł.
4. Suma ubezpieczenia ustalona w umowie stanowi górną granicę odpowiedzialności Gothaer TU S.A.

§ 25 Ustalenie wysokości szkody

1. Wysokość szkody ustala się na podstawie wartości rzeczywistej według cen z dnia ustalenia odszkodowania.
2. W odniesieniu do kosztów naprawy uszkodzonych lub zniszczonych zabezpieczeń lokalu, wysokość szkody ustala się na podstawie kosztów wymiany lub naprawy, wraz z niezbędnymi materiałami, według cen z dnia ustalenia odszkodowania.

DZIAŁ VIII - UBEZPIECZENIE SZYB I INNYCH PRZEDMIOTÓW OD STŁUCZENIA

§ 26

Zakres ubezpieczenia

1. Gothaer TU S.A. odpowiada za szkody polegające na stłuczeniu (rozbiciu) zainstalowanych na stałe zgodnie z ich przeznaczeniem i stanowiących wyposażenie lub urządzenie budynku lub lokalu:
  - 1) oszklenia zewnętrznego i wewnętrznego, w tym szyb okiennych i drzwiowych, oszklenia ścian i dachów oraz szklanych przegród ściennych;
  - 2) szyb stanowiących składowe części gablot reklamowych, kontuarów, mebli i lad chłodniczych;
  - 3) szyldów, transparentów, plafonów oraz rurek neonowych;
  - 4) luster;
  - 5) akwariów.
2. W granicach sumy ubezpieczenia Gothaer TU S.A. pokrywa dodatkowo koszty powstałe w bezpośrednim związku z wystąpieniem szkody, przypadające na:
  - 1) naprawę ram i oprav uszkodzonych wskutek stłuczenia przedmiotu ubezpieczenia;
  - 2) ustawienie i rozebranie rusztowań lub wynajęcie dźwigu, o ile jest to niezbędne do dokonania wymiany lub naprawy stłuczonych szyb;
  - 3) zakup i wykonanie znaków reklamowych i informacyjnych na naprawionej lub wymienionej szybie.
3. Postanowienia niniejszego działu mają również zastosowanie do elementów wskazanych w ust. 1 wykonanych z tworzyw sztucznych.
4. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje: szklanych i kamiennych wykładzin podłogowych, szyb i przedmiotów szklanych uszkodzonych w momencie obejmowania ich ochroną ubezpieczeniową, szyb w pojazdach, szkła stanowiącego osprzęt urządzeń technicznych i osprzęt wszelkiego rodzaju instalacji oraz ww. elementów z tworzyw sztucznych.
5. Zakres ubezpieczenia szyb i innych przedmiotów od stłuczenia nie obejmuje szkód:
  - 1) nieprzekraczających kwoty 100 zł;
  - 2) powstałych przy wymianie, montażu lub demontażu przedmiotu ubezpieczenia, a także w czasie prowadzonych prac konserwacyjnych, naprawczych, remontowych budynku, budowli lub lokalu;
  - 3) będących następstwem złego montażu lub niewłaściwej technologii wykonawstwa;
  - 4) polegających na zadrapaniu, porysowaniu, poplamieniu lub odprysnięciu kawałków powierzchni przedmiotu ubezpieczenia;
  - 5) będących następstwem niewłaściwego działania neonów.

§ 27

Suma i system ubezpieczenia

1. Sumę ubezpieczenia ustala Ubezpieczający w wartości odtworzeniowej (nowej), w systemie na pierwsze ryzyko i w kwocie nie wyższej niż 100 000 zł.
2. Suma ubezpieczenia ustalona w umowie stanowi górną granicę odpowiedzialności Gothaer TU S.A.

§ 28

Ustalenie wysokości szkody

Wysokość szkody ustala się według kosztów wymiany lub naprawy, z uwzględnieniem tych samych wymiarów, konstrukcji i materiałów.

DZIAŁ IX - UBEZPIECZENIE DODATKOWYCH KOSZTÓW DZIAŁALNOŚCI

§ 29

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

1. Przedmiotem ubezpieczenia są dodatkowe i udokumentowane koszty związane z prowadzeniem przez Ubezpieczonego działalności gospodarczej, które zostaną poniesione przez Ubezpieczonego w związku z zakłóceniem lub przerwą w prowadzeniu tej działalności na skutek szkody w mieniu spowodowanej przez pożar, uderzenie pioruna, wybuch, upadek pojazdu powietrznego, powódź, huragan, lawinę, osunięcie lub zapadnięcie się ziemi, napór śniegu lub trzęsienie ziemi, za którą Gothaer TU S.A. przyjęło odpowiedzialność ubezpieczeniową.
2. Za dodatkowe koszty, o których mowa w ust. 1, uważa się koszty:
  - 1) wynikające z konieczności czasowego użytkowania:
    - a) budynków, budowli lub lokali stanowiących własność osób trzecich;
    - b) maszyn i urządzeń służących do prowadzenia dotychczasowej działalności przez Ubezpieczonego, stanowiących własność osób trzecich;
  - 2) wynajęcia środków transportu w celu przewiezienia mienia do nowej lokalizacji oraz ponownego przeniesienia do miejsca ubezpieczenia po usunięciu szkody;
  - 3) wynajęcia i pracy specjalistycznego sprzętu do załadunku mienia w miejscu ubezpieczenia, przeładunku i wyładunku tego mienia w nowej lokalizacji oraz ponownego przeniesienia do miejsca ubezpieczenia;
  - 4) pracy w godzinach nadliczbowych pracowników Ubezpieczonego w związku z pracami, o których mowa w pkt 2) i 3);
  - 5) poinformowania klientów i podmiotów współpracujących o zmianach w prowadzonej działalności gospodarczej.
3. Gothaer TU S.A. ponosi odpowiedzialność za dodatkowe i udokumentowane koszty, o których mowa w ust. 2, w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy od powstania szkody w mieniu.
4. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje szkód związanych z:
  - 1) brakiem środków finansowych na odtworzenie mienia dotkniętego szkodą;
  - 2) decyzją właściwych organów państwowych lub samorządowych, które uniemożliwiają lub opóźniają dalsze prowadzenie działalności gospodarczej;
  - 3) innowacjami lub ulepszeniami wprowadzonymi w trakcie odtworzenia zniszczonego lub uszkodzonego mienia;
  - 4) zakupem mienia, w tym z transportem i innymi pracami z tym związanymi.

§ 30

Suma i system ubezpieczenia

Sumę ubezpieczenia ustala Ubezpieczający w systemie na pierwsze ryzyko, w kwocie nie przekraczającej 100 000 zł.

§ 31

Ustalenie wysokości szkody i odszkodowania

Wysokość szkody ustala się w granicach sumy ubezpieczenia według udokumentowanych kosztów dodatkowych poniesionych przez Ubezpieczonego.

DZIAŁ X - UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ

§ 32

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest odpowiedzialność cywilna Ubezpieczonego za szkody osobowe i rzeczowe wyrządzone osobom trzecim.

2. Ochroną ubezpieczeniową są objęte szkody osobowe i rzeczowe wyrządzone z winy nieumyślnej, w tym wskutek rażącego niedbalstwa.
3. Ochroną ubezpieczeniową są objęte wypadki ubezpieczeniowe, które wystąpiły w okresie ubezpieczenia i roszczenia z ich tytułu zostały zgłoszone przed upływem terminu przedawnienia.
4. W ramach udzielanej ochrony ubezpieczeniowej Gothaer TU S.A. odpowiada za szkody wyrządzone czynem niedozwolonym lub wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązań przez Ubezpieczonego lub pracownika Ubezpieczonego w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej określonej w umowie ubezpieczenia oraz z tytułu posiadania lub użytkowania mienia wykorzystywanego w tej działalności.
5. Ochroną ubezpieczeniową są objęte wszystkie szkody spowodowane tym samym wypadkiem ubezpieczeniowym pod warunkiem, że pierwsza z nich wystąpiła w okresie ubezpieczenia. W takiej sytuacji ochroną ubezpieczeniową są objęte wszystkie szkody, nawet jeśli wystąpiły po upływie okresu ubezpieczenia.
6. W razie wątpliwości co do momentu powstania szkody osobowej, przyjmuje się, że jest to dzień, w którym poszkodowany po raz pierwszy skonsultował się z lekarzem w związku z objawami, które miały związek z tą szkodą.
7. Zakres ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej nie obejmuje:
  - 1) roszczeń o wykonanie lub należyte wykonanie zobowiązania, roszczeń związanych z wykonaniem zastępczym oraz zwrotu kosztów poniesionych na poczet wykonania zobowiązania;
  - 2) szkód wyrządzonych osobom bliskim Ubezpieczonego (małżonek, konkubina, konkubent, dzieci, rodzice, rodzeństwo, dziadkowie, wnuki, teściowie, zięciowie, synowie, ojczym, macocha, pasierbowie, przysposabiający, przysposobiony);
  - 3) szkód powstałych wskutek działań wojennych, stanu wyjątkowego, strajków, lokautu, wandalizmu, sabotażu lub aktów terroru;
  - 4) szkód wyrządzonych spółkom, w których Ubezpieczony jest udziałowcem, wspólnikiem lub akcjonariuszem;
  - 5) szkód skutkujących roszczeniami pomiędzy Ubezpieczonymi na podstawie tej samej umowy ubezpieczenia;
  - 6) szkód wyrządzonych w związku z:
    - a) wykonywaniem czynności zawodowych w ramach zawodów, dla których w świetle obowiązującego prawa konieczne jest zawarcie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zawodowej;
    - b) wykonywaniem umowy przewozu lub spedycji;
    - c) posiadaniem lub użytkowaniem pojazdów szynowych, urządzeń i statków latających lub pływających;
    - d) działalnością objętą systemem ubezpieczeń obowiązkowych, w tym także obowiązkowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych;
    - e) organizowaniem imprez masowych w rozumieniu ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych;
    - f) czynnościami życia prywatnego;
    - g) naruszeniem dóbr osobistych, praw własności intelektualnej, praw autorskich, patentów, znaków towarowych lub nazw oraz przepisów o nieuczciwej konkurencji;
  - 7) szkód wynikających z umownego przyjęcia odpowiedzialności cywilnej innej osoby (podmiotu) albo umownego rozszerzenia odpowiedzialności cywilnej ponad odpowiedzialność uregulowaną przepisami prawa;

- 8) szkód polegających na zapłacie wszelkiego rodzaju kar pieniężnych, w tym umownych, grzywnien sądowych lub administracyjnych, zadatków, kar umownych, odszkodowań z tytułu odstąpienia od umowy, podatków lub opłat manipulacyjnych i odsetek, świadczeń pieniężnych zasądzanych w postępowaniu karnym, odszkodowań o charakterze karnym, w szczególności punitive and exemplary damages, oraz jakichkolwiek innych zobowiązań o charakterze publicznoprawnym;
- 9) szkód polegających na wystąpieniu czystych szkód majątkowych, tj. szkód nie będących konsekwencją ani szkody rzeczowej, ani szkody osobowej;
- 10) szkód powstałych w związku z:
  - a) niedostarczeniem energii lub dostarczeniem energii o niewłaściwych parametrach;
  - b) zniszczeniem, uszkodzeniem lub utratą dokumentów;
  - c) składowaniem odpadów;
- 11) szkód powstałych w wyniku uszkodzenia kodu genetycznego, a także spowodowane przez organizmy modyfikowane genetycznie;
- 12) szkód wyrządzonych:
  - a) w wartościach pieniężnych i innych dokumentach zastępujących w obrocie gotówkę, w złocie, srebrze i wyrobach z tych metali, kamieniach szlachetnych, półszlachetnych, perłach, platynie i pozostałych metalach z grupy platynowców oraz wyrobach z tych metali, a także wszelkich kartach elektronicznych, w tym kartach wydawanych przez instytucje finansowe;
  - b) w zbiorach, kolekcjach lub dziełach sztuki;
  - c) przez powolne i długotrwałe działanie temperatury, gazów, pary, wód odpływowych, wilgoci, pyłu, sadzy, dymu, wstrząsów, drgań, hałasu, a także przez tworzenie się zagrzybienia,
  - d) przez zapadnięcie się terenu lub obsunięcie się ziemi;
  - e) przez azbest, formaldehyd, wyroby tytoniowe, krew lub produkty krwiopochodne;
  - f) przez zwierzyńcę łowną lub leśną oraz przy wypasie zwierząt;
  - g) przez wszelkiego rodzaju wirusy komputerowe lub inne programy zakłócające pracę jakiegokolwiek programu, komputera, telefonu lub innego urządzenia elektronicznego;
- 13) szkód wynikających z:
  - a) wprowadzającej w błąd reklamy lub ogłoszenia;
  - b) niemożności odczytania lub nieprawidłowego odczytania daty wynikającej z faktu, że w systemach komputerowych czy oprogramowaniu, sprzęcie komputerowym lub innych systemach elektronicznych pola przechowujące oznaczenie roku są odtwarzane z niewystarczającą liczbą znaków;
  - c) przeniesienia choroby zakaźnej lub rzeczowe, które powstały na skutek przeniesienia choroby przez zwierzęta należące, hodowane lub sprzedawane przez Ubezpieczonego - w sytuacji, gdy wiedział on o chorobie lub powinien wiedzieć przy dołożeniu należytej staranności;
- 14) szkód, co do których obowiązek naprawienia wynika z przepisów o rękojmi i gwarancji;
- 15) szkód, za które przysługuje odszkodowanie na podstawie przepisów prawa górniczego lub geologicznego;
- 16) szkód regulowanych przepisami Dyrektywy 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym w środowisku naturalnym.

8. Jeżeli nie uzgodniono inaczej poprzez włączenie do ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej Klauzul wymienionych poniżej, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód:
- 1) wyrządzonych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Klauzula nr 1);
  - 2) w nieruchomościach, z których Ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu lub innej umowy o podobnym charakterze (Klauzula nr 2);
  - 3) w ruchomościach, z których Ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu lub innej umowy o podobnym charakterze (Klauzula nr 3);
  - 4) będących następstwem wypadków przy pracy (Klauzula nr 4);
  - 5) wyrządzonych w obcych środkach transportu podczas prac ładunkowych (Klauzula nr 5);
  - 6) powstałych w następstwie awarii urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych lub centralnego ogrzewania (Klauzula nr 6);
  - 7) związanych z zanieczyszczeniem środowiska naturalnego (Klauzula nr 7);
  - 8) wyrządzonych przez produkt (Klauzula nr 8);
  - 9) powstałych po wykonaniu pracy lub usługi wynikłych z nienależytego wykonania zobowiązania (Klauzula nr 9);
  - 10) wyrządzonych przez podwykonawców Ubezpieczonego (Klauzula nr 10);
  - 11) w mieniu przyjętym w celu wykonania usługi (Klauzula nr 11);
  - 12) w mieniu znajdującym się w pieczy, pod dozorem lub kontrolą Ubezpieczonego (Klauzula nr 12);
  - 13) w działalności hotelarskiej, agroturystycznej i gastronomicznej – w mieniu wniesionym przez gości (Klauzula nr 13);
  - 14) w działalności budowlano-montażowej: wyrządzonych przez wibracje, usunięcie lub osłabienie elementów nośnych (Klauzula nr 15);
  - 15) wyrządzonych przez produkt w działalności aptekarskiej (Klauzula ubezpieczenia aptek);
  - 16) w pojazdach mechanicznych (Klauzula ubezpieczenia komisów i warsztatów samochodowych).

§ 33 **Suma gwarancyjna** **i podlimity** **odpowiedzialności**

1. Suma gwarancyjna jest ustalana przez Ubezpieczającego, w wysokości nie przekraczającej 1 000 000 zł.
2. Dla każdej Klauzuli dodatkowej wskazanej w § 32 Ubezpieczający ustala podlimit odpowiedzialności, w kwocie nie wyższej niż suma gwarancyjna.

§ 34 **Ustalenie wysokości** **odszkodowania**

1. W granicach swej odpowiedzialności, poza wypłatą należnego od Ubezpieczonego odszkodowania, Gothaer TU S.A. pokrywa także:
  - 1) koszty wynagrodzenia ekspertów powołanych w uzgodnieniu z Gothaer TU S.A. w celu ustalenia okoliczności, przyczyn i rozmiaru szkody; jeżeli wysokość roszczeń wynikających z wypadku przekracza sumę gwarancyjną, Gothaer TU S.A. pokryje koszty w proporcji odpowiadającej stosunkowi sumy gwarancyjnej do wysokości roszczeń;
  - 2) niezbędne koszty zastępstwa procesowego w sporze prowadzonym na polecenie Gothaer TU S.A. lub za jego zgodą, w tym ponad sumę gwarancyjną, do wysokości 10% tej sumy.

2. Gothaer TU S.A. nie odpowiada za dodatkowe koszty powstałe w związku z brakiem zgody Ubezpieczonego na zawarcie przez Gothaer TU S.A. ugody z poszkodowanym (o ile poszkodowany wyraził zgodę na jej treść) lub zaspokojenie jego roszczeń. Powyższe stosuje się także wówczas, gdy kwota zasądzonego odszkodowania jest wyższa niż wynikać to miało z proponowanej ugody (o ile poszkodowany wyraził zgodę na jej treść).
3. Gothaer TU S.A. nie pokrywa kosztów wykonania przez Ubezpieczonego zarządzenia tymczasowego sądu o zabezpieczeniu roszczenia o naprawienie szkody.

DZIAŁ XI - ASSISTANCE

§ 35

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

1. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje następstwa zdarzeń, które zaistniały w okresie ubezpieczenia i w miejscu ubezpieczenia assistance.
2. Zdarzeniem ubezpieczeniowym uprawniającym do wystąpienia o świadczenia określone w umowie ubezpieczenia jest awaria instalacji lub zdarzenie assistance.
3. Jeżeli w wyniku zdarzenia assistance dojdzie do uszkodzenia miejsca ubezpieczenia assistance, Ubezpieczonemu przysługują następujące świadczenia:
  - 1) interwencja specjalisty;
  - 2) dozór mienia;
  - 3) transport mienia lub transport powrotny mienia;
  - 4) organizacja usługi usunięcia szkody;
  - 5) informacja o usługach i służbach.
4. W ramach świadczeń wskazanych w ust. 3 pkt 1)-3) Centrum Alarmowe organizuje wykonanie usługi przez podmiot:
  - 1) prowadzący działalność najbliżej miejsca ubezpieczenia assistance oraz
  - 2) który podjął się wykonania usługi.
5. W ramach świadczeń wskazanych w ust. 3 pkt 1)-3) Centrum Alarmowe zapewnia dojazd usługodawcy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w czasie średnio do 30 minut, jednakże nie dłuższym niż 4 godziny, chyba że Ubezpieczony wnioskuje o spełnienie świadczenia w innym terminie uzgodnionym z Centrum Alarmowym. Czas dojazdu usługodawcy jest liczony od momentu potwierdzenia przez Centrum Alarmowe uprawnień do otrzymania świadczenia przez osobę wnioskującą o jego realizację.
6. W razie przekroczenia czasu oczekiwania powyżej 4 godzin, Ubezpieczony może, po uzgodnieniu tego z Centrum Alarmowym, pokryć koszty przysługujących z OWU usług assistance i wnioskować do Centrum Alarmowego o ich zwrot w ciągu 30 dni od ich poniesienia - do wysokości odpowiadającej kosztom, które Centrum Alarmowe poniosłoby, organizując te usługi. Zwrot kosztów nastąpi na podstawie przekazanych przez Ubezpieczonego następujących dokumentów:
  - 1) wniosku o refundację kosztów, zawierającego dokładny adres miejsca ubezpieczenia assistance, krótki opis zdarzenia oraz dyspozycję odnośnie formy wypłaty (przelew na rachunek bankowy lub przekaz pocztowy);
  - 2) dowodów poniesienia kosztów usług lub ich kopii poświadczonych za zgodność z oryginałem,dostarczonych na adres wskazany przez Centrum Alarmowe.
7. Zakres ubezpieczenia assistance nie obejmuje:

- 1) uszkodzeń, zniszczenia lub utraty mienia;
- 2) usług związanych z uszkodzeniami, za których naprawę odpowiadają wyłącznie właściwe służby administracyjne lub właściwe służby pogotowia technicznego, energetycznego, wodno-kanalizacyjnego czy gazowego, w tym z awariami:
  - a) pionów instalacji ciepłej i zimnej wody;
  - b) pionów kanalizacyjnych;
  - c) instalacji gazowej;
  - d) przyłączy do budynku;
- 3) usług elektryka lub technika urządzeń grzewczych związanych z uszkodzeniami części i materiałów eksploatacyjnych, które z uwagi na przeznaczenie i charakter pracy podlegają przyspieszonemu zużyciu lub regularnej wymianie, np. żarówek, przedłużaczy, bezpieczników;
- 4) usług związanych z konserwacją urządzeń oraz statych elementów lokalu lub budynku;
- 5) usług związanych z naprawą uszkodzeń, które powstały przed momentem zaistnienia zdarzenia assistance.

§ 36

Interwencja specjalisty

1. Jeżeli w następstwie zdarzenia assistance lub awarii instalacji doszło do uszkodzenia miejsca ubezpieczenia assistance oraz jeżeli w wyniku tego zdarzenia powstało realne ryzyko utraty lub dalszego uszkodzenia ubezpieczonego mienia, Centrum Alarmowe zorganizuje i pokryje – do wysokości 400 zł na jedno zdarzenie ubezpieczeniowe – koszty dojazdu wraz z kosztami robocizny odpowiedniego specjalisty mogącego wykonać naprawę zaistniałych uszkodzeń, odpowiedniego ze względu na rodzaj uszkodzenia w miejscu ubezpieczenia assistance. Z odpowiedzialności Gothaer TU S.A. oraz Centrum Alarmowego wyłączone są koszty materiałów, w tym części zamiennych, niezbędnych dla wykonania naprawy.
2. Ubezpieczonemu przysługują maksymalnie 3 świadczenia w zakresie usługi interwencji specjalisty w rocznym okresie ubezpieczenia.
3. Świadczenie obejmuje usługi następujących specjalistów: ślusarza, hydraulika, elektryka, szklarza, specjalisty od systemów alarmowych oraz technika urządzeń grzewczych.

§ 37

Dozór mienia

1. Jeżeli w następstwie zdarzenia assistance doszło do uszkodzeń miejsca ubezpieczenia assistance i zachodzi konieczność zabezpieczenia mienia w miejscu ubezpieczenia assistance przed utratą lub uszkodzeniem, Centrum Alarmowe zorganizuje i pokryje koszty dozoru mienia przez podmiot zawodowo zajmujący się ochroną osób i mienia - przez okres do 48 godzin, do wysokości nie wyższej niż 1 000 zł na zdarzenie.
2. Ubezpieczonemu przysługuje maksymalnie 1 świadczenie polegające na dozorze mienia w rocznym okresie ubezpieczenia.
3. Realizacja świadczenia, o którym mowa w ust. 1, dokonywana w razie uszkodzeń zaistniałych w następstwie kradzieży z włamaniem, następuje wyłącznie po potwierdzeniu przez Ubezpieczonego zgłoszenia zdarzenia Policji kopią dokumentu zgłoszenia zdarzenia (w tym kopią elektroniczną), dostarczoną do Centrum Alarmowego. W razie niepotwierdzenia faktu dokonania takiego zgłoszenia Policji, świadczenie nie przysługuje.

§ 38

Transport mienia lub transport powrotny mienia

1. Jeżeli w następstwie zdarzenia assistance doszło do uszkodzeń miejsca ubezpieczenia assistance, w wyniku których nie nadaje się ono do prowadzenia działalności gospodarczej, Centrum Alarmowe zorganizuje i pokryje koszty transportu mienia Ubezpieczonego w celu jego zabezpieczenia, pojazdem o ładowności do 3,5 tony

z miejsca ubezpieczenia assistance do przechowalni lub magazynu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub do innego miejsca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wskazanego przez Ubezpieczonego.

2. Jeżeli w okresie ubezpieczenia doszło do usunięcia skutków zdarzenia assistance, w związku z którym Centrum Alarmowe zorganizowało świadczenie, o którym mowa w ust. 1, Centrum Alarmowe organizuje i pokryje koszty jednokrotnego transportu powrotnego mienia, które można załadować do samochodu ciężarowego o ładowności do 3,5 tony z miejsca jego przechowania do miejsca ubezpieczenia.
3. Koszt świadczeń, o których mowa w ust. 1 i 2, pokrywany jest do wyczerpania wspólnego limitu w wysokości 1 000 zł na zdarzenie assistance.
4. Ubezpieczonemu przysługuje maksymalnie 1 świadczenie polegające na transporcie mienia lub transporcie powrotnym mienia w rocznym okresie ubezpieczenia.

§ 39 **Organizacja usługi** **usunięcia uszkodzeń** **mienia**

1. Na wniosek Ubezpieczonego, Centrum Alarmowe organizuje usługę wyspecjalizowanego usługodawcy w celu usunięcia uszkodzeń ubezpieczonego mienia wynikłych ze zdarzenia assistance.
2. Koszty dojazdu, robocizny usługodawcy oraz materiałów, w tym części zamiennych, ponosi Ubezpieczony.

§ 40 **Informacja o usługach** **i służbach**

1. Na wniosek Ubezpieczonego i w oparciu o ogólnodostępne bazy danych, Centrum Alarmowe udzieli następujących informacji:
  - 1) o numerach telefonów służb publicznych zobowiązanych do podjęcia interwencji w związku ze szkodą zaistniałą w miejscu ubezpieczenia assistance (Centrum Alarmowe nie zastępuje służb publicznych i nie ponosi odpowiedzialności za ich działalność);
  - 2) o numerach telefonów usługodawców (hydraulik, elektryk, dekarz, szklarz, technik urządzeń grzewczych, malarz, murarz, parkieciarz, glazurnik, pomoc domowa, opiekun, prawnik, firma rekrutacyjna, specjalista AGD/RTV) działających w pobliżu miejsca ubezpieczenia assistance.
2. Świadczenie informacyjne o którym mowa w ust. 1, jest udzielane przez 24 godziny na dobę, przez wszystkie dni w roku.

DZIAŁ XII - WYMOGI ZABEZPIECZENIA MIENIA

§ 41

1. Postanowienia ust. 2–16 stosuje się do ubezpieczeń od kradzieży z włamaniem w miejscu ubezpieczenia. Postanowienia ust. 17 mają zastosowanie do szkód powstałych na skutek kradzieży z włamaniem i rozboju środków obrotowych, maszyn, urządzeń i wyposażenia ubezpieczonych w transporcie, a ust. 18 – do ubezpieczenia wartości pieniężnych w transporcie.
2. Przedmiot ubezpieczenia powinien znajdować się w lokalu należycie zabezpieczonym. Ściany, sufit, podłogi, dachy i piwnice tego lokalu powinny być wykonane z twardych materiałów, których zniszczenie lub pokonanie nie jest możliwe bez użycia narzędzi. Wszystkie otwory w ścianach, sufitach, podłogach, dachu powinny być zamknięte i zabezpieczone w sposób uniemożliwiający dostęp osób trzecich bez dokonania włamania.
3. Pomieszczenia wykonane w całości lub w części z siatki drucianej lub z innych materiałów azurowych, a także z brezentu lub powłok z tworzyw sztucznych (w tym budowle pneumatyczne, tunele foliowe, namioty) nie są uważane za należycie zabezpieczone.

4. Wszystkie drzwi prowadzące do lokali, w których znajduje się przedmiot ubezpieczenia, powinny posiadać opisaną niżej konstrukcję drzwi zewnętrznych i spełniać następujące wymogi:
  - 1) drzwi powinny być w należyтым stanie technicznym, właściwie osadzone i zamknięte w taki sposób, że ich wyłamanie lub wyważenie nie jest możliwe bez użycia siły oraz narzędzi, a otwarcie - bez użycia podrobionych lub dopasowanych kluczy;
  - 2) drzwi powinny być zamykane na co najmniej dwa różne zamki wielozastawkowe (wielozapadkowe) lub na dwie różne kłódki wielozastawkowe (wielozapadkowe) zawieszane na oddzielnych skoblach lub jeden zamek o podwyższonej odporności na włamanie, posiadający aktualny atest wydany zgodnie z obowiązującymi normami przez instytucję uprawnioną do certyfikacji;
  - 3) drzwi oszklone nie mogą być zaopatrzone w zamki lub zasuwę, które można otworzyć bez użycia klucza przez otwór wybity w szybie;
  - 4) drzwi dwuskrzydłowe powinny posiadać wewnętrzne rygle (górny i dolny) unieruchamiające jedno ze skrzydeł

lub drzwi powinny mieć podwyższoną odporność na włamanie potwierdzoną aktualnym atestem wydanym zgodnie z obowiązującymi normami przez instytucję uprawnioną do certyfikacji.
5. Wszystkie okna i inne zewnętrzne otwory oszklone w lokalach, w których znajduje się przedmiot ubezpieczenia, powinny być w należyтым stanie technicznym, właściwie osadzone i zamknięte w sposób stanowiący przeszkodę, której sforsowanie nie jest możliwe bez użycia siły oraz narzędzi, czego dowodem będą pozostawione ślady włamania.
6. Wszystkie zewnętrzne otwory oszklone w lokalach znajdujących się w piwnicach, suterrenach lub na parterze, a także w lokalach znajdujących się na wyższych kondygnacjach, do których jest dostęp z przybudówek, balkonów, tarasów, dachów lub drabinek pożarowych, a także otwory na strychach i w piwnicach, z których jest przejście do dalszych pomieszczeń, powinny być na całej powierzchni zabezpieczone przeciw-włamaniową osłoną mechaniczną, o której mowa w ust. 7, lub szybami antywłamaniowymi co najmniej klasy P3 (P3A), posiadającymi aktualny atest wydany zgodnie z obowiązującymi normami przez jednostkę uprawnioną do certyfikacji.
7. Za przeciw-włamaniowe osłony mechaniczne uznaje się kraty stałe lub ruchome, rolety i okiennice. Przeciw-włamaniowe osłony mechaniczne powinny być takiej konstrukcji i tak założone, aby przedostanie się do wnętrza lokalu nie było możliwe bez uprzedniego ich usunięcia lub uszkodzenia za pomocą narzędzi i siły. Ruchome kraty, rolety i okiennice winny być zamykane na co najmniej jeden zamek wielozastawkowy (wielozapadkowy) lub jedną kłódkę wielozastawkową (wielozapadkową), chyba że warunki techniczne tych osłon przewidują inny sposób zablokowania ich od wewnątrz.
8. Sztaby, skoble oraz inne okucia zewnętrznych zabezpieczeń otworów drzwiowych i okiennych powinny być wmurowane w ściany lub przytwierdzone do muru od wewnątrz lokalu tak, aby nie można ich było zdemontować od zewnątrz tego lokalu.
9. Jeżeli lokal, w którym znajduje się przedmiot ubezpieczenia, jest połączony jakimikolwiek otworami z innym lokalem, użytkowanym przez osobę trzecią, to otwory te powinny być zabezpieczone w sposób określony w ust. 2-8.
10. Przy ubezpieczeniu pojazdów mechanicznych stanowiących środki obrotowe lub rzeczy ruchome osób trzecich przyjęte w celu wykonania usługi lub sprzedaży komisowej zaparkowanych poza budynkiem, za prawidłowo zabezpieczony uważa się plac składowy spełniający łącznie poniższe warunki:

- 1) będący pod stałym dozorem osobowym, opisanym w ust. 12 pkt 1);
  - 2) trwale ogrodzony do wysokości co najmniej 1,6 m;
  - 3) zamknięty – brama wjazdowa zamknięta na co najmniej jeden zamek wielozastawkowy lub jedną kłódkę wielozastawkową albo szlaban;
  - 4) należyście oświetlony.
11. Pojazdy mechaniczne powinny być zamknięte na zamki fabryczne i mieć aktywne posiadane dodatkowe zabezpieczenia.
  12. W razie braku zabezpieczeń przeciwkradzieżowych wskazanych w ust. 6, za wystarczające uważa się spełnienie jednego z kryteriów:
    - 1) w miejscu ubezpieczenia ustanowiono dozór osobowy całodobowy lub w godzinach po zakończeniu działalności Ubezpieczonego, przy czym za dozór osobowy uważa się strzeżenie miejsca ubezpieczenia przez strażnika firmy ochrony mienia lub pracownika Ubezpieczonego; osoba sprawująca dozór powinna być wyposażona w środki łączności (telefon, krótkofalówka) oraz mieć określony zakres czynności, które powinna podjąć w razie próby włamania lub rozboju,
 lub
    - 2) lokal, w którym znajduje się ubezpieczone mienie, jest wyposażony w sprawny, konserwowany zgodnie z zaleceniem producenta elektroniczny system alarmujący o włamaniu w miejscu ubezpieczenia lub w centrum alarmowym firmy ochrony mienia.
  13. Wszystkie klucze do lokalu oraz schowka do przechowywania wartości pieniężnych powinny być przechowywane w sposób chroniący je przed kradzieżą i uniemożliwiający dostęp do nich osobom nieuprawnionym. W razie zagubienia albo zaginięcia kluczy (także kluczy zapasowych), Ubezpieczony jest zobowiązany bezzwłocznie wymienić zamki (kłódkę) na własny koszt.
  14. Wartości pieniężne, dowody rejestracyjne i kluczyki do pojazdów mechanicznych będących przedmiotem ochrony ubezpieczeniowej powinny być przechowywane:
    - 1) w lokalu zabezpieczonym w sposób określony w ust. 2–9 oraz
    - 2) w zamkniętym i przeznaczonym do tego celu schowku (urządzeniu), posiadającym co najmniej I klasę odporności na włamanie.
  15. Schowki (urządzenia) o wadze poniżej 300 kg muszą być trwale przymocowane do podłoża lub ściany budynku, w sposób uniemożliwiający ich oderwanie bez użycia siły i narzędzi.
  16. Jeżeli Ubezpieczonym jest podmiot prowadzący działalność w budynku biurowym, budynku centrum handlowego lub handlowo-rozrywkowego, w którym dozór osobowy jest sprawowany całodobowo przez pracowników firmy ochrony mienia:
    - 1) w obrębie stoiska lub w boksie - to wymogi określone w ust. 2–9 stosuje się do zabezpieczeń budynku centrum handlowego, z zastrzeżeniem, że za wystarczające zabezpieczenie drzwi zewnętrznych do budynku uważa się zamknięcie jednym zamkiem wielozastawkowym (kłódką wielozastawkową), elektronicznym zamkiem szyfrowym lub zamkiem otwieranym kartą magnetyczną;
    - 2) w lokalu - to za wystarczające zabezpieczenie drzwi wewnętrznych do lokalu znajdującego się wewnątrz budynku uważa się zamknięcie jednym zamkiem wielozastawkowym, elektronicznym zamkiem szyfrowym lub zamkiem otwieranym kartą magnetyczną.
  17. Środki obrotowe, urządzenia, wyposażenie i maszyny w transporcie własnym Ubez-

pieczonego powinny być zabezpieczone w następujący sposób:

- 1) w czasie każdego postoju środek transportu powinien być zamknięty na zamek, wszystkie okna i inne otwory pozwalające na dostęp do wnętrza pojazdu powinny być prawidłowo zamknięte; dodatkowo pojazd powinien być zabezpieczony przed uruchomieniem co najmniej jednym dodatkowym zabezpieczeniem, np. alarmem, immobiliserem lub blokadą skrzyni biegów;
  - 2) kierowca, opuszczając pojazd, jest zobowiązany zabrać ze sobą dokumenty związane z przewozem ubezpieczonego mienia, dowód rejestracyjny pojazdu, kluczyki i sterowniki służące otwieraniu i zamykaniu pojazdu lub włączaniu i wyłączeniu zabezpieczeń pojazdu;
  - 3) ubezpieczone mienie będące przedmiotem transportu powinno być przewożone w części ładunkowej pojazdu bądź w zamkniętym bagażniku;
  - 4) pojazd, w razie konieczności opuszczenia go, powinien być pozostawiony:
    - a) za dowodem przyjęcia na parkingu strzeżonym lub
    - b) na parkingu przy hotelu lub motelu lub
    - c) na stacji paliw lub
    - d) w miejscach załadunku i wyładunku.
18. Wartości pieniężne w czasie transportu powinny pozostawać pod dozorem Ubezpieczonego lub innej osoby pełnoletniej, za którą ponosi on odpowiedzialność, oraz powinny być transportowane z zachowaniem zasad i wymagań dotyczących ochrony wartości pieniężnych określonych w przepisach prawa.
19. Gothaer TU S.A. ma prawo, po przeprowadzeniu indywidualnej oceny ryzyka, uzależnić udzielenie ochrony ubezpieczeniowej od zainstalowania w miejscu ubezpieczenia dodatkowych zabezpieczeń przeciwkradzieżowych.

DZIAŁ XIII – WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI GOTHAER TU S.A.

§ 42

1. Gothaer TU S.A. nie odpowiada za szkody:
  - 1) wyrządzone umyślnie przez Ubezpieczonego lub osobę, z którą Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym; w razie rażącego niedbalstwa odszkodowanie nie należy się, chyba że umowa ubezpieczenia stanowi inaczej lub zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności;
  - 2) powstałe w związku z działaniami wojennymi, stanem wyjątkowym, stanem wojennym, zamieszkami społecznymi, strajkami, lokautami, sabotażem, działaniem energii jądrowej lub skażeniem radioaktywnym;
  - 3) będące następstwem aktu terroru, o ile nie uzgodniono inaczej poprzez włączenie do umowy ubezpieczenia Klauzuli włączenia aktów terroru;
  - 4) w mieniu składowanym na wolnym powietrzu lub składowanym w sposób niezgodny z wymaganiami producenta lub dostawcy, chyba że taki sposób składowania nie miał wpływu na powstanie szkody;
  - 5) w mieniu zamontowanym niezgodnie z wymaganiami producenta lub dostawcy, chyba że sposób zamontowania nie miał wpływu na powstanie szkody;
  - 6) spowodowane działaniem prądu elektrycznego, jeżeli nie podłączono urządzenia zasilanego prądem elektrycznym do instalacji elektrycznej z uziemieniem, a producent zaleca uziemienie tego urządzenia;
  - 7) elektryczne w sprzęcie elektronicznym, jeżeli sprzęt ten w chwili powstania szkody nie był podłączony do urządzenia stabilizującego napięcie robocze (użytkowe)

UPS lub listwy przeciwprzepięciowej z bezpiecznikiem, o ile producent (dostawca) zaleca podłączenie tego sprzętu do takich urządzeń;

- 8) spowodowane wybuchem wywołanym przez Ubezpieczonego w celach produkcyjnych, eksploatacyjnych lub innych związanych z charakterem prowadzonej działalności gospodarczej;
  - 9) powstałe w ubezpieczonym mieniu w związku z przebudową, remontem, naprawą lub rozruchem urządzeń technologicznych lub instalacji użytkowych lub w związku z robotami budowlanymi, tj. w czasie budowy, przebudowy, montażu, remontu lub rozbiórki, o ile nie uzgodniono inaczej poprzez włączenie Klauzuli ubezpieczenia drobnych prac budowlano-montażowych;
  - 10) spowodowane przez jakiegokolwiek opady atmosferyczne, jeżeli do powstania szkody przyczynił się zły stan dachu, niezachowanie jego ciągłości, w tym niezabezpieczone lub nieprawidłowo zabezpieczone otwory dachowe albo inne elementy składowe budynku, budowli lub lokalu; wyłączenie to nie ma zastosowania, jeżeli do obowiązków Ubezpieczonego nie należy dbanie o stan techniczny obiektu oraz jeśli do dnia powstania szkody Ubezpieczony nie wiedział o istniejących zaniedbaniach w tym zakresie lub o nich wiedział i posiada pisemne dowody występowania do właściciela budynku lub lokalu z żądaniem ich usunięcia;
  - 11) w środkach obrotowych - spowodowane powodźnią lub zamoczeniem z kierunku podłogi w razie składowania mienia niżej niż 10 cm nad podłogą położoną na gruncie lub poniżej poziomu gruntu, chyba że wysokość składowania nie miała wpływu na powstanie lub rozmiar szkody;
  - 12) wynikłe z kradzieży z włamaniem w miejscu ubezpieczenia oraz kradzieży ze środka transportu i rozboju w czasie transportu, jeżeli nie spełniono wymogów zabezpieczenia mienia wskazanych w § 41 OWU, w zakresie, w jakim brak wymaganych zabezpieczeń miał wpływ na powstanie szkody;
  - 13) polegające na kradzieży części lub akcesoriów pojazdów, jeżeli brak jest śladów włamania do pojazdu;
  - 14) spowodowane rozmrożeniem, jeżeli rozmrożenie było skutkiem niewłaściwego przechowywania lub uszkodzenia opakowania, planowych przerw w dostawie prądu lub przerw w dostawie prądu spowodowanych z przyczyn leżących po stronie Ubezpieczonego, np. niewywiązaniem się z płatności wobec dostawcy prądu;
  - 15) powstałe w budynkach i lokalach nieużytkowanych oraz w mieniu i wartościach pieniężnych, które się w nich znajdują, jeżeli przerwa w użytkowaniu przekracza 30 dni, chyba że Gothaer TU S.A. zostało o tym fakcie powiadomione na piśmie i pisemnie potwierdziło ochronę ubezpieczeniową;
  - 16) powstałe w czasie transportu w wyniku niewłaściwego załadowania lub niedostatecznego opakowania bądź użycia środka transportu nieprzystosowanego do przewozu tego rodzaju mienia;
  - 17) powstałe wskutek wypadku środka transportu należącego do Ubezpieczonego lub użytkowanego przez niego, jeżeli przyczyną wypadku był zły stan techniczny tego środka transportu, jego niezdatność do przewozu rzeczy danego rodzaju bądź działanie kierowcy związane ze stanem po użyciu alkoholu lub w stanie nietrzeźwości, w rozumieniu ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi lub po użyciu środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.
2. Gothaer TU S.A. nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe wskutek niedopełnienia obowiązków (powinności) ubezpieczeniowych wskazanych w § 51 OWU

w zakresie, w jakim nieprzestrzeganie obowiązków miało wpływ na powstanie szkody.

§ 43

Wyłączenia odpowiedzialności w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej

1. Gothaer TU S.A. nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
  - 1) wyrządzone umyślnie przez Ubezpieczonego lub osoby, za które ponosi odpowiedzialność. W odniesieniu do odpowiedzialności za produkt oraz odpowiedzialność za szkody wyrządzone wadliwym wykonaniem prac lub usług, jeżeli Ubezpieczony lub osoba albo osoby za które ponosi odpowiedzialność, wiedziały o wadliwości produktu lub usługi, wówczas ich działanie lub zaniechanie jest traktowane jako umyślne. Szkody powstałe w związku z wykonywaniem działalności bez wymaganych uprawnień, zezwoleń lub kwalifikacji w sytuacji, gdy są one wymagane przepisami prawa, będą traktowane jako wyrządzone z winy umyślnej;
  - 2) spowodowane w stanie po użyciu alkoholu lub w stanie nietrzeźwości, w rozumieniu ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, lub w stanie po użyciu środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii przez Ubezpieczonego lub osoby, za które ponosi on odpowiedzialność;
  - 3) w działalności budowlanej i montażowej dodatkowo:
    - a) wynikające z nieprzestrzegania przepisów techniczno-budowlanych, BHP, przeciwpożarowych oraz z wykonywania robót niezgodnie z dokumentacją techniczną, jeżeli przyczyny te były wynikiem winy umyślnej;
    - b) wyrządzone przez osoby nieposiadające stosownych uprawnień, kwalifikacji lub przeszkolenia do wykonywania robót objętych zakresem ubezpieczenia;
    - c) spowodowane przekroczeniem parametrów sprzętu i urządzeń wykorzystywanych przez Ubezpieczonego albo niedochowaniem terminów przeglądów technicznych;
    - d) związane z użyciem wyrobów budowlanych niedopuszczonych do obrotu i powszechnego stosowania w budownictwie lub niedopuszczonych do jednostkowego stosowania w obiekcie budowlanym;
    - e) wynikające z opóźnień w usunięciu awarii;
    - f) w przewodach, kablach lub rurach i innych obiektach podziemnych oraz związanych z tym jakichkolwiek strat następczych, chyba że przed rozpoczęciem robót Ubezpieczony uzyskał u odpowiednich władz informacje oraz zgromadził stosowne dokumenty o położeniu tych obiektów pod ziemią;
    - g) związane z utratą, zniszczeniem lub zaginięciem dokumentacji budowy lub dokumentacji powykonawczej powierzonej Ubezpieczonemu w związku z wykonywanymi robotami.

§ 44

Wyłączenia odpowiedzialności w ubezpieczeniu assistance

1. Niezależnie od postanowień § 42, Gothaer TU S.A. nie ponosi odpowiedzialności i jest zwolnione z obowiązku zwrotu wszelkich kosztów poniesionych bez ich uprzedniego uzgodnienia i zaakceptowania przez Centrum Alarmowe, nawet jeśli poniesione koszty mieszczą się w granicach i sumach ubezpieczenia określonych w OWU, a zdarzenia, których one dotyczą, są objęte ochroną ubezpieczeniową.
2. Gothaer TU S.A. i Centrum Alarmowe nie ponoszą odpowiedzialności za niewykonanie lub opóźnienie w wykonaniu usługi assistance, jeśli opóźnienie lub niemożność wykonania świadczeń są spowodowane strajkami, niepokojami społecznymi, zamieszkami, atakami terroru, sabotażem, wojną (również domową), skutkami promieniowania radioaktywnego, siłą wyższą, w tym anomaliami pogodowymi lub nagłym mrozem, a także ograniczeniami w poruszaniu się wprowadzonych decyzjami władz administracyjnych, mogącymi powodować niedyspozycyjność usługodawców realizujących dane świadczenia.

DZIAŁ XIV - POSTANOWIENIA WSPÓLNE DO WSZYSTKICH DZIAŁÓW

UMOWA UBEZPIECZENIA

§ 45

Zawarcie, zmiany i rozwiązanie umowy

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na pisemny wniosek Ubezpieczającego. Wniosek stanowi integralną część umowy ubezpieczenia. Wniosek o ubezpieczenie powinien zawierać co najmniej następujące informacje:
  - 1) okres ubezpieczenia;
  - 2) nazwę, adres siedziby, REGON lub PESEL Ubezpieczającego, a także takie dane dotyczące Ubezpieczonego, o ile jest to umowa na cudzy rachunek;
  - 3) miejsce ubezpieczenia;
  - 4) rodzaj działalności gospodarczej prowadzonej przez Ubezpieczonego w miejscu ubezpieczenia;
  - 5) przedmiot i zakres ubezpieczenia;
  - 6) wnioskowane sumy ubezpieczenia i limity odpowiedzialności, z podaniem rodzajów wartości stanowiących podstawę ich ustalenia;
  - 7) dotychczasową historię zdarzeń powodujących szkody za ostatnie 3 lata (liczba, przyczyny i wysokość szkód, z podziałem na poszczególne lata, nazwa zakładu ubezpieczeń, jeżeli istniała umowa ubezpieczenia).
2. Umowę ubezpieczenia zawiera się na okres 12 miesięcy. Okres ubezpieczenia jest wskazany w umowie ubezpieczenia.
3. Odpowiedzialność Gothaer TU S.A. rozpoczyna się od dnia oznaczonego w umowie ubezpieczenia jako początek okresu ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po zawarciu umowy ubezpieczenia i zapłaceniu składki lub jej pierwszej raty.
4. Jeżeli umowa ubezpieczenia została zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, Ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni, a jeżeli jest przedsiębiorcą - w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy. Odstąpienie od umowy nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłacenienia składki za okres, w jakim Gothaer TU S.A. udzieliło ochrony ubezpieczeniowej.
5. Umowa ubezpieczenia zawarta na czas określony może być rozwiązana przez Gothaer TU S.A. ze skutkiem natychmiastowym w sytuacjach wskazanych w przepisach prawa, a także w razie:
  - 1) popełnienia przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na rachunek innej osoby, przestępstwa pozostającego w związku z zawarciem lub wykonywaniem umowy ubezpieczenia;
  - 2) niewyrażenia przez Ubezpieczonego zgody na dokonanie lustracji w miejscu ubezpieczenia lub utrudniania dokonania tej lustracji.
6. Umowa ubezpieczenia wygasa:
  - 1) z upływem okresu ubezpieczenia, na jaki została zawarta;
  - 2) w razie jej rozwiązania w trybach określonych w ust. 4 a także § 48 ust. 4, 5 i 8 OWU;
  - 3) z chwilą przejścia własności przedmiotu ubezpieczenia na nowego właściciela, jeżeli prawa z umowy ubezpieczenia nie zostały przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia;
  - 4) z chwilą ustania odpowiedzialności Gothaer TU S.A., w szczególności w razie wyczerpania sumy ubezpieczenia na skutek wypłaty odszkodowania lub odszkodowań w części dotyczącej przedmiotu ubezpieczenia, który uległ szkodzie.

§ 46 **Umowa** **ubezpieczenia** **na cudzy rachunek**

1. Ubezpieczający może zawrzeć umowę ubezpieczenia na cudzy rachunek.
2. Jeżeli strony nie postanowiły inaczej, Ubezpieczony powinien być wskazany w umowie ubezpieczenia.
3. Na żądanie Ubezpieczonego, Gothaer TU S.A. w terminie 14 dni od daty otrzymania żądania udzieli mu informacji o postanowieniach umowy ubezpieczenia zawartej na jego rachunek oraz postanowieniach OWU w zakresie, w jakim dotyczą jego praw i obowiązków.

§ 47 **Zbycie przedmiotu** **ubezpieczenia**

1. Postanowienia niniejszego paragrafu stosuje się wyłącznie w odniesieniu do tych Działów OWU, gdzie przedmiotem ubezpieczenia jest mienie należące do Ubezpieczonego w dniu zawierania umowy ubezpieczenia.
2. W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia, prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia na podstawie zgodnego oświadczenia zbywcy i nabywcy, pod warunkiem uzyskania zgody Gothaer TU S.A.
3. W razie przeniesienia praw z umowy ubezpieczenia, na nabywcę przechodzą także obowiązki, które ciążyły na zbywcy.
4. Zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki przypadającej za czas do chwili przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.
5. Jeżeli prawa z umowy ubezpieczenia nie zostały przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia umowa ubezpieczenia wygasa z chwilą przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.
6. Zasad określonych w ust. 2–5 nie stosuje się przy przenoszeniu wierzytelności, jakie powstały lub mogą powstać wskutek zajścia wypadku przewidzianego w umowie.

SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA

§ 48 **Zapłata, zmiana** **i zwrot składki**

1. Składkę oblicza się za czas trwania odpowiedzialności Gothaer TU S.A.
2. Wysokość i termin zapłaty składki określa się w umowie ubezpieczenia.
3. Składka może być rozłożona na raty. Wysokość oraz terminy zapłaty pierwszej i kolejnych rat określa się w umowie ubezpieczenia.
4. Jeżeli Gothaer TU S.A. ponosi odpowiedzialność przed zapłaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie, Gothaer TU S.A. może rozwiązać umowę ze skutkiem natychmiastowym i żądać zapłaty składki za okres, przez który ponosiło odpowiedzialność. W razie nierozwiązania umowy przez Gothaer TU S.A., umowa wygasa z końcem okresu, za który przypadała niezapłacona składka, a Gothaer TU S.A. przysługuje składka za cały okres udzielanej ochrony ubezpieczeniowej.
5. W razie opłacania składki w ratach, niezapłacenie w terminie kolejnej raty składki spowoduje ustanie odpowiedzialności Gothaer TU S.A. z upływem 7. dnia od daty otrzymania przez Ubezpieczającego pisemnego wezwania do zapłaty raty składki i braku zapłaty w tym terminie. W braku wezwania do zapłaty ze strony Gothaer TU S.A. ochrona ubezpieczenia nie ustaje, a Gothaer TU S.A. przysługuje składka za cały okres udzielanej ochrony ubezpieczeniowej.
6. Jeżeli zapłata składki lub jej raty dokonywana jest przelewem bankowym, kartą płatniczą lub przekazem pocztowym, za zapłatę uważa się chwilę złożenia zlecenia zapłaty w banku lub w urzędzie pocztowym lub datę operacji kartą płatniczą, pod warunkiem, że na rachunku Ubezpieczającego znajdowały się wystarczające środki finansowe. W przeciwnym razie, za datę zapłaty uważa się dzień uznania rachunku Gothaer TU S.A. pełną kwotą wymaganej składki lub jej raty.

7. Wpłacenie kwoty niższej niż wynikająca z umowy ubezpieczenia nie jest uznawane za opłacenie składki lub jej raty.
8. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku, każda ze stron umowy ubezpieczenia może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki, poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania, druga strona umowy ubezpieczenia może w terminie 14 dni od daty otrzymania żądania rozwiązać umowę ze skutkiem natychmiastowym.
9. W razie rozwiązania umowy ubezpieczenia przed upływem okresu, na jaki została zawarta, Ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za każdy dzień niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.

§ 49 **Wysokość składki**

1. Wysokość składki określa się w umowie ubezpieczenia, na podstawie taryfy składek obowiązującej w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia, z uwzględnieniem indywidualnej oceny ryzyka.
2. Wysokość składki ubezpieczeniowej jest zależna od:
  - 1) sum ubezpieczenia (sumy gwarancyjnej);
  - 2) okresu ubezpieczenia;
  - 3) rodzaju działalności gospodarczej prowadzonej przez Ubezpieczonego;
  - 4) zastosowanych zniżek i zwyżek;
  - 5) w razie włączenia Klauzuli ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków – dodatkowo od liczby Ubezpieczonych osób;
  - 6) w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej – dodatkowo od wysokości obrotów.

PRAWA I OBOWIĄZKI STRON UMOWY UBEZPIECZENIA

§ 50 **Obowiązki umowne** **Gothaer TU S.A.**

1. Jeżeli w odpowiedzi na złożoną ofertę Gothaer TU S.A. doręcza Ubezpieczającemu dokument ubezpieczenia zawierający postanowienia, które odbiegają na niekorzyść Ubezpieczającego od treści złożonej przez niego oferty, Gothaer TU S.A. jest obowiązane zwrócić Ubezpieczającemu na to uwagę na piśmie przy doręczaniu tego dokumentu, wyznaczając mu 7 dniowy termin do zgłoszenia sprzeciwu. W razie niewykonania tego obowiązku, zmiany dokonane na niekorzyść Ubezpieczającego nie są skuteczne, a umowa ubezpieczenia jest zawarta zgodnie z warunkami oferty.
2. W razie braku sprzeciwu ze strony Ubezpieczającego, umowa dochodzi do skutku zgodnie z treścią dokumentu ubezpieczenia następnego dnia po upływie terminu wyznaczonego do złożenia sprzeciwu.
3. Gothaer TU S.A. jest obowiązane przedstawić Ubezpieczającemu różnicę pomiędzy treścią umowy a OWU w formie pisemnej przed zawarciem umowy ubezpieczenia.
4. W razie niedopełnienia obowiązku wynikającego z ust. 3, Gothaer TU S.A. nie może powołać się na różnicę niekorzystną dla Ubezpieczającego.
5. Postanowień ust. 3 i 4 nie stosuje się do umów zawieranych w drodze negocjacji.

§ 51 **Obowiązki umowne** **(powinności)** **Ubezpieczającego** **i Ubezpieczonego**

1. Ubezpieczający oraz Ubezpieczony, jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na rachunek innej osoby, obowiązany jest podać do wiadomości Gothaer TU S.A. wszystkie znane sobie okoliczności, o które Gothaer TU S.A. zapytywało we wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia albo w innych pismach przed zawarciem umowy. Jeżeli Ubezpieczający zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży

również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. W razie zawarcia przez Gothaer TU S.A. umowy ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.

2. W czasie trwania umowy Ubezpieczający oraz Ubezpieczony, jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na rachunek innej osoby, jest obowiązany pisemnie zawiadomiać Gothaer TU S.A. o wszelkich zmianach okoliczności, o których mowa w ust. 1, niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
3. Gothaer TU S.A. nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ust. 1 lub ust. 2 nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że wypadek przewidziany umową i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w ust. 1 lub ust. 2.
4. Ubezpieczony obowiązany jest do przestrzegania regulacji mających na celu zapobieganie powstaniu szkody, w szczególności:
  - 1) przepisów prawa budowlanego;
  - 2) przepisów prawa dotyczących ochrony przeciwpożarowej;
  - 3) przepisów prawa dotyczących normalizacji, certyfikacji, budowy i eksploatacji urządzeń technicznych oraz wykonywania dozoru technicznego nad tymi urządzeniami;
  - 4) zaleceń producenta w zakresie montażu, warunków eksploatacji i sposobu użytkowania ubezpieczonych maszyn i urządzeń.
5. W związku z zawarciem umowy ubezpieczenia Ubezpieczony jest obowiązany do:
  - 1) podejmowania stosownych działań zapobiegawczych oraz wszelkich uzasadnionych środków ostrożności w celu zminimalizowania ryzyka wystąpienia lub powiększenia się szkody;
  - 2) bieżącej konserwacji i dbałości o instalacje i urządzenia doprowadzające i odprowadzające wodę, parę wodną lub inne ciecze oraz stosowania odpowiednich środków ochronnych przed mrozem instalacji i urządzeń narażonych na jego działanie;
  - 3) przestrzegania postanowień § 41 dotyczących zabezpieczenia mienia.
6. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek, obowiązki określone powyżej spoczywają zarówno na Ubezpieczającym, jak i na Ubezpieczonym, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.

§ 52

1. Ubezpieczony jest obowiązany do prowadzenia ewidencji księgowej ubezpieczonego mienia zgodnie z obowiązującymi przepisami, w sposób umożliwiający, w razie szkody, ustalenie wartości przedmiotu ubezpieczenia.
2. Jeżeli Ubezpieczonym jest przedsiębiorca rozliczający się na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku od przychodów, to jest on obowiązany:
  - 1) w ubezpieczeniu środków obrotowych:
    - a) do przeprowadzania inwentaryzacji zgodnie z przepisami w tym zakresie oraz przechowywania arkuszy inwentaryzacyjnych;
    - b) do przechowywania dowodów zakupu;
    - c) do ewidencjonowania przychodów, chyba że Ubezpieczony jest podatnikiem podatku VAT i prowadzi stosownie do tego ewidencje;
  - 2) w ubezpieczeniu maszyn, urządzeń i wyposażenia:
    - a) do posiadania wykazu środków trwałych;
    - b) do przechowywania dowodów zakupu w postaci faktur wystawionych na Ubezpieczonego;

c) w ubezpieczeniu maszyn, urządzeń i wyposażenia stanowiących niskocenne składniki majątku - do przechowywania dowodów zakupu w postaci faktur wystawionych na Ubezpieczonego.

3. W razie naruszenia przez Ubezpieczonego obowiązków wskazanych w ust. 2-3, Gothaer TU S.A. może odmówić lub zmniejszyć odszkodowanie w takim stopniu, w jakim naruszenie miało wpływ na możliwość ustalenia okoliczności lub rozmiaru szkody.

§ 53

Obowiązki Ubezpieczonego w razie zajścia zdarzenia losowego lub wypadku ubezpieczeniowego

1. W razie zajścia zdarzenia losowego lub wypadku ubezpieczeniowego, Ubezpieczony obowiązany jest do:

1) użycia dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów;

2) niezwłocznego powiadomienia straży pożarnej, policji lub innych służb, jeżeli okoliczności lub rodzaj szkody wymagają obecności tych służb w miejscu jej powstania;

3) niezwłocznego zawiadomienia o zdarzeniu Gothaer TU S.A., z podaniem, o ile to możliwe, przyczyny, przedmiotu, zakresu i okoliczności szkody;

4) niezmienniania stanu faktycznego w miejscu szkody, w tym zachowania uszkodzonego mienia i udostępnienia go przedstawicielowi Gothaer TU S.A. w celu przeprowadzenia oględzin, chyba że podjęto niezbędne działania mające na celu zabezpieczenie mienia pozostałego po szkodzie lub zmniejszenie rozmiaru szkody; postanowienie to nie obowiązuje, jeżeli Gothaer TU S.A. nie podjęło czynności związanych z likwidacją szkody w ciągu 3 dni roboczych od daty jej zgłoszenia do Gothaer TU S.A.;

5) niezwłocznego powiadomienia administratora obiektu o każdej szkodzie spowodowanej zalaniem.

2. Ubezpieczony jest zobowiązany do udzielenia przedstawicielowi Gothaer TU S.A. wszelkich wyjaśnień, przekazania informacji i dokumentacji niezbędnych do ustalenia okoliczności powstania i rozmiarów szkody, złożenia szczegółowego wykazu utraconych, zniszczonych lub uszkodzonych przedmiotów ubezpieczenia wraz z dokumentacją, na podstawie której sporządzono rachunek strat.

3. Jeżeli za powstanie szkody są odpowiedzialne osoby trzecie, to Ubezpieczający oraz Ubezpieczony, jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na rachunek innej osoby, jest zobowiązany do zabezpieczenia możliwości dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec nich.

4. Jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków określonych w ust. 1 pkt 1), Gothaer TU S.A. jest wolne od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.

5. Jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony umyślnie lub w wyniku rażącego niedbalstwa naruszył obowiązek określony w ust. 1 pkt 3), to Gothaer TU S.A. może zmniejszyć odszkodowanie w takim stopniu, w jakim przyczyniło się to do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło ustalenie okoliczności i skutków wypadku.

6. Gothaer TU S.A. nie może przeciwko uprawnionemu do odszkodowania podnieść zarzutu naruszenia obowiązków wynikających z umowy ubezpieczenia przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, jeżeli takie naruszenie nastąpiło po zajściu wypadku ubezpieczeniowego.

7. W razie zaistnienia zdarzenia assistance lub awarii instalacji, Ubezpieczony jest zobowiązany:

- 1) niezwłocznie, nie później niż w ciągu 12 godzin od powzięcia wiedzy o zaistnieniu zdarzenia assistance lub awarii instalacji, skontaktować się z Centrum Alarmowym;
- 2) podać wszelkie dostępne informacje potrzebne do udzielenia należytej pomocy z zakresu świadczeń assistance, a w szczególności:
  - a) dane Ubezpieczonego;
  - b) numer polisy;
  - c) adres miejsca ubezpieczenia assistance oraz telefon kontaktowy;
  - d) rodzaj wymaganej pomocy;
- 3) postępować zgodnie z dyspozycjami Centrum Alarmowego;
- 4) zapobiec w miarę możliwości zwiększeniu szkody.

WYPŁATA ODSZKODOWANIA

§ 54 Postępowanie wyjaśniające

1. Po otrzymaniu zawiadomienia o szkodzie, Gothaer TU S.A. w terminie 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia informuje o tym Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z zawiadomieniem, oraz przeprowadza postępowanie dotyczące ustalenia jej stanu faktycznego, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania, a także informuje osobę występującą z roszczeniem pisemnie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odszkodowania, z zastrzeżeniem postanowień ust. 2.
2. W razie uzyskania przez Gothaer TU S.A. nowych informacji, mających związek z ustaleniem zasadności zgłaszanych roszczeń lub wysokością odszkodowania, Gothaer TU S.A. poinformuje osobę występującą z roszczeniem, jakie dodatkowe dokumenty są niezbędne do ustalenia odszkodowania.

§ 55 Ustalenie wysokości szkody

1. Przy ustalaniu rozmiaru szkody, z wyjątkiem ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, nie uwzględnia się:
  - 1) wartości naukowej, kolekcjonerskiej, zabytkowej lub pamiątkowej;
  - 2) kosztów wynikających z braku części zamiennych lub materiałów potrzebnych do przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą.
2. Wysokość szkody zmniejsza się o wartość pozostałości mienia, które może być przeznaczone do dalszego użytku lub sprzedaży.
3. Jeżeli Ubezpieczony podlega obowiązkowi podatkowemu w zakresie podatku VAT, wówczas wysokość szkody ustala się bez podatku VAT (nie dotyczy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej).

§ 56 Ustalenie wysokości odszkodowania

1. W granicach sum ubezpieczenia oraz limitów odpowiedzialności określonych w OWU, odszkodowanie obejmuje uzasadnione i udokumentowane koszty:
  - 1) nabycia, naprawy lub odbudowy przedmiotu ubezpieczenia uszkodzonego, zniszczonego lub utraconego w związku z wystąpieniem zdarzenia objętego umową ubezpieczenia, w kwocie odpowiadającej rozmiarowi szkody, obliczonej zgodnie z postanowieniami poszczególnych działów OWU, w tym szkody w przedmiocie ubezpieczenia powstałe w czasie akcji ratowniczej;
  - 2) wynikiłe z zastosowania dostępnych Ubezpieczającemu lub Ubezpieczonemu, jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na rachunek innej osoby, środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów oraz zabezpieczenia bezpośrednio zagrożonego przedmiotu ubez-

pieczenia przed szkodą, jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne; jeżeli koszty te dotyczą zarówno przedmiotu ubezpieczenia, jak i mienia nieubezpieczonego, to koszty te pokrywane są proporcjonalnie do ich wysokości.

2. Odszkodowanie obejmuje uzasadnione i udokumentowane koszty uprzątnięcia pozostałości po szkodzie, przypadające na koszty rozbiórki i demontażu niezdatnych do użytku elementów, ich wywóz, składowanie lub utylizację, a także niezbędne w procesie naprawy przedmiotów dotkniętych szkodą koszty demontażu i ponownego montażu nieuszkodzonych części ubezpieczonych przedmiotów. Limit odpowiedzialności wynosi 5% wartości szkody na każde zdarzenie, ponad sumę ubezpieczenia.
3. Jeżeli ten sam przedmiot ubezpieczenia w tym samym czasie jest ubezpieczony od tego samego ryzyka u dwóch lub więcej ubezpieczycieli na sumy, które łącznie przewyższają jego wartość ubezpieczeniową, Ubezpieczony nie może żądać świadczenia przenoszącego wysokość szkody. Każdy z ubezpieczycieli odpowiada w takim stosunku, w jakim przyjęta przez niego suma ubezpieczenia pozostaje do łącznych sum wynikających z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia.
4. Jeżeli w którejkolwiek z umów ubezpieczenia, o jakich mowa w ust. 3, uzgodniono, że suma wypłacona z tytułu ubezpieczenia może być wyższa od poniesionej szkody, zapłaty świadczenia w części przenoszącej wysokość szkody Ubezpieczony może żądać tylko od tego ubezpieczyciela. W takiej sytuacji dla określenia odpowiedzialności między ubezpieczycielami należy przyjąć, że suma ubezpieczenia jest równa wartości ubezpieczeniowej.

§ 57 Franszyzy redukcyjne

1. Jeżeli do umowy ubezpieczenia wprowadzono franszyzy redukcyjne, to odszkodowanie ustalone na podstawie postanowień danego działu OWU pomniejsza się o kwoty:
  - 1) w ubezpieczeniu środków obrotowych:
    - a) 400 zł, jeżeli szkoda powstała w czasie transportu;
    - b) 200 zł dla wszystkich pozostałych szkód;
  - 2) w ubezpieczeniu maszyn, urządzeń i wyposażenia:
    - a) 400 zł dla szkód podczas transportu;
    - b) 200 zł dla wszystkich pozostałych szkód;
  - 3) w ubezpieczeniu budynków, budowli, lokali i nakładów inwestycyjnych: 200 zł;
  - 4) w ubezpieczeniu mienia przyjętego do sprzedaży komisowej lub w celu wykonania usługi: 200 zł;
  - 5) w ubezpieczeniu wartości pieniężnych: 200 zł;
  - 6) w ubezpieczeniu mienia pracowniczego: nie stosuje się franszyzy redukcyjnej;
  - 7) w ubezpieczeniu szyb i innych przedmiotów szklanych: nie stosuje się franszyzy redukcyjnej;
  - 8) w ubezpieczeniu dodatkowych kosztów działalności: 200 zł.
2. W odniesieniu do szkód w nowych, niezarejestrowanych pojazdach ubezpieczonych jako środki obrotowe zgodnie z postanowieniami Działu II OWU zastosowanie ma franszyza redukcyjna:
  - 1) dla szkód w pojazdach zaparkowanych poza budynkiem spowodowanych przez grad i huragan – 10% szkody nie mniej niż 500 zł;
  - 2) dla pozostałych szkód – 500 zł.
3. Jeżeli do umowy ubezpieczenia wprowadzono franszyzy redukcyjne, to w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej ustalone odszkodowanie pomniejsza się o kwotę

200 zł za każdą szkodę rzeczową, przy czym dotyczy to również wszelkich rozszerzeń odpowiedzialności cywilnej zgodnie z Klauzulami dodatkowymi, o ile zapisy Klauzul nie stanowią inaczej.

4. W ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej działalności budowlanej i montażowej franszyza redukcyjna na każdą szkodę rzeczową wynosi:
  - 1) dla szkód w instalacjach podziemnych, w szczególności światłowodowych, elektrycznych, gazowych, telekomunikacyjnych, wodnych i kanalizacyjnych: 10% wartości szkody, nie mniej niż 500 zł;
  - 2) dla wszelkich pozostałych szkód rzeczowych: 500 zł.
5. W Klauzulach dodatkowych określono dodatkowe franszyzy dotyczące rozszerzeń zakresu ochrony, o których mowa w tych Klauzulach.

§ 58

Wypłata odszkodowania

1. Gothaer TU S.A. wypłaca odszkodowanie na podstawie uznania roszczenia uprawnionego z umowy ubezpieczenia w wyniku postępowania wyjaśniającego przebieg zdarzenia oraz zasadność roszczeń, zawartej z nim ugody lub prawomocnego orzeczenia sądowego.
2. Gothaer TU S.A. jest obowiązane spełnić świadczenie w terminie 30 dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku.
3. Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności Gothaer TU S.A. albo wysokości świadczenia okazało się niemożliwe, świadczenie powinno być spełnione w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe.
4. Bezporną część odszkodowania Gothaer TU S.A. jest obowiązane spełnić w terminie przewidzianym w ust. 2.
5. W ubezpieczeniu w systemie na sumy stałe wypłata odszkodowania nie pomniejsza sumy ubezpieczenia, z wyjątkiem szkody całkowitej.
6. W ubezpieczeniu w systemie na pierwsze ryzyko oraz w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej każda wypłata odszkodowania pomniejsza limit odpowiedzialności Gothaer TU S.A. o wypłaconą kwotę. W odniesieniu do klauzul dodatkowych do ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wypłata odszkodowania pomniejsza ogólną sumę gwarancyjną oraz sumę gwarancyjną i podlimit odpowiedzialności ustalony dla danej Klauzuli. Na wniosek Ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki, Gothaer TU S.A. przywraca limit odpowiedzialności lub sumę gwarancyjną do pierwotnej wysokości.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 59

Regres ubezpieczeniowy

1. Z dniem zapłaty odszkodowania przez Gothaer TU S.A., roszczenia Ubezpieczonego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzą z mocy prawa na Gothaer TU S.A. do wysokości zapłaconego odszkodowania.
2. Jeżeli Gothaer TU S.A. pokryło tylko część szkody, Ubezpieczonemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniem Gothaer TU S.A.
3. Jeżeli Ubezpieczony bez zgody Gothaer TU S.A. zrzekł się roszczenia o odszkodowanie do sprawcy szkody albo je ograniczył, Gothaer TU S.A. może odmówić wypłaty odszkodowania albo odpowiednio je zmniejszyć. Jeżeli zrzeczenie się albo ograniczenie roszczenia zostanie ujawnione po wypłacie odszkodowania, wówczas Gothaer TU S.A. przysługuje prawo dochodzenia od Ubezpieczonego całości albo części wypłaconego odszkodowania, wraz z niezbędnymi kosztami postępowania.

§ 60 Reklamacje i spory

4. Nie przechodzą na Gothaer TU S.A. roszczenia Ubezpieczonego przeciwko osobom, z którymi Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba że sprawca wyrządził szkodę umyślnie.
1. Reklamację w związku z zawarciem lub wykonaniem umowy ubezpieczenia może zgłosić Ubezpieczający, Ubezpieczony lub uprawniony z tej umowy osobiście albo za pośrednictwem pełnomocnika lub pośtańca.
2. Reklamację można złożyć:
  - 1) w formie pisemnej – na adres wybranej jednostki organizacyjnej Gothaer TU S.A. (jednostki terenowej bądź Centrali Gothaer TU S.A. w Warszawie);
  - 2) w formie elektronicznej (e-mail, formularz na stronie internetowej Gothaer TU S.A.);
  - 3) faksem;
  - 4) ustnie (osobiście lub telefonicznie).
3. Reklamację można zgłosić również agentowi ubezpieczeniowemu działającemu w imieniu lub na rzecz Gothaer TU S.A., w formie uzgodnionej z tym agentem.
4. Reklamacja powinna zawierać:
  - 1) imię, nazwisko (nazwę), adres i numer telefonu kontaktowego zgłaszającego reklamację;
  - 2) numer zgłoszenia szkody lub numer polisy;
  - 3) przedmiot reklamacji;
  - 4) uzasadnienie reklamacji, z podaniem ewentualnych dowodów.
5. Reklamacja jest rozpatrywana niezwłocznie, nie później niż w terminie 30 dni od dnia jej otrzymania. Jeżeli nie jest możliwe udzielenie odpowiedzi we wskazanym wyżej terminie, termin ten zostaje wydłużony do nie więcej niż 90 dni od dnia otrzymania reklamacji, o czym zgłaszający reklamację zostaje poinformowany. O sposobie rozpatrzenia reklamacji Gothaer TU S.A. powiadamia zgłaszającego reklamację w formie pisemnej bądź innej z nim uzgodnionej.
6. Zgłaszający reklamację może zwrócić się o pomoc do miejskich i powiatowych rzeczników konsumentów oraz do Rzecznika Ubezpieczonych.
7. Na zgodny wniosek stron, spór może zostać rozstrzygnięty przez Sąd Polubowny przy Rzeczniku Ubezpieczonych albo Sąd Polubowny przy Komisji Nadzoru Finansowego.
8. Zgłaszającemu reklamację przysługuje prawo dochodzenia swoich roszczeń przed sądem. Powództwo o roszczenia wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć albo według przepisów o właściwości ogólnej, albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego, uposażonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
9. Gothaer TU S.A. podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.

§ 61

Wejście OWU w życie

1. OWU zostały zatwierdzone uchwałą Zarządu Gothaer TU S.A. nr 89/13 z dnia 29 października 2013 r., wchodzi w życie z dniem 3 grudnia 2013 r. i mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawartych od tej daty.
2. Z dniem wejścia w życie OWU tracą moc Ogólne warunki ubezpieczenia Przedsiębiorca zatwierdzone uchwałą Zarządu PTU S.A. nr 99/10 z dnia 18 października 2010 r., zmienione uchwałą Zarządu PTU S.A. nr 86/12 z dnia 20 lipca 2012 r.

Członek Zarządu

Adam Dwulecki

Prezes Zarządu

Anna Włodarczyk-Moczkowska

Załączniki do Ogólnych Warunków Ubezpieczenia Przedsiębiorca

Załącznik nr 1 Klauzule indywidualne

Klauzula ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków

§ 1 Postanowienia ogólne

Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, na wniosek Ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki wskazanej w polisie lub innym dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, zakres ubezpieczenia zostaje rozszerzony o świadczenie wypłacane z tytułu następstw nieszczęśliwych wypadków.

§ 2 Definicje

Przez użyte w OWU pojęcia, odnoszące się do ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków, rozumie się:

- 1) **bójka** – wzajemne starcie połączone z naruszeniem nietykalności cielesnej jej uczestników, którzy wspólnie wymieniają uderzenia, występując zarazem jako napastnicy oraz broniący się; braniem udziału w bójce nie jest włączenie się do zajścia w celu przywrócenia porządku lub spokoju publicznego, związane z wykonywaniem obowiązków służbowych, oraz działanie w ramach obrony koniecznej;
- 2) **nieszczęśliwy wypadek** – nagłe zdarzenie, powstałe w okresie odpowiedzialności Gothaer TU S.A., wywołane przyczyną zewnętrzną, w następstwie którego Ubezpieczony, wbrew swojej woli doznał uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, powodujące trwałe uszczerbek na zdrowiu lub zgon Ubezpieczonego. W rozumieniu niniejszej Klauzuli, za nieszczęśliwy wypadek uważa się również udar mózgu oraz zawał serca, jeżeli nie były spowodowane uprzednio zdiagnozowanymi stanami chorobowymi;
- 3) **sporty wysokiego ryzyka** – rodzaje aktywności fizycznej, które niosą za sobą duże prawdopodobieństwo wypadkowości dla osób je uprawiających. Sporty wysokiego ryzyka obejmują też sporty ekstremalne. Za sporty wysokiego ryzyka uznaje się sporty należące do następujących dziedzin: alpinizm, alpinizm podziemny, wspinaczka, sporty i sztuki walki, sporty obronne, nurkowanie przy użyciu aparatów oddechowych i płetwonurkowanie sportowe, rafting lub inne sporty wodne uprawiane na rzekach górskich, sporty lotnicze, skoki ze spadochronem, paralotniarstwo, szybownictwo, kiteboarding, mountainboarding, sporty motorowe, sporty motorowodne i narciarstwo wodne a także: bungee jumping, B.A.S.E. jumping, parkour, wyczynowa jazda na nartach, snowboardzie, rowerze górskim, hulajnodzie;
- 4) **Tabela norm procentowego uszczerbku na zdrowiu** – wykaz uszkodzeń oraz odpowiadający im procentowy przedział uszczerbku na zdrowiu przysługujący za dany uszczerbek. Tabela jest dostępna do wglądu w każdej jednostce organizacyjnej Gothaer TU S.A. oraz na stronie internetowej www.gothaer.pl;
- 5) **trwały uszczerbek na zdrowiu** – takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu nierokujące poprawy, określone przez lekarza orzecznika Gothaer TU S.A. na podstawie przedstawionych dokumentów medycznych;
- 6) **Ubezpieczony** – osoba fizyczna, na rachunek której zawarto umowę ubezpieczenia;
- 7) **udar mózgu** – nagłe wystąpienie zaburzeń czynności mózgu trwających ponad 24 godziny, spowodowane przyczynami naczyniowymi (krwotok, zakrzep, zator). W rozumieniu OWU, za udar mózgu nie uważa się przemijających zaburzeń niedokrwiennych (TIA - transient ischaemic attack);

- 8) **uprawniony** – osoba upoważniona do otrzymania świadczenia w razie śmierci Ubezpieczonego wskutek nieszczęśliwego wypadku. W razie niewyznaczenia osoby uprawnionej, świadczenie przysługuje członkom rodziny Ubezpieczonego według następującej kolejności:

- a) małżonkowi;
- b) dzieciom;
- c) rodzicom;
- d) innym ustawowym spadkobiercom.

Ubezpieczony może zmienić uprawnionego w każdym czasie trwania umowy ubezpieczenia;

- 9) **wyczynowe uprawianie sportu** – forma aktywności fizycznej polegająca na uprawianiu dyscyplin sportu przez osoby będące członkami wszelkiego rodzaju klubów, związków, stowarzyszeń i organizacji sportowych, polegające na regularnym uczestnictwie w treningach (m.in. na zgrupowaniach i obozach) oraz zawodach sportowych, ukierunkowane na osiągnięcie wyników sportowych, również w celach zarobkowych;
- 10) **zawał serca** – martwica mięśnia serca powstała w wyniku jego niedokrwienia, wykazująca objawy elektrokardiograficzne, biochemiczne oraz rozpoznana w badaniach obrazowych (ECHO, tomografia komputerowa).

§ 3

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest zdrowie i życie Ubezpieczonego.
2. Ochroną ubezpieczeniową mogą być objęci pracownicy Ubezpieczonego, imiennie zgłoszeni do ubezpieczenia.
3. Umowa ubezpieczenia może być zawarta w zakresie ograniczonym albo pełnym.
4. Ochrona ubezpieczeniowa w zakresie ograniczonym obejmuje następstwa nieszczęśliwych wypadków, które powstały podczas wykonywania pracy i podczas drogi do lub z pracy.
5. Ochrona ubezpieczeniowa w zakresie pełnym obejmuje następstwa nieszczęśliwych wypadków, które powstały podczas wykonywania pracy, podczas drogi do lub z pracy oraz w życiu prywatnym (ochrona całodobowa).
6. Wszystkie osoby objęte ochroną ubezpieczeniową na podstawie tej samej umowy ubezpieczenia muszą być ubezpieczone w tym samym zakresie.
7. Ubezpieczenie obejmuje następujące świadczenia:
  - 1) świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu będącego następstwem nieszczęśliwego wypadku, w wysokości 1% sumy ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków za każdy procent trwałego uszczerbku na zdrowiu, nie więcej jednak, niż **100%** tej sumy ubezpieczenia;
  - 2) świadczenie z tytułu śmierci Ubezpieczonego w wyniku nieszczęśliwego wypadku, w wysokości 100% sumy ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków.

§ 4

Wyłączenia z zakresu ochrony ubezpieczeniowej

1. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte następstwa:
  - 1) wszelkich chorób lub stanów chorobowych, nawet takich, które wystąpiły nagle;
  - 2) uszkodzenia ciała spowodowanego leczeniem lub zabiegami leczniczymi, bez względu na to, przez kogo były wykonywane;
  - 3) wyczynowego uprawiania sportów lub uprawiania sportów wysokiego ryzyka (w rozumieniu definicji zawartych w OWU);
  - 4) wszelkich zdarzeń powstałych przed datą rozpoczęcia okresu ubezpieczenia, a zgłoszonych w trakcie trwania okresu ubezpieczenia.

2. Świadczenie nie przysługuje ponadto, jeżeli zdarzenie objęte ochroną ubezpieczeniową wystąpiło wskutek:
- 1) umyślnego działania Ubezpieczonego, w tym także działania polegającego na usiłowaniu lub popełnieniu przez Ubezpieczonego przestępstwa, samobójstwa, samookaleczenia lub świadomego spowodowania rozstroju zdrowia;
  - 2) wypadku powstałego w czasie prowadzenia przez Ubezpieczonego pojazdu mechanicznego lub innego pojazdu w stanie po użyciu alkoholu lub w stanie nietrzeźwości, w rozumieniu przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi lub pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii lub bez wymaganych uprawnień do prowadzenia tego pojazdu, chyba że stan po użyciu alkoholu lub stan nietrzeźwości lub użycie ww. środków lub brak uprawnień nie miały wpływu na zajście zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową;
  - 3) zatrucia alkoholem, środkami odurzającymi, substancjami psychotropowym lub środkami zastępczymi w rozumieniu przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii;
  - 4) działania Ubezpieczonego w stanie po użyciu alkoholu lub w stanie nietrzeźwości, w rozumieniu przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, lub pod wpływem środków wskazanych w pkt 3), chyba że użycie alkoholu lub tych środków nie miało wpływu na zaistnienie zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową;
  - 5) postępowania się przez Ubezpieczonego wszelkiego rodzaju petardami, środkami pirotechnicznymi i innymi podobnie działającymi przedmiotami;
  - 6) działań wojennych, stanu wyjątkowego, udziału w marszach protestacyjnych i wiecach;
  - 7) zamieszek, bójek i rozruchów, aktów terroru lub sabotażu;
  - 8) skażenia jądrowego, chemicznego bądź napromieniowania.

§ 5 **Suma ubezpieczenia**

1. Sumę ubezpieczenia ustala Ubezpieczający.
2. Suma ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków stanowi górną granicę odpowiedzialności Gothaer TU S.A. w tym zakresie w stosunku do każdej osoby objętej ochroną ubezpieczeniową i wynosi, w zależności od decyzji Ubezpieczającego, 5 000 zł, 10 000 zł, 15 000 zł albo 20 000 zł. Suma ubezpieczenia nie ulega zmniejszeniu o wypłacone wcześniej świadczenie.
3. W stosunku do poszczególnych osób objętych ubezpieczeniem stosuje się jedną wyjątkową wysokość sumy ubezpieczenia.

§ 6 **Postępowanie w razie zajścia zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową**

1. W razie zajścia zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową w zakresie następstw nieszczęśliwych wypadków, Ubezpieczony jest obowiązany:
  - 1) starać się o złagodzenie skutków wypadku przez niezwłoczne poddanie się opiece lekarskiej i zaleconemu leczeniu;
  - 2) zawiadomić Gothaer TU S.A. o zajściu zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową nie później niż w 14 dni od daty wypadku, chyba że skutek wypadku nie mógł tego uczynić - w takiej sytuacji powinien to uczynić w terminie 14 dni od ustąpienia przyczyny niezgłoszenia szkody;
  - 3) dostarczyć do Gothaer TU S.A.:
    - a) dokumentację medyczną stwierdzającą rozpoznanie (diagnozę lekarską) oraz

- zasadniająca konieczność prowadzenia danego sposobu leczenia, jak również dokumentację z przeprowadzonego leczenia;
- b) wypełniony formularz zgłoszenia szkody;
  - c) inne dokumenty wskazane Ubezpieczonemu w trybie likwidacji szkody, niezbędne do ustalenia zasadności roszczeń i wysokości świadczenia;
- 4) zabezpieczyć dowody związane z nieszczęśliwym wypadkiem w celu uzasadnienia roszczenia;
  - 5) umożliwić Gothaer TU S.A. zasięgnięcie informacji dotyczących okoliczności nieszczęśliwego wypadku, w szczególności u lekarzy, którzy sprawowali lub sprawują opiekę nad Ubezpieczonym po wypadku, zwalniając ich z obowiązku zachowania tajemnicy lekarskiej poprzez własnoręczne podpisanie oświadczenia przy zgłaszaniu roszczenia z tytułu nieszczęśliwego wypadku, chyba że odpowiednio oświadczenie Ubezpieczony złożył przy zawieraniu umowy ubezpieczenia;
  - 6) w razie takiego zalecenia – poddać się badaniu przez lekarzy wskazanych przez Gothaer TU S.A.
2. W razie śmierci Ubezpieczonego, uprawniony jest zobowiązany przedłożyć:
    - 1) odpis aktu zgonu lub jego kopię potwierdzoną za zgodność z oryginałem;
    - 2) kopię karty zgonu Ubezpieczonego zawierającą rozpoznanie przyczyny zgonu albo kopię innego dokumentu stwierdzającego przyczynę zgonu, wystawionego przez lekarza lub uprawniony podmiot.
  3. W razie braku uprawnionego, występujący o wypłatę świadczenia zobowiązany jest przedłożyć kopię dokumentu potwierdzającego związek rodzinny z Ubezpieczonym (np. stwierdzenie nabycia spadku w dziedziczeniu ustawowym), potwierdzoną za zgodność z oryginałem.

§ 7 **Ustalenie wysokości** **oraz wypłata** **świadczenia**

1. Ubezpieczonemu przysługuje świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu będącego następstwem nieszczęśliwego wypadku, w wysokości 1% sumy ubezpieczenia za każdy procent trwałego uszczerbku na zdrowiu, nie więcej jednak niż 100% sumy ubezpieczenia.
2. W razie śmierci Ubezpieczonego wskutek nieszczęśliwego wypadku uprawnionemu wypłaca się świadczenie w wysokości 100% sumy ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków.
3. Świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu będącego następstwem nieszczęśliwego wypadku jest ustalane po określeniu przez lekarza orzecznika powołanego przez Gothaer TU S.A. stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu.
4. Stopień trwałego uszczerbku jest ustalany na podstawie przedstawionych dokumentów medycznych oraz Tabeli norm procentowego uszczerbku na zdrowiu obowiązującej w Gothaer TU S.A. w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia, bez konieczności badania osoby ubezpieczonej przez lekarza orzecznika powołanego przez Gothaer TU S.A., z zastrzeżeniem ust. 5.
5. Jeżeli ustalenie stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu na podstawie przedstawionych dokumentów medycznych nie jest możliwe, stopień ten Gothaer TU S.A. ustala na podstawie badań przeprowadzonych przez lekarza orzecznika wskazanego przez Gothaer TU S.A.
6. Rodzaj i wysokość świadczeń ustala się po stwierdzeniu, że istnieje związek przyczynowo-skutkowy pomiędzy nieszczęśliwym wypadkiem a trwałym uszczerbkiem na zdrowiu lub śmiercią Ubezpieczonego.
7. Ustalenie związku przyczynowo-skutkowego, o którym mowa w ust. 6, następuje na

podstawie dostarczonych, odpowiednio, przez Ubezpiezonego albo uprawnionego dowodów, a także na podstawie wyników badań, o których mowa w ust. 5.

8. Gothaer TU S.A. zastrzega sobie prawo weryfikacji dostarczonych dokumentów oraz zasięgnięcia opinii lekarzy specjalistów.
9. Ustalenie stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu powinno nastąpić niezwłocznie po zakończeniu leczenia, w tym ewentualnego leczenia rehabilitacyjnego. W razie dłuższego leczenia, ostateczny stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu powinien być ustalony najpóźniej w 12. miesiącu od dnia nieszczęśliwego wypadku.
10. Przy ustalaniu stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu nie bierze się pod uwagę rodzaju pracy lub czynności wykonywanych przez Ubezpiezonego.
11. Przy ustalaniu stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu uwzględnia się wcześniejszą utratę lub uszkodzenie organu, narządu lub układu w taki sposób, że stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu określa się w wysokości różnicy między stopniem właściwym dla danego organu po wypadku a stopniem uszczerbku istniejącym przed wypadkiem.
12. Jeżeli Ubezpieczony, który uległ nieszczęśliwemu wypadkowi, zmarł przed ustaleniem trwałego uszczerbku na zdrowiu, a zgon nie był następstwem tego wypadku, świadczenie ustala się według przypuszczalnego, określonego procentowo przez lekarza orzecznika wskazanego przez Gothaer TU S.A., stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu.
13. Jeżeli Ubezpieczony otrzymał w związku z nieszczęśliwym wypadkiem świadczenie z tytułu uszczerbku na zdrowiu, a następnie zmarł na skutek tego wypadku, świadczenie z tytułu śmierci wypłaca się wówczas, jeżeli jest ono wyższe od świadczenia wypłaconego Ubezpiezonemu z tytułu uszczerbku na zdrowiu, uwzględniając uprzednio wypłaconą kwotę. Świadczenie wypłaca się pod warunkiem, że śmierć nastąpiła w ciągu 12 miesięcy od daty nieszczęśliwego wypadku.
14. Jeżeli Ubezpieczony zmarł po ustaleniu stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu, a śmierć nie pozostaje w związku przyczynowo-skutkowym z nieszczęśliwym wypadkiem, niewypłacone przed śmiercią Ubezpiezonemu świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu wypłaca się spadkobiercom Ubezpiezonego.

Klauzula Reprezentantów

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, na wniosek Ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki wskazanej w polisie lub innym dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, zakres ubezpieczenia zostaje rozszerzony o szkody wyrządzone umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa przez pracownika Ubezpiezonego.
2. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje szkód wyrządzonych umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa przez reprezentanta Ubezpiezonego, za którego uważa się: właściciela (w tym udziałowca albo akcjonariusza), członka organu Ubezpiezonego, pracownika kierującego jednostką organizacyjną Ubezpiezonego, prokurenta oraz pełnomocnika wykonującego czynności zarządcze. Reprezentant jest wskazany w umowie ubezpieczenia.
3. Postanowienia niniejszej Klauzuli nie mają zastosowania:
  - 1) w odniesieniu do szkód powstałych wskutek kradzieży z włamaniem, rozboju i dewastacji;
  - 2) w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej;

- 3) w odniesieniu do szkód objętych ochroną zgodnie z postanowieniami Klauzuli ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków.

Klauzula włączenia aktów terroru

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, na wniosek Ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki wskazanej w polisie lub innym dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, zakres ubezpieczenia zostaje rozszerzony o szkody w przedmiocie ubezpieczenia powstałe w wyniku pożaru, wybuchu, uderzenia pojazdu lub upadku statku powietrznego, spowodowane aktem terroru.
2. O ile nie uzgodniono innego limitu, łączny limit odpowiedzialności na szkody wynikłe z aktu terroru wynosi 100 000 zł i dotyczy łącznie: środków obrotowych, maszyn, urządzeń i wyposażenia, budynków, budowli, lokali, nakładów inwestycyjnych, mienia przyjętego do sprzedaży komisowej lub w celu wykonania usługi, wartości pieniężnych, mienia pracowniczego, szyb i innych przedmiotów szklanych w granicach sum ubezpieczenia dla każdej z tych grup mienia zależnie od tego, które z nich zostały objęte ochroną ubezpieczeniową.
3. Postanowienia niniejszej Klauzuli nie mają zastosowania w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej.
4. Franszyza redukcyjna na każde zdarzenie będące następstwem aktu terroru wynosi 2 000 zł i nie może zostać zniesiona.

Klauzula włączenia katastrofy budowlanej

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, na wniosek Ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki wskazanej w polisie lub innym dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, zakres ubezpieczenia zostaje rozszerzony o szkody w przedmiocie ubezpieczenia powstałe w wyniku katastrofy budowlanej.
2. Limit odpowiedzialności na szkody wynikłe z katastrofy budowlanej wynosi:
  - 1) dla budynków, budowli, lokali, nakładów inwestycyjnych – 1 000 000 zł łącznie;
  - 2) dla środków obrotowych, maszyn, urządzeń i wyposażenia, mienia przyjętego do sprzedaży komisowej lub w celu wykonania usługi i mienia pracowniczego – 100 000 zł łącznie ,w granicach sum ubezpieczenia dla każdej z tych grup mienia, zależnie od tego, które z nich zostały objęte ochroną ubezpieczeniową.
3. Gothaer TU S.A. nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe w obiektach:
  - 1) których wiek wynosi więcej niż:
    - a) w odniesieniu do obiektów o konstrukcji drewnianej i stalowej – 50 lat;
    - b) w odniesieniu do obiektów o konstrukcji murowanej i żelbetowej – 100 lat;
  - 2) nieposiadających protokołu odbioru końcowego robót dokonanego przez organ nadzoru budowlanego;
  - 3) użytkowanych niezgodnie z przeznaczeniem;
  - 4) nieposiadających aktualnej książki obiektu budowlanego z okresowym potwierdzeniem stanu technicznego obiektu;

- 5) w których adaptacje lub modernizacje obejmowały zmiany w elementach konstrukcyjnych i nie były wykonane na bazie stosownych dokumentacji projektowo-technicznych i wymaganych zezwoleń;
  - 6) tymczasowych lub dopuszczonych tymczasowo do eksploatacji;
  - 7) w trakcie budowy, rozbudowy, przebudowy, odbudowy i nadbudowy;
  - 8) stanowiących rusztowania, szalunki, obudowy technologiczne, tunele i przeprawy mostowe.
4. Postanowienia niniejszej Klauzuli nie mają zastosowania w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej.
  5. Franszyza redukcyjna na każde zdarzenie będące następstwem katastrofy budowlanej wynosi 2 000 zł i nie może zostać zniesiona.

Klauzula automatycznego pokrycia

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, na wniosek Ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki wskazanej w polisie lub innym dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, z zastrzeżeniem pkt 2, Gothaer TU S.A. uwzględni w zakresie ubezpieczenia wzrost wartości przedmiotów już ubezpieczonych wynikający z modernizacji lub ulepszeń dokonanych w trakcie trwania umowy ubezpieczenia oraz wartość przedmiotów nowo nabytych przyjętych do ewidencji środków trwałych w okresie trwania umowy ubezpieczenia, o ile przedmioty te należą do grupy mienia ubezpieczonego na dzień rozpoczęcia ochrony ubezpieczeniowej po zawarciu umowy ubezpieczenia.
2. Gothaer TU S.A. uwzględni w ochronie ubezpieczeniowej wzrost wartości przedmiotów ubezpieczenia wskazanych w pkt 1 nie wyższy niż 20% sum ubezpieczenia tych przedmiotów ustalonych na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia.
3. Jeżeli wzrost wartości przedmiotów już ubezpieczonych lub wartość nowych przedmiotów do objęcia ubezpieczeniem przekracza limit wskazany w pkt 2, wówczas zakres ubezpieczenia może być rozszerzony na odrębny wniosek Ubezpieczającego w trybie doubezpieczenia. W takim przypadku Ubezpieczający składa wniosek o uwzględnienie w ubezpieczeniu całkowitej kwoty wzrostu wartości mienia.
4. Automatyczna ochrona, o której mowa w niniejszej Klauzuli, dotyczy wyłącznie mienia ubezpieczonego w systemie sum stałych.

Klauzula ubezpieczenia drobnych prac budowlano - montażowych

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, na wniosek Ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki wskazanej w polisie lub innym dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, zakres ubezpieczenia obejmuje szkody w mieniu objęte podstawowym zakresem ubezpieczenia, związane z prowadzeniem drobnych prac budowlano-montażowych przez lub na zlecenie Ubezpieczonego w miejscu ubezpieczenia.
2. Ubezpieczenie drobnych prac budowlano-montażowych na warunkach niniejszej Klauzuli obejmuje zniszczenie lub uszkodzenie bezpośrednio w wyniku szkody spowodowanej prowadzeniem prac budowlano-montażowych:
  - 1) wykonanych prac i materiałów będących własnością lub znajdujących się na ryzyku Ubezpieczonego – maksymalnie do limitu odpowiedzialności w wysoko-

- ści 200 000 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia, w ramach sumy ubezpieczenia mienia, które uległo szkodzie;
- 2) mienia istniejącego stanowiącego własność Ubezpieczonego lub znajdującego się na jego ryzyku, objętego ochroną ubezpieczeniową na mocy niniejszej umowy ubezpieczenia – do pełnych sum ubezpieczenia.
  3. Ochrona na warunkach niniejszej Klauzuli nie obejmuje prac wykonywanych w ramach kontraktów wymagających wydania decyzji administracyjnej (pozwolenia), wiążących się z koniecznością naruszenia konstrukcji nośnej budynku lub pokrycia dachu.

Klauzula ubezpieczenia sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU na wniosek Ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki wskazanej w polisie lub innym dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, zakres ubezpieczenia udzielanego zgodnie z postanowieniami Działu III (ubezpieczenie maszyn, urządzeń i wyposażenia) zostaje rozszerzony o wszelkie nagłe i nieprzewidziane zdarzenia losowe powodujące konieczność naprawy lub wymiany sprzętu elektronicznego, niewymienione w wyłączeniach w § 42 OWU oraz w wyłączeniach w pkt 6 niniejszej Klauzuli.
2. Za zapłatą dodatkowej składki, przenośny sprzęt elektroniczny jest obejmowany ochroną ubezpieczeniową podczas użytkowania go poza miejscem ubezpieczenia - na terytorium Unii Europejskiej oraz Szwajcarii, Norwegii, Islandii, Serbii, Macedonii, Bośni i Hercegowiny.
3. W razie kradzieży z włamaniem przenośnego sprzętu elektronicznego z pojazdu, Gothaer TU S.A. odpowiada za szkodę, jeżeli:
  - 1) dach pojazdu stanowił sztywny element nadwozia i pojazd został po zaparkowaniu zamknięty co najmniej na zamknięcia fabryczne oraz
  - 2) sprzęt został skradziony w godzinach od 6.00 do 22.00, przy czym zastrzeżenie to nie ma zastosowania, jeżeli pojazd był zaparkowany w zamkniętym garażu lub na parkingu strzeżonym, oraz
  - 3) ubezpieczony sprzęt był przechowywany w bagażniku pojazdu lub innym schowku stanowiącym wyposażenie pojazdu i nie był widoczny z zewnątrz pojazdu.
4. Za zapłatą dodatkowej składki, Ubezpieczający może, oprócz sprzętu elektronicznego, ubezpieczyć dodatkowo również:
  - 1) dane i programy (w tym systemy operacyjne) zapisane w pamięci sprzętu elektronicznego - o ile uległy uszkodzeniu wskutek szkody w samym sprzęcie oraz nośniki danych wraz z zapisanymi na nich danymi i programami, jeżeli nośniki te uległy szkodzie w wyniku ubezpieczonego zdarzenia, przy czym dla danych, programów oraz nośników danych ustala się limit odpowiedzialności w systemie na pierwsze ryzyko w wysokości zadeklarowanej przez Ubezpieczającego, nie wyższej niż 20 000 zł;
  - 2) niezbędne i uzasadnione dodatkowe koszty, które Ubezpieczony jest zmuszony ponieść w następstwie zaistnienia szkody w sprzęcie elektronicznym w celu przywrócenia normalnego funkcjonowania prowadzonej działalności gospodarczej, takie jak:
    - a) jednorazowe koszty restartu systemu, przeniesienia baz danych lub koniecznego przeprogramowania;
    - b) koszty użytkowania zewnętrznych systemów przetwarzania danych;

- c) koszty wynajęcia zastępczych urzędzeń, budynków lub lokali;
- d) koszty koniecznego opracowania i zastosowania awaryjnych procedur i metod pracy;
- e) dodatkowe wynagrodzenia dla stałych oraz dodatkowo zatrudnionych pracowników;
- f) koszty usług osób trzecich,

przy czym dla wszystkich ww. kosztów ustala się łączny limit odpowiedzialności w systemie na pierwsze ryzyko w wysokości zadeklarowanej przez Ubezpieczającego, nie wyższej niż 20 000 zł.

5. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje:

- 1) szkód:
  - a) polegających na kradzieży z włamaniem do lokalu, kradzieży z włamaniem do pojazdu (w odniesieniu do sprzętu przenośnego), rozboju i dewastacji, jeżeli zakres ubezpieczenia udzielanego zgodnie z postanowieniami Działu III OWU nie został rozszerzony o te ryzyka;
  - b) polegających na uszkodzeniu, zmianie lub zniszczeniu, ograniczeniu zakresu funkcjonalności, ograniczeniu dostępności lub ograniczeniu działania, a także – będące efektem uszkodzenia, zmiany lub zniszczenia, ograniczenia zakresu funkcjonalności, dostępności lub działania jakiegokolwiek systemu lub sprzętu komputerowego, programów, danych, nośników danych służących do przechowywania danych informatycznych, mikroprocesorów, układów scalonych lub podobnych urzędzeń bądź składników sprzętu komputerowego, jeśli ww. zdarzenia nastąpiły w wyniku umyślnego lub przypadkowego przesłania albo przekazania (elektronicznie lub w inny sposób) programu zawierającego instrukcje lub kody logiczne działające w niszczący sposób, tj. wirusy, „robaki” komputerowe lub inne podobnie działające programy;
  - c) za które na podstawie obowiązujących przepisów prawa lub postanowień umowy odpowiedzialne są osoby trzecie, w szczególności: dostawcy, producenci, sprzedawcy, serwisanci, spedytorzy, przewoźnicy lub inni usługodawcy bądź podwykonawcy;
  - d) wynikających z naturalnego zużycia lub starzenia się ubezpieczonych przedmiotów w związku z ich normalnym użytkowaniem lub eksploatacją;
  - e) o charakterze wyłącznie estetycznym (m.in. takie jak zadrapanie, pomalowanie powierzchni, graffiti, poplamienie, pobrudzenie), nieograniczające w żaden sposób funkcjonalności;
  - f) w elementach i materiałach, które z uwagi na swoje przeznaczenie i warunki pracy ulegają szybkiemu zużyciu lub podlegają okresowej wymianie w ramach konserwacji zgodnie z instrukcją techniczną urządzenia i zaleceniami producenta; wyłączenie to dotyczy w szczególności materiałów pomocniczych, wymiennych elementów, w tym głowic do drukarek, taśm do drukarek, pasków i łańcuchów napędowych, wymiennych nośników danych, źródeł światła, żarówek, bezpieczników, baterii oraz wszelkich materiałów eksploatacyjnych, jak tonery i tusze do drukarek; ograniczenie to nie ma zastosowania, gdy szkody w ww. elementach towarzyszą uszkodzeniu lub utracie ubezpieczonych przedmiotów wskutek ubezpieczonego zdarzenia losowego;
  - g) w danych zapisanych lub przetworzonych po zaistnieniu zdarzenia losowego;
  - h) spowodowanych oddziaływaniem pola magnetycznego;
  - i) powstałych w wyniku wadliwego działania napędów dyskowych;
  - j) następczych, w tym utraty wartości rynkowej;
- 2) kosztów okresowych badań eksploatacyjnych, przeglądów i napraw konserwacyjnych.

6. Niezależnie od wyłączeń odpowiedzialności Gothaer TU S.A. wskazanych w § 42 OWU, Gothaer TU S.A. nie odpowiada za:
  - 1) szkody powstałe w wyniku zamierzonego przekroczenia parametrów eksploatacyjnych (przeciążenie), doświadczeń lub eksperymentów;
  - 2) szkody polegające na utracie, zniekształceniu lub pozbawieniu możliwości odczytu lub przetworzenia danych, powstałe wskutek nieuwagi lub ich pomyłkowego usunięcia;
  - 3) dodatkowe koszty, o których mowa w pkt 4 ppkt 2) niniejszej Klauzuli, jeżeli zostały poniesione w związku z decyzją właściwych władz lub organów, która uniemożliwia lub opóźnia naprawę zniszczonego lub uszkodzonego sprzętu elektronicznego lub dalsze prowadzenie działalności gospodarczej przez Ubezpieczonego.
7. Wysokość szkody i odszkodowania w sprzęcie elektronicznym ustala się zgodnie z §§ 11-12, z zachowaniem §§ 55–56 OWU. W odniesieniu do sprzętu elektronicznego starszego niż 5 lat w momencie wystąpienia szkody, wysokość szkody ustala się na podstawie cen rynkowych, tj. cen obowiązujących dla sprzętu o tych samych lub najbardziej zbliżonych parametrach technicznych na rynku wtórnym w miejscu najbardziej zbliżonym do miejsca ubezpieczenia.
8. Wysokość szkody i odszkodowania w danych, programach i nośnikach danych ustala się:
  - 1) dla danych – jako koszt wprowadzenia danych z nośników zawierających kopie zapasowe lub koszty ręcznego wprowadzenia danych z oryginalnych dokumentów;
  - 2) dla programów – jako koszt ponownej instalacji, wymiany lub odtworzenia programów lub systemów operacyjnych;
  - 3) dla wymiennych nośników danych – jako koszt ich ponownego zakupu.
9. Wysokość szkody dla dodatkowych kosztów, o których mowa w pkt 4 ppkt 2), ustala się jako sumę niezbędnych kosztów poniesionych na uniknięcie zakłócenia lub przerw w działalności prowadzonej przez Ubezpieczonego, stanowiących nadwyżkę ponad koszty ponoszone w zwykłym toku prowadzenia działalności przed powstaniem szkody.
10. Franszyza redukcyjna na każde zdarzenie włączone do zakresu ubezpieczenia na podstawie niniejszej Klauzuli wynosi:
  - 1) dla szkód w przenośnym sprzęcie elektronicznym będących skutkiem kradzieży z włamaniem lub rozboju poza miejscem ubezpieczenia oraz szkód powstałych w wyniku upadku sprzętu – 10% wartości szkody, nie mniej niż 300 zł na każde zdarzenie;
  - 2) dla szkód w danych, programach i nośnikach danych, z wyjątkiem oprogramowania zakupionego wraz ze sprzętem – 200 zł;
  - 3) dla pozostałych szkód – 200 zł.
11. Franszyza redukcyjna dla szkód obejmowanych ochroną zgodnie z postanowieniami niniejszej Klauzuli nie może zostać zniesiona.

Klauzula ubezpieczenia aptek

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, na wniosek Ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki wskazanej w polisie lub innym dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, do umowy

ubezpieczenia zostają wprowadzone postanowienia dodatkowe odnoszące się do ubezpieczenia środków obrotowych i odpowiedzialności cywilnej.

2. Zakres ubezpieczenia udzielanego na podstawie postanowień Działu II (ubezpieczenie środków obrotowych) zostaje rozszerzony o:
  - 1) koszty utylizacji leków zniszczonych wskutek ubezpieczonego zdarzenia; limit odpowiedzialności, ustalony w systemie na pierwsze ryzyko wynosi 10 000 zł, nie więcej niż suma ubezpieczenia środków obrotowych łącznie na wszystkie takie koszty w okresie ubezpieczenia;
  - 2) poniesione przez Ubezpieczonego straty finansowe wynikłe z utraty dokumentów (receipt) niezbędnych do refundacji leków ze środków publicznych na skutek wystąpienia ubezpieczonego zdarzenia; limit odpowiedzialności w systemie na pierwsze ryzyko wynosi 20 000 zł łącznie na wszystkie takie koszty w okresie ubezpieczenia.
3. Wysokość szkody stanowiącej stratę finansową wynikłą z utraty dokumentów ustala się na podstawie średniej dziennej wartości kwot refundowanych, wyliczonej z sześciomiesięcznego okresu poprzedzającego szkodę w oparciu o dane o obrocie refundowanymi lekami i wyrobami medycznymi, które Ubezpieczony jest zobowiązany posiadać.
4. Zakres ubezpieczenia udzielanego na podstawie postanowień Działu X (ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej) zostaje rozszerzony o odpowiedzialność cywilną za produkt powodujący szkody osobowe, które wystąpiły w okresie ubezpieczenia wskutek zastosowania leków recepturowych przygotowanych w ramach działalności Ubezpieczonego lub wskutek wydania niewłaściwego lub przeterminowanego leku.
5. Górną granicą odpowiedzialności Gothaer TU S.A. z tytułu odpowiedzialności cywilnej za produkt jest limit w wysokości 50 000 zł, nie wyższy jednak niż suma gwarancyjna w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej.
6. Każda wypłata odszkodowania za szkody wymienione w pkt 4 pomniejsza sumę gwarancyjną w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej oraz limit odpowiedzialności wskazany w pkt 5.
7. Niezależnie od wyłączeń odpowiedzialności Gothaer TU S.A. wskazanych w § 43 OWU, Gothaer TU S.A. nie odpowiada za szkody:
  - 1) wynikające ze świadomego naruszenia przez Ubezpieczonego obowiązujących norm oraz przepisów prawa, jak również z działania wykraczającego poza jego kompetencje;
  - 2) powstałe wskutek zastosowania surowców i materiałów, o których Ubezpieczony wiedział lub wiedzieć powinien, że są szkodliwe lub niedopuszczone do stosowania;
  - 3) powstałe w następstwie przeniesienia choroby zakaźnej, o istnieniu której Ubezpieczony wiedział lub wiedzieć powinien;
  - 4) wynikające z niezabezpieczenia lub nienależytego zabezpieczenia substancji chemicznych, biologicznych lub radioaktywnych zgodnie z obowiązującymi normami;
  - 5) wyrządzone przez osoby nieposiadające uprawnień do wykonywania zawodu aptekarza lub technika farmacji.
8. W ubezpieczeniu udzielanym na podstawie niniejszej Klauzuli nie stosuje się franzyzy redukcyjnej.

Klauzula ubezpieczenia komisów i warsztatów samochodowych

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, na wniosek Ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki wskazanej w polisie lub innym dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, do umowy ubezpieczenia zostają wprowadzone postanowienia dodatkowe odnoszące się do pojazdów mechanicznych będących własnością osób trzecich, przyjętych przez Ubezpieczonego do sprzedaży komisowej lub w celu wykonania usługi, ubezpieczonych zgodnie z postanowieniami Działu V OWU.
2. W odniesieniu do pojazdów zaparkowanych poza budynkiem mają zastosowanie limity odpowiedzialności dla szkód spowodowanych przez grad i huragan w wysokości 20 000 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia, nie więcej niż suma ubezpieczenia dla zakresu podstawowego.
3. Jeżeli podstawowy zakres ubezpieczenia został rozszerzony o kradzież z włamaniem, rozbój i dewastację, to mają zastosowanie następujące warunki szczególne:
  - 1) w odniesieniu do pojazdów zaparkowanych na placu – zakresem ubezpieczenia jest objęta kradzież z włamaniem z placu po zniszczeniu lub uszkodzeniu zabezpieczeń placu, rozbój i dewastacja, wyłącznie pod warunkiem, że zabezpieczenia placu spełniają wymogi określone w § 41 OWU;
  - 2) dla szkód spowodowanych przez dewastację – 10 000 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia, nie więcej niż suma ubezpieczenia dla kradzieży z włamaniem;
  - 3) wyłączone są szkody polegające na kradzieży części lub akcesoriów pojazdów niezwiązane z naruszeniem zabezpieczeń pojazdu (bez śladów włamania do pojazdu), a także polegające na kradzieży z włamaniem lub rozboju w odniesieniu do rzeczy osobistych klientów Ubezpieczonego z pojazdów powierzonych do naprawy lub sprzedaży.
4. Jeżeli umowa ubezpieczenia obejmuje odpowiedzialność cywilną (Dział X OWU), to Gothaer TU S.A. rozszerza odpowiedzialność o szkody w pojazdach mechanicznych, z włączeniem szkód powstałych podczas dokonywania jazd próbnych przez uprawnionych pracowników w odległości do 10 km od miejsca ubezpieczenia. Odpowiedzialność rozpoczyna się w momencie przyjęcia rzeczy i trwa do chwili jej wydania.
5. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej nie obejmuje szkód:
  - 1) w mieniu, z którego Ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użyczenia, leasingu albo innej umowy cywilnoprawnej o podobnym charakterze;
  - 2) w rzeczach pozostawionych w pojazdach, w szczególności w ładunku;
  - 3) powstałe w związku z utratą mienia niewynikającą z jego zniszczenia lub uszkodzenia;
  - 4) powstałe wskutek działania sił przyrody;
  - 5) objęte obowiązkowym ubezpieczeniem OC posiadacza pojazdu mechanicznego;
  - 6) powstałe wskutek wykonywania usługi holowania lub innej formy transportu pojazdu.
6. Niezależnie od wyłączeń odpowiedzialności Gothaer TU S.A. wskazanych w § 43 OWU, Gothaer TU S.A. nie odpowiada za szkody:
  - 1) powstałe wskutek wydania mienia osobie nieuprawnionej;

- 2) wyrządzone przez Ubezpieczonego lub osobę, za którą ponosi on odpowiedzialność, w związku z nieposiadaniem stosownych uprawnień do prowadzenia pojazdów.
7. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie w pojazdach mechanicznych objętej ochroną ubezpieczeniową zgodnie z postanowieniami niniejszej Klauzuli wynosi 500 zł, z zastrzeżeniem pkt 8.
8. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie rzeczowej powstałej podczas dokonywania jazd próbnych wynosi 10% wartości szkody, nie mniej niż 2 000 zł.

Klauzula przedsiębiorcy rolnego

§ 1

1. Klauzula niniejsza ma zastosowanie w ubezpieczeniu działalności gospodarczej w sektorze rolniczym.
2. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, na wniosek Ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki wskazanej w polisie lub innym dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, do umowy ubezpieczenia zostają wprowadzone poniższe postanowienia.

§ 2

Rozszerzenie ubezpieczenia środków obrotowych

1. Zakres ubezpieczenia udzielanego na podstawie postanowień Działu II (Ubezpieczenie środków obrotowych) obejmuje dodatkowo:
  - 1) inwentarz żywy, przez który rozumie się zwierzęta hodowlane, z wyjątkiem kur, kaczek, gęsi, indyków, koni rasowych i zwierząt futerkowych;
  - 2) ziemiopłody, przez które rozumie się plony roślinne zebrane i złożone w budynkach lub budowlach, stertach, stogach, kopcach lub piwnicach w miejscu ubezpieczenia wskazanym w umowie ubezpieczenia.
2. Sumę ubezpieczenia dla inwentarza żywego ustala się:
  - 1) dla zwierząt zarodowych – jako udokumentowaną indywidualną wartość rynkową;
  - 2) dla zwierząt hodowlanych oraz przychówku – jako średnią wartość rynkową;
  - 3) dla zwierząt przeznaczonych na opas lub do tuczu – w wartości odpowiadającej średniej wadze i średniej cenie jednostkowej żywca.
3. Sumę ubezpieczenia dla ziemiopłodów ustala się jako koszt wytworzenia.
4. Wysokość szkody w inwentarzu żywym ustala się:
  - 1) dla zwierząt zarodowych – na podstawie udokumentowanej indywidualnej wartości rynkowej na danym terenie na dzień ustalenia odszkodowania;
  - 2) dla zwierząt hodowlanych oraz przychówku – na podstawie średniej wartości rynkowej na danym terenie na dzień ustalenia odszkodowania;
  - 3) dla zwierząt przeznaczonych na opas lub do tuczu – na podstawie średniej wagi i średniej ceny jednostkowej żywca na danym terenie na dzień ustalenia odszkodowania.

Ubezpieczenie maszyn i urządzeń rolniczych (AGRO – CASCO)

§ 3

Przedmiot ubezpieczenia

1. Przedmiotem ubezpieczenia są nieobjęte ubezpieczeniem na podstawie postanowień Działu III (Ubezpieczenie maszyn, urządzeń i wyposażenia), stanowiące własność Ubezpieczonego, gotowe do eksploatacji (co oznacza, że ich normalne działa-

nie rozpoczęło się lub może się w razie potrzeby rozpocząć) oraz użytkowane zgodnie z zasadami określonymi w ich instrukcjach obsługi mobilne maszyny i urządzenia rolnicze, takie jak:

- 1) kombajny rolnicze, siewczarnie polowe;
- 2) ciągniki i ładowarki używane w rolnictwie;
- 3) agregaty uprawowe, sadzarki, glebogryzarki ciągnikowe;
- 4) brony i pługi, kultywatory, siewniki, rozrzutniki, kosiarki, opryskiwacze;
- 5) prasy, młockarnie;
- 6) rolnicze przenośne suszarnie do zboża i kukurydzy;
- 7) środki transportowe bez własnego napędu, jak przyczepy i naczepy,

oraz inne, niewymienione wyżej mobilne maszyny i urządzenia rolnicze, których objęcie ubezpieczeniem Ubezpieczający uzgodnił z Gothaer TU S.A.

2. Przedmioty ubezpieczenia są objęte ochroną ubezpieczeniową:

- 1) w miejscu ubezpieczenia wskazanym w umowie ubezpieczenia – podczas postoju i składowania oraz
- 2) w miejscu pracy, gdzie są wykorzystywane do prac rolnych – podczas pracy, postoju i składowania.

3. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje:

- 1) maszyn i urządzeń rolniczych wykonanych lub przerobionych we własnym zakresie przez Ubezpieczonego lub inną osobę;
- 2) maszyn i urządzeń rolniczych, które mają więcej niż 30 lat w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia, chyba że umowa ubezpieczenia jest kontynuacją poprzedniej, bezszkodowej umowy zawartej z Gothaer TU S.A.;
- 3) pojazdów typu „quad”.

§ 4 Zakres ubezpieczenia

1. W zakresie podstawowym Gothaer TU S.A. ponosi odpowiedzialność ubezpieczeniową za szkody w przedmiocie ubezpieczenia będące bezpośrednim następstwem pożaru, uderzenia pioruna, wybuchu, upadku statku powietrznego, huraganu, gradu, zapadnięcia i osunięcia się ziemi, lawiny, naporu śniegu, zalania, trzęsienia ziemi, powodzi oraz zderzenia się maszyny lub urządzenia rolniczego z osobami, przedmiotami lub zwierzętami.
2. Na wniosek Ubezpieczającego i po zapłaceniu dodatkowej składki, Gothaer TU S.A. rozszerza odpowiedzialność ubezpieczeniową na szkody w przedmiocie ubezpieczenia będące bezpośrednim następstwem następujących zdarzeń: kradzieży z włamaniem, kradzieży z włamaniem z posesji, rozboju w miejscu i poza miejscem ubezpieczenia oraz dewastacji na warunkach szczególnych wskazanych w poniższych ustępach.
3. Maszyny i urządzenia przechowywane w budynku lub lokalu są ubezpieczone od kradzieży z włamaniem pod warunkiem, że budynek lub lokal jest zabezpieczony przed włamaniem zgodnie z § 41 OWU.
4. Maszyny i urządzenia zaparkowane w miejscu ubezpieczenia poza zamkniętym budynkiem lub lokalem są ubezpieczone od kradzieży z włamaniem pod warunkiem, że są zamknięte na fabryczne zabezpieczenia (o ile takie posiadają) oraz znajdują się na trwale ogrodzonej ze wszystkich stron, zamkniętej posesji. Każda brama wjazdowa na posesję powinna być zamknięta na co najmniej jedną kłódkę wielozastawkową.

5. Warunkiem odpowiedzialności Gothaer TU S.A. za kradzież z włamaniem z posesji będą ślady uszkodzenia (zniszczenia) ogrodzenia lub zabezpieczeń bramy wjazdowej na posesję.
6. Warunkiem odpowiedzialności Gothaer TU S.A. za dewastację jest jej dokonanie w miejscu ubezpieczenia.
7. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte szkody:
  - 1) powstałe w maszynach i sprzęcie w trakcie ich montażu, demontażu oraz rozruchu próbnego i testów (o ile istnieje konieczność montażu, demontażu oraz przeprowadzenia rozruchu próbnego i testów przed uruchomieniem), a także podczas napraw i konserwacji;
  - 2) powstałe w wyniku wybuchu w silniku spalinowym, związanego z naturalną funkcją silnika;
  - 3) spowodowane wadami lub usterkami istniejącymi przed zawarciem umowy ubezpieczenia lub w chwili jej zawarcia, o których Ubezpieczony lub osoby, za które ponosi on odpowiedzialność, wiedzieli lub o których przy zachowaniu należytej staranności mogły się dowiedzieć;
  - 4) powstałe podczas transportu maszyny rolniczej, z wyjątkiem:
    - a) maszyn rolniczych zawieszanych na ciągnikach lub ciągniętych przez ciągniki;
    - b) pojedynczych podzespołów i elementów maszyn stanowiących ich część składową, które zgodnie z przepisami prawa powinny być transportowane na przyczepach lub naczepach przystosowanych do tego;
  - 5) w pojazdach podlegających obowiązkowi rejestracji;
  - 6) za które na podstawie obowiązujących przepisów prawa są odpowiedzialne osoby trzecie: dostawcy, producenci, sprzedawcy, serwisanci, spedytorzy, przewoźnicy, lub inni usługodawcy bądź podwykonawcy;
  - 7) będące efektem naturalnego zużycia lub starzenia się przedmiotów ubezpieczenia w związku z ich normalnym użytkowaniem, a także spowodowane przez korozję, kawitację, oksydację lub powolne i systematyczne oddziaływanie warunków atmosferycznych;
  - 8) powstałe wskutek niewyjaśnionego zaginięcia, utraty w wyniku defraudacji, prze-właszczenia, zagubienia lub kradzieży, niebędącej efektem kradzieży z włama-niem lub rozboju;
  - 9) o charakterze wyłącznie estetycznym (m.in. takie jak zadrapania, pomalowanie powierzchni, graffiti), nieograniczające w żaden sposób funkcjonalności;
  - 10) powstałe podczas użycia maszyny lub urządzenia rolniczego w związku z obowiązkowymi świadczeniami na rzecz sił zbrojnych;
  - 11) objęte obowiązkowym ubezpieczeniem OC posiadacza pojazdu mechanicznego.
8. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte koszty okresowych badań eksploatacyjnych, przeglądów i napraw konserwacyjnych.
1. Niezależnie od wyłączeń odpowiedzialności Gothaer TU S.A. wskazanych w § 42 OWU, Gothaer TU S.A. nie odpowiada za szkody:
  - 1) powstałe w maszynach i sprzęcie:
    - a) w wyniku zmierzonego przeciążenia, doświadczeń lub eksperymentów;
    - b) podczas ich obsługi przez operatorów nieposiadających stosownych uprawnień do obsługi tych maszyn, o ile miało to wpływ na powstanie szkody;
    - c) gdy operator znajdował się w stanie po użyciu alkoholu lub w stanie nietrzeź-

§ 5 Dodatkowe wyłączenia odpowiedzialności Gothaer TU S.A.

- wości w rozumieniu przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi albo pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii, o ile miało to wpływ na powstanie szkody;
- d) powstałe wskutek użytkowania maszyn niezgodnie z ich przeznaczeniem;
- 2) spowodowane kradzieżą maszyny lub urządzenia:
- pozostawionych poza miejscem ubezpieczenia;
  - jeżeli kierujący wysiadł z maszyny, pozostawiając wewnątrz kluczyk lub sterownik służący do otwarcia lub uruchomienia bez ich zabezpieczenia przed możliwością uruchomienia maszyny przez osobę nieuprawnioną do korzystania z maszyny;
  - w razie nienależytego zabezpieczenia kluczyków lub sterowników służących do otwarcia lub uruchomienia maszyny lub urządzenia poprzez pozostawienie lub przechowywanie ich w miejscu, w którym mają do nich dostęp osoby nieupoważnione do korzystania z maszyny i zaginięcia ww. przedmiotów, z wyłączeniem rozboju;
  - w razie niezabezpieczenia maszyny lub urządzenia zgodnie z konstrukcją i nieuruchomienia wszystkich urządzeń zabezpieczających maszynę lub urządzenie przed kradzieżą, o ile miało to wpływ na powstanie szkody;
  - jeżeli kradzieży uległy wyłącznie części lub elementy wyposażenia maszyny lub urządzenia;
- 3) powstałe podczas użycia maszyny lub urządzenia rolniczego w akcjach protestacyjnych lub blokadach dróg.

§ 6 Suma ubezpieczenia i limit odpowiedzialności

- Podstawą ustalenia sumy ubezpieczenia jest jedna z możliwych wartości wybrana przez Ubezpieczającego, tj.:
  - wartość księgową brutto lub
  - wartość odtworzeniową (nową) lub
  - wartość rzeczywistą.
- Sumę ubezpieczenia ustala Ubezpieczający dla każdego przedmiotu ubezpieczenia osobno w systemie na sumy stałe.
- Limit odpowiedzialności Gothaer TU S.A. za jedną szkodę w przedmiocie ubezpieczenia spowodowaną dewastacją ogranicza się do kwoty 3 000 zł, nie wyższej niż suma ubezpieczenia przedmiotu ubezpieczenia.

§ 7 Ustalenie wysokości szkody

- W razie szkody częściowej, kiedy uszkodzony przedmiot nadaje się do naprawy lub remontu, wysokość szkody ustala się według kosztów naprawy lub remontu koniecznych do przywrócenia uszkodzonemu przedmiotowi poprzedniego stanu łącznie z kosztami demontażu poprzedzającego naprawę oraz ponownego montażu po naprawie oraz kosztami zwykłego transportu.
- Jeżeli koszty naprawy lub remontu ustalone na podstawie postanowień ust. 1 są równe lub przekraczają wartość rzeczywistą ubezpieczonej maszyny (z zastrzeżeniem postanowień ust. 4), to szkodę uważa się za całkowitą, a ustalenie jej wysokości nastąpi na podstawie ust. 3.
- Wysokość szkody całkowitej ustala się na podstawie cen rynkowych, tj. cen obowiązujących dla przedmiotu z tego samego roku produkcji, o tych samych lub najbardziej zbliżonych parametrach technicznych, gatunku i rodzaju obowiązujących na rynku wtórnym najbardziej zbliżonym do miejsca ubezpieczenia.
- Jeżeli nie ma innej możliwości ustalenia stopnia zużycia (ze względu np. na niedo-

stępnosc na rynku wtórnym maszyny o analogicznej jakości, przeznaczeniu, parametrach i roku produkcji), to dla potrzeb niniejszej Klauzuli wartość rzeczywistą maszyn i urządzeń rolniczych oblicza się według poniższej skali uzależnionej od wieku przedmiotu w latach, licząc od daty produkcji danej maszyny lub urządzenia rolniczego:

- 1) do 2 lat włącznie – bez uwzględnienia zużycia;
  - 2) powyżej 2 lat do 15 lat włącznie – zużycie w wysokości 5% za każdy kolejny rok począwszy od 3. roku;
  - 3) powyżej 15 lat – zużycie w wysokości 65%.
5. W razie rezygnacji z naprawy, remontu lub ponownego zakupu uszkodzonego albo utraconego przedmiotu, wysokość szkody ustala się, biorąc pod uwagę koszty wytworzenia lub naprawy według kalkulacji ze zlecenia lub oferty dostawcy, z uwzględnieniem stopnia zużycia ubezpieczonego przedmiotu na dzień szkody.
  6. W razie braku możliwości naprawy, remontu lub ponownego zakupu zniszczonego, uszkodzonego lub utraconego przedmiotu z powodu niedostępności na rynku przedmiotu o identycznych lub najbardziej zbliżonych parametrach technicznych, wysokość szkody ustala się na podstawie postanowień ust. 5.
  7. Wysokość szkody określa się na podstawie cen z dnia ustalenia odszkodowania.
  8. Przy ustalaniu rozmiaru szkody nie uwzględnia się:
    - 1) wartości naukowej, kolekcjonerskiej, zabytkowej lub pamiątkowej;
    - 2) jakichkolwiek kosztów związanych z koniecznością spełnienia wymogów ustalonych przepisami dotyczącymi konstrukcji maszyn rolniczych, prac naprawczych lub remontowych, które Ubezpieczony jest zobowiązany ponieść dodatkowo w związku z wejściem w życie tych przepisów w okresie ubezpieczenia;
    - 3) kosztów innowacji i ulepszeń.
  9. Wysokość szkody zmniejsza się o wartość pozostałości przedmiotów, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku lub sprzedaży, którą określa się według cen z dnia ustalenia odszkodowania i z uwzględnieniem stopnia zużycia.
  10. W razie ubezpieczenia mienia na sumę przewyższającą jego wartość (nadubezpieczenie mienia), przy ustaleniu wysokości szkody stosuje się postanowienia niniejszego paragrafu.
  11. Gothaer TU S.A. zastrzega sobie prawo weryfikacji przedłożonych dokumentów, w tym rachunków, kosztorysów i innych dokumentów związanych z ustaleniem okoliczności, rozmiaru i wysokości szkody.

§ 8 **Ustalenie wysokości** **odszkodowania**

1. W granicach sum ubezpieczenia oraz limitów odpowiedzialności odszkodowanie obejmuje:
  - 1) koszty nabycia lub naprawy przedmiotu ubezpieczenia uszkodzonego, zniszczonego lub utraconego w wyniku wystąpienia zdarzenia objętego umową ubezpieczenia, w kwocie odpowiadającej rozmiarowi szkody, obliczonej zgodnie z § 7 niniejszej Klauzuli;
  - 2) udokumentowane koszty zastosowania dostępnych Ubezpieczonemu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenie jej rozmiarów;
  - 3) udokumentowane koszty uprzątnięcia pozostałości po szkodzie przypadające na koszty rozbiórki i demontażu niezdatnych do użytku elementów, ich wywóz, składowanie lub utylizację, koszty demontażu i ponownego montażu nieuszkodzonych części ubezpieczonych przedmiotów, o ile są one niezbędne w procesie naprawy

przedmiotów dotkniętych szkodą – do 5% szkody.

2. Jeżeli koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 2)-3), dotyczą zarówno przedmiotu ubezpieczenia, jak i mienia nieobjętego ochroną ubezpieczeniową, są one pokrywane proporcjonalnie.
3. Weryfikacji będą podlegały poszczególne pozycje wykazu ubezpieczonych maszyn i urządzeń.
4. Jeżeli wprowadzono franszyzę redukcyjną, to odszkodowanie pomniejsza się o kwotę 200 zł.

Klauzule dodatkowe do ubezpieczenia Odpowiedzialności Cywilnej

Klauzula nr 1 do Działu X OWU

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, na wniosek Ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki wskazanej w polisie lub innym dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, zakres ubezpieczenia zostaje rozszerzony o szkody na osobie lub szkody w mieniu wyrządzone na terytorium Unii Europejskiej przez pracowników Ubezpieczonego podczas podróży służbowych.
2. Franszyza redukcyjna wynosi 2 000 zł na każdą szkodę rzeczową, o ile została wprowadzona.

Klauzula nr 2 do Działu X OWU

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody w nieruchomościach, z których Ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu lub innej umowy o podobnym charakterze

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, na wniosek Ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki wskazanej w polisie lub innym dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, zakres ubezpieczenia zostaje rozszerzony o szkody wyrządzone poszkodowanemu wynikające ze zniszczenia lub uszkodzenia nieruchomości stanowiącej własność poszkodowanego i użytkowanej przez Ubezpieczonego na podstawie umowy najmu lub innej umowy o podobnym charakterze.
2. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte szkody:
  - 1) powstałe we wszelkiego rodzaju gruntach;
  - 2) polegające na normalnym zużyciu (eksploatacji);
  - 3) powstałe w związku z podnajęciem lub innym udostępnieniem przez Ubezpieczonego nieruchomości w całości lub części osobie trzeciej.
3. Niezależnie od wyłączeń odpowiedzialności Gothaer TU S.A. wskazanych w OWU, z odpowiedzialności Gothaer TU S.A. są wyłączone szkody:
  - 1) powstałe wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania przez Ubezpieczonego bieżących napraw, przeglądów lub konserwacji, do których był zobowiązany w myśl obowiązujących przepisów lub umowy, o której mowa w pkt 1;
  - 2) wynikające ze zmian w nieruchomości, poczynionych wbrew jej przeznaczeniu lub postanowieniom umownym, jak również powstałe w nieruchomości wykorzystywanej przez Ubezpieczonego w innym celu lub w inny sposób niż to określono w umowie.
4. Franszyza redukcyjna wynosi 500 zł na każdą szkodę rzeczową, o ile została wprowadzona.

Klauzula nr 3 do Działu X OWU

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody w ruchomościach, z których Ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu lub innej umowy o podobnym charakterze

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, na wniosek Ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki wskazanej w polisie lub innym dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, zakres ubezpieczenia zostaje rozszerzony o szkody w mieniu wyrządzone poszkodowanemu i wynikające ze zniszczenia lub uszkodzenia ruchomości stanowiącej własność poszkodowanego, z której Ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu lub innej umowy o podobnym charakterze.
2. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte szkody:
  - 1) powstałe wskutek utraty rzeczy ruchomej niebędącej wynikiem jej uszkodzenia lub zniszczenia;
  - 2) polegające na normalnym zużyciu (eksploatacji);
  - 3) powstałe w pojazdach mechanicznych, ich wyposażeniu oraz w rzeczach w nich pozostawionych.
3. Niezależnie od wyłączeń odpowiedzialności Gothaer TU S.A. wskazanych w OWU, z odpowiedzialności Gothaer TU S.A. są wyłączone szkody:
  - 1) powstałe wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania przez Ubezpieczonego bieżących napraw, przeglądów lub konserwacji, do których był zobowiązany w myśl obowiązujących przepisów lub podpisanej umowy;
  - 2) powstałe w ruchomościach wykorzystywanych przez Ubezpieczonego w innym celu lub w inny sposób niż to określono w umowie;
  - 3) powstałe w związku z korzystaniem z rzeczy przez inną osobę niż Ubezpieczony.
4. Franszyza redukcyjna wynosi 200 zł na każdą szkodę rzeczową, o ile została wprowadzona.

Klauzula nr 4 do Działu X OWU

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody będące następstwem wypadków przy pracy

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, na wniosek Ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki wskazanej w polisie lub innym dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, zakres ubezpieczenia zostaje rozszerzony o szkody na osobie poniesione przez pracownika Ubezpieczonego, będące następstwem wypadku przy pracy w rozumieniu Ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, zwanej dalej Ustawą.
2. W razie szkody na osobie, Gothaer TU S.A. wypłaca odszkodowanie pomniejszone o wysokość świadczenia wypłaconego pracownikowi na podstawie Ustawy.
3. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte szkody powstałe wskutek stanów chorobowych, które nie są związane z wypadkiem przy pracy, a w szczególności szkody będące następstwem choroby zawodowej.
4. Niezależnie od wyłączeń odpowiedzialności Gothaer TU S.A. wskazanych w OWU,

z odpowiedzialności Gothaer TU S.A. wyłączone są szkody:

- 1) spowodowane nieprzestrzeganiem przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy oraz regulaminów wewnętrznych obowiązujących w zakładzie pracy;
  - 2) powstałe w wyniku wypadku przy pracy, którego wyłączną przyczyną było udowodnione przez zakład pracy naruszenie przez poszkodowanego pracownika - umyślne lub wskutek rażącego niedbalstwa - przepisów dotyczących ochrony życia lub zdrowia, a także gdy pracownik w momencie wypadku był w stanie po użyciu alkoholu lub w stanie nietrzeźwości w rozumieniu ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, lub pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, chyba że stan po użyciu alkoholu lub stan nietrzeźwości lub użycie ww. środków nie miały wpływu na zajście wypadku objętego ochroną ubezpieczeniową.
5. W sprawach nieuregulowanych niniejszą Klauzulą stosuje się przepisy Ustawy oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych.

Klauzula nr 5 do Działu X OWU

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w obcych środkach transportu podczas prac ładunkowych

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, na wniosek Ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki wskazanej w polisie lub innym dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, zakres ubezpieczenia zostaje rozszerzony o szkody w mieniu poszkodowanego wynikające ze zniszczenia lub uszkodzenia środka transportu podczas prac ładunkowych (załadunek, przeładunek lub rozładunek) wykonywanych przez Ubezpieczonego.
2. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte szkody:
  - 1) powstałe we wszelkiego rodzaju ładunkach;
  - 2) polegające na uszkodzeniu wagonów w przedsiębiorstwach przeładunkowych, spedycyjnych lub sztauerskich.
3. Niezależnie od wyłączeń odpowiedzialności Gothaer TU S.A. wskazanych w OWU, z odpowiedzialności Gothaer TU S.A. są wyłączone szkody wyrządzone przez osoby nieposiadające stosownych uprawnień lub przeszkolenia do wykonywania prac ładunkowych, o ile takie były wymagane.
4. Franszyza redukcyjna wynosi 1 000 zł na każdą szkodę w mieniu, o ile została wprowadzona.

Klauzula nr 6 do Działu X OWU

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w następstwie awarii urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych lub centralnego ogrzewania

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, na wniosek Ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki wskazanej w polisie lub innym dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, zakres ubezpieczenia zostaje rozszerzony o szkody na osobie lub szkody rzeczowe wyrządzone poszkodowanemu i wynikające z zalania w następstwie awarii urządzeń lub instalacji wodociągowych, kanalizacyjnych lub centralnego ogrzewania.

2. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte szkody wynikłe z systematycznego wydostawania się pary, wody lub innych płynów.
3. Franszyza redukcyjna wynosi 500 zł na każdą szkodę w mieniu, o ile została wprowadzona.

Klauzula nr 7 do Działu X OWU

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody związane z zanieczyszczeniem środowiska naturalnego

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, na wniosek Ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki wskazanej w polisie lub innym dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, zakres ubezpieczenia zostaje rozszerzony o wypadki ubezpieczeniowe polegające na nagłym i nieprzewidzianym wyładowaniu, rozproszeniu, wydzielaniu się (wycieku) lub ulotnieniu: dymu, sadzy, pary, kwasów, zasad, toksycznych chemikaliów, zbeźdnych materiałów i innych substancji, uszkadzających lub zanieczyszczających glebę, atmosferę, ciąg wodny lub część powierzchni wody, skutkujące:
  - 1) powstaniem szkody na osobie lub w mieniu, bądź
  - 2) koniecznością poniesienia przez poszkodowanego kosztów usunięcia, neutralizacji lub oczyszczenia atmosfery, wody lub gleby z substancji zanieczyszczających, pod warunkiem, że konieczność usunięcia zanieczyszczeń została stwierdzona decyzją administracyjną upoważnionych organów.
2. Gothaer TU S.A. ponosi odpowiedzialność wówczas, gdy zostaną spełnione łącznie wszystkie poniższe warunki:
  - 1) zdarzenie wywołujące powstanie szkody jest nagłe, przypadkowe, niezamierzone i nieprzewidziane przez Ubezpieczonego;
  - 2) Ubezpieczony zachował należytą staranność w prowadzeniu działalności gospodarczej;
  - 3) przyczyna powstania szkody jest bezsporna;
  - 4) zdarzenie zostało potwierdzone protokołem służb ochrony środowiska, Straży Pożarnej lub Policji;
  - 5) szkoda powstała w wyniku działania lub zaniechania Ubezpieczonego w ramach prowadzonej działalności gospodarczej;
  - 6) zdarzenie powodujące szkodę zaistniało w okresie odpowiedzialności Gothaer TU S.A., a pierwsza szkoda powstała (ujawniła się) nie później niż w ciągu 72 godzin od początku zdarzenia.
3. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte szkody:
  - 1) wynikające z posiadania i użytkowania urządzeń, obiektów i instalacji przeznaczonych do finalnego składowania odpadów lub ich utylizacji;
  - 2) podczas transportu poza miejscem wskazanym w umowie ubezpieczenia, w którym Ubezpieczony prowadzi działalność gospodarczą.
4. Ubezpieczony jest obowiązany:
  - 1) stosować się do obowiązujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przepisów o ochronie środowiska w sprawie produkowania, przetwarzania, przechowywania i usuwania substancji szkodliwych dla środowiska;

- 2) należycie użytkować i konserwować urządzenia używane przy czynnościach wymienionych w ppkt 1), a także urządzenia zabezpieczające i alarmowe;
  - 3) stosować się do zaleceń wydanych przez służby ochrony środowiska i inne organy administracyjne.
5. Jeżeli Ubezpieczony nie dopełnił obowiązków wymienionych w pkt 4, Gothaer TU S.A. odmawia wypłaty odszkodowania za zaistniałą szkodę w tej części, w jakiej niedopełnienie tego obowiązku miało wpływ na powstanie lub rozmiar szkody.
6. Franszyza redukcyjna wynosi 2 000 zł na każdą szkodę rzeczową, o ile została wprowadzona.

Klauzula nr 8 do Działu X OWU

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przez produkt

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, na wniosek Ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki wskazanej w polisie lub innym dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, zakres ubezpieczenia zostaje rozszerzony o szkody wyrządzone poszkodowanemu przez produkt wprowadzony do obrotu na rynek polski w okresie ubezpieczenia w ramach działalności zgłoszonej do ubezpieczenia.
2. Pod pojęciami użytymi w niniejszej Klauzuli, a niezdefiniowanymi w OWU, należy rozumieć:
  - 1) produkt – dostarczona lub udostępniona przez producenta lub dystrybutora, zarówno odpłatnie, jak i nieodpłatnie, rzecz ruchoma przeznaczona do użytku dla konsumentów; produktem jest rzecz nowa, używana, naprawiana bądź regenerowana;
  - 2) wprowadzenie na rynek polski – dostarczenie lub udostępnienie produktu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
3. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte szkody:
  - 1) w substancji produktu, podlegające naprawie w ramach gwarancji lub rękojmi albo polegające na niezgodności towaru konsumpcyjnego z umową;
  - 2) będące utraconymi korzyściami;
  - 3) powodujące roszczenia wzajemne pomiędzy producentami;
  - 4) powstałe wskutek połączenia lub zmieszania produktu z inną rzeczą;
  - 5) powstałe z powodu wadliwości produktów, które zostały wytworzone, poddane obróbce lub przerobione za pomocą maszyn, urządzeń i ich części wyprodukowanych, dostarczonych, montowanych lub konserwowanych przez Ubezpieczonego;
  - 6) powstałe w wyniku konieczności dalszego przetworzenia lub dalszej obróbki wadliwych produktów dostarczonych przez Ubezpieczonego, bez ich łączenia i zmieszania z innymi wyrobami;
  - 7) powstałe w związku z koniecznością usunięcia, demontażu lub odstąpienia wadliwych produktów oraz montażu, umocowania lub położenia produktu bez wad;
  - 8) w samym produkcie;
  - 9) których przyczyną była jawna wada produktu, na co producent wyraźnie zwrócił uwagę i w związku z czym cena produktu została obniżona;
  - 10) wynikłe z wprowadzającej w błąd reklamy, wadliwych lub niedostatecznych ety-

- kiet, jak również ich braku, albo wad bądź braku innych instrukcji użytkowania, stosowania lub składowania produktu;
- 11) wyrządzone przez produkt zawierający ludzką krew, osocze lub substancje krwiopochodne;
  - 12) wyrządzone przez leki, surowce farmaceutyczne, środki antykoncepcyjne lub kosmetyki;
  - 13) wyrządzone przez produkt zawierający silikon wykorzystywany do celów medycznych;
  - 14) wyrządzone przez nieprzetworzone produkty rolne, naturalne i pochodzące z myślistwa;
  - 15) wyrządzone przez nasiona, pasze i środki ochrony roślin;
  - 16) wyrządzone przez paliwo płynne;
  - 17) powstałe w związku z używaniem wyrobów tytoniowych lub spożywaniem wyrobów alkoholowych;
  - 18) wyrządzone przez produkt użyty w lotnictwie, statkach kosmicznych lub w pojazdach mechanicznych, jak również szkody związane z produkcją, konserwacją oraz obsługą statków powietrznych, kosmicznych lub pojazdów mechanicznych;
  - 19) wyrządzone przez dostarczoną lub wyprodukowaną energię oraz szkody wynikłe z niedostarczenia energii lub dostarczenia energii o parametrach innych niż uzgodnione.
4. Zakres ochrony ubezpieczeniowej nie obejmuje ponadto:
- 1) kosztów związanych z wycofaniem wadliwego produktu z rynku i zastąpieniem go przez produkt wolny od wad;
  - 2) strat wynikających z zakłóceń w prowadzonej działalności gospodarczej;
  - 3) szkód wyrządzonych przez produkt wprowadzony do obrotu przed zawarciem umowy ubezpieczenia, chyba że umowa ubezpieczenia w tym zakresie jest kontynuowana w Gothaer TU S.A. i w momencie wprowadzenia produktu do obrotu odpowiedzialność cywilna Ubezpieczonego za szkody wyrządzone przez produkt była ubezpieczona w Gothaer TU S.A.
5. Niezależnie od wyłączeń odpowiedzialności Gothaer TU S.A. wskazanych w OWU, z odpowiedzialności Gothaer TU S.A. są wyłączone szkody:
- 1) wyrządzone przez produkt nieposiadający ważnego atestu dopuszczającego go do obrotu, jeśli taki był wymagany;
  - 2) spowodowane wadą produktu, który przed wprowadzeniem do obrotu nie był wystarczająco przetestowany w zakresie wykorzystania lub funkcjonowania zgodnie z przeznaczeniem, z uwzględnieniem obowiązujących standardów nauki i techniki;
  - 3) powstałe wskutek użycia produktu po terminie ważności lub przydatności;
  - 4) powstałe wskutek użycia produktu niezgodnie z jego przeznaczeniem.
6. Franszyza redukcyjna wynosi 1 000 zł na każdą szkodę rzeczową, o ile została wprowadzona.

Klauzula nr 9 do Działu X OWU

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe po wykonaniu pracy lub usługi wyniku z nienależytego wykonania zobowiązania

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, na wniosek Ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki wskazanej w polisie lub innym dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, zakres ubezpieczenia zostaje rozszerzony o szkody osobowe lub szkody rzeczowe wyrządzone poszkodowanemu, powstałe po przekazaniu przedmiotu wykonanej pracy lub usługi w użytkowanie odbiorcy, wyniku z nienależytego wykonania pracy lub usługi przez Ubezpieczonego.
2. Franszyza redukcyjna wynosi 1 000 zł na każdą szkodę rzeczową, o ile została wprowadzona.

Klauzula nr 10 do Działu X OWU

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przez podwykonawców Ubezpieczonego

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, na wniosek Ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki wskazanej w polisie lub innym dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, zakres ubezpieczenia zostaje rozszerzony o szkody osobowe lub szkody rzeczowe wyrządzone poszkodowanemu przez podwykonawców Ubezpieczonego, działających w imieniu i na rzecz Ubezpieczonego, pod warunkiem, że powierzenie wykonania pracy, usługi lub innych czynności zostało dokonane przez Ubezpieczonego w zakresie działalności zgłoszonej do ubezpieczenia.
2. Ubezpieczenie nie obejmuje roszczeń Ubezpieczonego wobec podwykonawców ani podwykonawców wobec Ubezpieczonego.
3. Franszyza redukcyjna wynosi 1 000 zł na każdą szkodę rzeczową, o ile została wprowadzona.

Klauzula nr 11 do Działu X OWU

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody w mieniu ruchomym przyjętym w celu wykonania usługi

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, na wniosek Ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki wskazanej w polisie lub innym dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, zakres ubezpieczenia zostaje rozszerzony o szkody rzeczowe w mieniu ruchomym poszkodowanego przekazany Ubezpieczonemu w celu wykonania naprawy, obróbki, czyszczenia lub innych podobnych usług, w ramach prowadzonej przez niego działalności zgłoszonej do ubezpieczenia, zaistniałe w czasie od chwili przyjęcia mienia do chwili jego wydania przez Ubezpieczonego.
2. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte szkody powstałe:
  - 1) w mieniu, z którego Ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użyczenia, leasingu albo innej umowy cywilnoprawnej o podobnym charakterze;

- 2) w pojazdach mechanicznych;
  - 3) w związku z utratą mienia niewynikającą z jego zniszczenia lub uszkodzenia;
  - 4) wskutek wydania mienia osobie nieuprawnionej.
3. Franszyza redukcyjna wynosi 500 zł na każdą szkodę rzeczową, o ile została wprowadzona.

Klauzula nr 12 do Działu X OWU

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody w rzeczach znajdujących się w pieczy, pod dozorem lub kontrolą Ubezpieczonego

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, na wniosek Ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki wskazanej w polisie lub innym dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, zakres ubezpieczenia zostaje rozszerzony o szkody rzeczowe związane z uszkodzeniem, zniszczeniem lub utratą rzeczy ruchomych lub nieruchomości znajdujących się w pieczy, pod dozorem lub kontrolą Ubezpieczonego.
2. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte szkody polegające na uszkodzeniu, zniszczeniu lub utracie:
  - 1) rzeczy ruchomych lub nieruchomości, z których Ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użyczenia, leasingu lub innej umowy o podobnym charakterze;
  - 2) rzeczy ruchomych przekazanych lub udostępnionych Ubezpieczonemu w celu wykonania ich obróbki, naprawy, kontroli, czyszczenia lub innych podobnych czynności w ramach usługi świadczonej przez Ubezpieczonego, spowodowane wskutek dokonywania tych czynności;
  - 3) pojazdów mechanicznych, ich części składowych lub wyposażenia oraz rzeczy pozostawionych w pojazdach mechanicznych;
  - 4) wartości pieniężnych, dokumentów, planów i projektów, zbiorów archiwalnych i kolekcjonerskich wszelkiego rodzaju, dzieł sztuki, futer naturalnych, biżuterii, wyrobów jubilerskich.
3. Franszyza redukcyjna wynosi 500 zł na każdą szkodę rzeczową, o ile została wprowadzona.

Klauzula nr 13 do Działu X OWU

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej gospodarstw agroturystycznych, hoteli lub podobnych zakładów i podmiotów prowadzących działalność gastronomiczną

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, na wniosek Ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki wskazanej w polisie lub innym dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, zakres ubezpieczenia zostaje rozszerzony o odpowiedzialność cywilną przedsiębiorcy prowadzącego hotel lub podobny zakład lub działalność gastronomiczną za szkody w rzeczach wniesionych do zajmowanego pokoju lub pozostawionych w szatni, w tym za utratę ww. rzeczy, oraz za szkody osobowe spowodowane zatruciem pokarmowym.
2. Przez użyte w niniejszej Klauzuli pojęcia rozumie się:
  - 1) gościna – odpłatne świadczenie gościowi hotelowemu usług noclegu i przecho-

- wania oraz usług gastronomicznych przez hotel lub podobny zakład albo usług gastronomicznych przez zakład gastronomiczny;
- 2) gość – osoba fizyczna korzystająca z usług hotelu lub podobnego zakładu lub zakładu gastronomicznego;
  - 3) hotel lub podobny zakład – gospodarstwo agroturystyczne, hotel, hostel, motel, pensjonat, sanatorium, prewentorium oraz dom wypoczynkowy;
  - 4) przechowanie – umowa, w której przechowawca zobowiązuje się czuwać przez czas oznaczony lub nieoznaczony nad zachowaniem w stanie niepogorszonym rzeczy ruchomej oddanej mu na przechowanie.
3. Podlimit odpowiedzialności na każdą szkodę polegającą na utracie lub uszkodzeniu rzeczy wniesionych do zajmowanego pokoju oraz oddanych na przechowanie wynosi 5 000 zł na jednego gościa.
4. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte szkody:
- 1) powstałe wskutek utraty lub uszkodzenia telefonów komórkowych, komputerów, aparatów fotograficznych, sprzętu audio-wizualnego i innego sprzętu elektronicznego, kluczy oraz wszelkiego rodzaju kart pamięci, SIM i gier elektronicznych;
  - 2) w pojazdach mechanicznych;
  - 3) powstałe wskutek kradzieży zwykłej rozumianej jako kradzież bez śladów włamania;
  - 4) powstałe wskutek utraty lub uszkodzenia zbiorów filatelistycznych, numizmatów, dzieł sztuki;
  - 5) powstałe wskutek przeniesienia chorób zakaźnych (nie dotyczy zatruc pokarmowych).
5. Franszyza redukcyjna wynosi 200 zł na każdą szkodę rzeczową, o ile została wprowadzona.

Klauzula nr 15 do Działu X OWU

Ubezpieczenie szkód spowodowanych przez wibracje, usunięcie lub osłabienie elementów nośnych

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU, na wniosek Ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki wskazanej w polisie lub innym dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, zakres ubezpieczenia przedsiębiorcy budowlanego zostaje rozszerzony o odpowiedzialność cywilną za szkody spowodowane wibracjami, usunięciem lub osłabieniem elementów nośnych, podpór lub nośności gruntu.
2. W odniesieniu do szkód rzeczowych w mieniu osób trzecich Gothaer TU S.A. odpowiada tylko za szkody polegające na całkowitym lub częściowym zawaleniu się budynków, budowli lub konstrukcji, a także jeżeli konstrukcja takiego budynku lub budowli została uszkodzona w sposób zagrażający jego stabilności i uniemożliwiający naprawę, w wyniku czego obiekt został przeznaczony do rozbiórki.
3. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte:
  - 1) szkody, które można było przewidzieć, uwzględniając charakter prowadzonych prac budowlano-montażowych oraz sposób ich realizacji;
  - 2) uszkodzenia powierzchniowe, które nie mają wpływu na stabilność gruntu, budynku lub innego mienia i nie zagrażają ich użytkownikom;

- 3) koszty poniesione w wyniku działań podjętych w celu uniknięcia lub zminimalizowania ryzyka wystąpienia szkody, które okazały się niezbędne w trakcie okresu realizacji prac budowlano-montażowych.
4. W odniesieniu do szkód obejmowanych ochroną na podstawie niniejszej Klauzuli franszyza redukcyjna wynosi 10% wartości każdej szkody rzeczowej, nie mniej niż 500 zł.

Spis treści

Strona

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE	1
§ 1 Postanowienia wstępne	1
§ 2 Definicje	1
§ 3 Konstrukcja produktu, przedmiot, zakres i miejsce ubezpieczenia	6
II. UBEZPIECZENIE ŚRODKÓW OBROTOWYCH	9
§ 4 Zakres ubezpieczenia	9
§ 5 Ubezpieczenie środków obrotowych w transporcie	10
§ 6 Suma ubezpieczenia, limity odpowiedzialności i system ubezpieczenia	11
§ 7 Ustalenie wysokości szkody	11
§ 8 Nadubezpieczenie mienia i niedubezpieczenie mienia	11
III. UBEZPIECZENIE MASZYN, URZĄDZEŃ I WYPOSAŻENIA	12
§ 9 Zakres ubezpieczenia	12
§ 10 Suma ubezpieczenia, limity odpowiedzialności i system ubezpieczenia	14
§ 11 Ustalenie wysokości szkody	14
§ 12 Nadubezpieczenie mienia i niedubezpieczenie mienia	15
IV. UBEZPIECZENIE BUDYNKÓW, BUDOWLI, LOKALI I NAKŁADÓW INWESTYCYJNYCH	15
§ 13 Zakres ubezpieczenia	15
§ 14 Suma ubezpieczenia, limity odpowiedzialności i system ubezpieczenia	16
§ 15 Ustalenie wysokości szkody	16
§ 16 Nadubezpieczenie mienia i niedubezpieczenie mienia	16
V. UBEZPIECZENIE MIENIA PRZYJĘTEGO DO SPRZEDAŻY KOMISOWEJ LUB W CELU WYKONANIA USŁUGI	17
§ 17 Zakres ubezpieczenia	17
§ 18 Suma ubezpieczenia, limity odpowiedzialności i system ubezpieczenia	17
§ 19 Ustalenie wysokości szkody	18
VI. UBEZPIECZENIE WARTOŚCI PIENIĘŻNYCH	18
§ 20 Zakres ubezpieczenia	18
§ 21 Suma ubezpieczenia, limity odpowiedzialności i system ubezpieczenia	19
§ 22 Ustalenie wysokości szkody	19
VII. UBEZPIECZENIE MIENIA PRACOWNICZEGO	20
§ 23 Zakres ubezpieczenia	20
§ 24 Suma i system ubezpieczenia	20
§ 25 Ustalenie wysokości szkody	20
VIII. UBEZPIECZENIE SZYB I INNYCH PRZEDMIOTÓW OD STĘLUCZENIA	21
§ 26 Zakres ubezpieczenia	21
§ 27 Suma i system ubezpieczenia	21
§ 28 Ustalenie wysokości szkody	21
IX. UBEZPIECZENIE DODATKOWYCH KOSZTÓW DZIAŁALNOŚCI	22
§ 29 Przedmiot i zakres ubezpieczenia	22
§ 30 Suma i system ubezpieczenia	22
§ 31 Ustalenie wysokości szkody i odszkodowania	22
X. UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ	22
§ 32 Przedmiot i zakres ubezpieczenia	22
§ 33 Suma gwarancyjna i podlimity odpowiedzialności	25
§ 34 Ustalenie wysokości odszkodowania	25
XI. ASSISTANCE	26
§ 35 Przedmiot i zakres ubezpieczenia	26
§ 36 Interwencja specjalisty	27
§ 37 Dozór mienia	27
§ 38 Transport mienia lub transport powrotny mienia	27
§ 39 Organizacja usługi usunięcia uszkodzeń mienia	28
§ 40 Informacja o usługach i służbach	28

XII. WYMOGI ZABEZPIECZENIA MIENIA	28
XIII. WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI GOTHAER TU S.A.	31
§ 43 Wyłączenia odpowiedzialności w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej	33
§ 44 Wyłączenia odpowiedzialności w ubezpieczeniu assistance	33
XIV. POSTANOWIENIA WSPÓLNE DO WSZYSTKICH DZIAŁÓW	34
UMOWA UBEZPIECZENIA	34
§ 45 Zawarcie, zmiana i rozwiązanie umowy	34
§ 46 Umowa ubezpieczenia na cudzy rachunek	35
§ 47 Zbycie przedmiotu ubezpieczenia	35
SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA	35
§ 48 Zapłata, zmiana i zwrot składki	35
§ 49 Wysokość składki	36
PRAWA I OBOWIĄZKI STRON UMOWY UBEZPIECZENIA	36
§ 50 Obowiązki umowne Gothaer TU S.A.	36
§ 51 Obowiązki umowne (powinności) Ubezpieczającego i Ubezpieczonego	36
§ 53 Obowiązki Ubezpieczonego w razie zajścia zdarzenia losowego lub wypadku ubezpieczeniowego	38
WYPŁATA ODSZKODOWANIA	39
§ 54 Postępowanie wyjaśniające	39
§ 55 Ustalenie wysokości szkody	39
§ 56 Ustalenie wysokości odszkodowania	39
§ 57 Franszyzy redukcyjne	40
§ 58 Wypłata odszkodowania	41
POSTANOWIENIA KOŃCOWE	41
§ 59 Regres ubezpieczeniowy	41
§ 60 Reklamacje i spory	42
§ 61 Wejście OWU w życie	43

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1	Klauzule Indywidualne	
	Klauzula ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków	44
	Klauzula reprezentantów	48
	Klauzula włączenia aktów terroru	49
	Klauzula włączenia katastrofy budowlanej	49
	Klauzula automatycznego pokrycia	50
	Klauzula ubezpieczenia drobnych prac budowlano – montażowych	50
	Klauzula ubezpieczenia sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk	51
	Klauzula ubezpieczenia aptek	53
	Klauzula ubezpieczenia komisów i warsztatów samochodowych	55
	Klauzula przedsiębiorcy rolno	56
	Klauzule dodatkowe do ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej	62
Klauzula nr 1	do Działu X OWU Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	62
Klauzula nr 2	do Działu X OWU Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody w nieruchomościach, z których Ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu lub innej umowy o podobnym charakterze	62
Klauzula nr 3	do Działu X OWU Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody w ruchomościach, z których Ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu lub innej umowy o podobnym charakterze	63

Klauzula nr 4	do Działu X OWU Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody będące następstwem wypadków przy pracy	63
Klauzula nr 5	do Działu X OWU Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w obcych środkach transportu podczas prac ładunkowych	64
Klauzula nr 6	do Działu X OWU Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w następstwie awarii urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych lub centralnego ogrzewania ...	64
Klauzula nr 7	do Działu X OWU Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody związane z zanieczyszczeniem środowiska naturalnego	65
Klauzula nr 8	do Działu X OWU Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przez produkt .	66
Klauzula nr 9	do Działu X OWU Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe po wykonaniu pracy lub usługi wyniku z nienależytego wykonania zobowiązania	68
Klauzula nr 10	do Działu X OWU Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przez podwykonawców Ubezpieczonego	68
Klauzula nr 11	do Działu X OWU Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody w mieniu ruchomym przyjętym w celu wykonania usługi	68
Klauzula nr 12	do Działu X OWU Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody w rzeczach znajdujących się w pieczy, pod dozorem lub kontrolą Ubezpieczonego	69
Klauzula nr 13	do Działu X OWU Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej gospodarstw agroturystycznych, hoteli lub podobnych zakładów i podmiotów prowadzących działalność gastronomiczną ...	69
Klauzula nr 15	do Działu X OWU Ubezpieczenie szkód spowodowanych przez wibracje, usunięcie lub osłabienie elementów nośnych	70

